

6.SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık ANKARA Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

I. BÖLÜM
TOPLUM İÇİNDEKİ ROLLERİMİZ
ETKİNLİKLER

ETKİNLİK 1

Doğru mu yanlış mı?

Köyde yaşayan ve eşine tarla işlerinde yardımcı olan Nazmiye Hanım, ekonomik koşullardan dolayı Ankara'ya taşındığında bir temizlik firmasında çalışmaya başlamıştır. Aynı zamanda halk eğitim merkezinde dikiş – nakış kursuna katılmıştır. Nazmiye Hanım hem ev ekonomisine katkı sağlayıp hem de sosyal yönünü geliştirdiği için çok mutludur.

Metinde verilen bilgilerden yararlanarak aşağıdaki cümleleri değerlendiriniz ve doğru ise başlarındaki boşluğa (D), yanlış ise (Y) yazınız.

- ( ) Yaşadığı ortam değiştiğinde Nazmiye Hanım'ın rollerinde de değişiklikler olmuştur.
- ( ) İnsanlar ekonomik kazanç elde ettikleri işlerini yaparken sosyal konularla da ilgilenebilir.
- ( ) İnsanların başka bir yere taşınması rollerinde herhangi bir değişikliğe yol açmaz.
- ( ) Nazmiye Hanım yaptığı çalışmalardan dolayı ailesini ihmal etmektedir.
- ( ) Sosyal faaliyetlerde bulunmak insanın duygu dünyasına da iyi gelmektedir.

ETKİNLİK 2

Rollerim: Doğuştan mı, sonradan mı?

Rollerimizi doğuştan kazanabildiğimiz gibi sonradan kazandığımız rollerimizde bulunmaktadır. Doğuştan kazandığımız roller sürekli ama sonradan kazandığımız roller değişebilir.

Aşağıda verilen rolleri doğuştan edinilen ve sonradan edinilen roller olarak gruplayınız.

1. Kardeş	6. Mimar
2. Öğretmen	7. Spor Kulübü Üyesi
3. Öğrenci	8. Teyze
4. Ağabey	9. Evlat
5. Torun	10. Müşteri

Doğuştan Edinilen Roller	Sonradan Edinilen Roller
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ETKİNLİK 3

Değişen Rollerim

Ahmet Bey bir okulda öğretmen olarak görev yapmaktadır. Aşağıda Ahmet Bey'e farklı şekillerde hitap eden kişiler verilmiştir.

Aynı kişiye üç farklı kişinin farklı şekilde hitap etmesinin temel nedeni ne olabilir? Öğretmenin sahip olduğu roller nelerdir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

I. BÖLÜM SORULARI

1. “İçinde bulunduğumuz zamana ve duruma göre farklı roller üstleniriz.”

Buna göre bu yıl 6. sınıfa başlayan Ali;

I. Öğrenci

II. Yolcu

III. Üye

IV. Doktor

rollerinden hangisini üstlenemez?

A) I

B) II

C) III

D) IV

2. Bir kişinin iş yerinde sekreter, evde anne, yardımlaşma kulübünde temsilci olabileceği düşünüldüğünde roller hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Toplumda bireylerin farklı rolleri bulunur.

B) Rollerin getirdiği sorumluluklar vardır.

C) Rollerin tamamı doğuştan kazanılır.

D) Roller kişilere haklar kazandırır.

3. İnsanlar hayatları boyunca içinde bulundukları grup ve kurumlarda çeşitli roller üstlenir. Hatta aynı anda birden fazla role de sahip olabilir.

Aşağıda verilenlerden hangisi 6. sınıf öğrencisi Salih'in sahip olabileceği rollerden değildir?

A) Asker

B) Çocuk

C) Kardeş

D) Arkadaş

4. Bireylerin üstlendikleri roller değiştikçe kendilerinden beklenen davranışlar da değişmektedir. Üstlendiğimiz role uygun davranışlarda bulunmak ve farklı rollerin davranışlarını birbirine karıştırmamak büyük önem taşımaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 6. sınıfta okuyan Hasan Arif'in yerine getirmesi beklenen davranışlardandır?

A) Anne ve babasına ev işlerinde yardım etmek.

B) Evin ihtiyaçlarının karşılanmasını takip etmek.

C) Ailede alınan kararların uygulanmasını sağlamak.

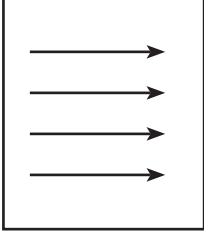
D) Ailesinin güvenilir bir ortama sahip olmasını sağlamak.

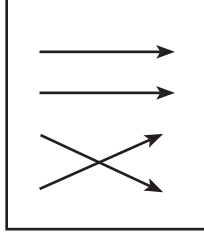

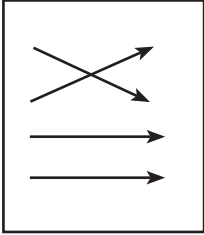
5. Aşağıda bazı roller ve sorumluluklar verilmiştir.

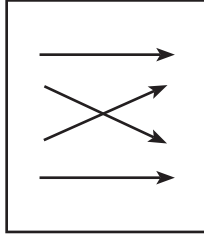
ROLLER	SORUMLULUKLAR
DOKTOR	HASTALARI TEDAVİ ETMEK
ŞOFÖR	TRAFİK KURALLARINA UYMAK
ÖĞRENCİ	TAKIM ARKADAŞLARIYLA UYUMLU ÇALIŞMAK
FUTBOLCU	PLANLI DERS ÇALIŞMAK

Yukarıda verilen roller, sorumluluklar ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

A)

B)

C)

D)

6. Ortaokul 6. sınıf öğrencisi Ceylin, sabah okula gitmek için servise bindi. Servisteki arkadaşlarıyla sohbet ederek okuluna gitti. Sınıf Başkanı olarak sınıf düzenini sağlama görevini yerine getirdi. Teneffüs ziliyle çalmasıyla okul kantinine giderek alışveriş yaptı. Okul çıkışı voleybol takımının antrenmanına katıldı. Antrenmandan sonra servise binip eve gitti.

Yukarıdaki paragrafta Ceylin'in üstlendiği hangi rolden bahsedilmemiştir?

- A) Öğrenci
- B) Müşteri
- C) Yolcu
- D) Evlat

7. ve 8. soruları aşağıdaki metne göre cevaplandırınız.

Merhaba, ben Şermin.
Doğduğumda annem beni “Şeker Şermin”
diye severmiş. Okul hayatım boyunca “Çalışkan Şermin”
oldum hep. Meslek hayatım da “Şermin Öğretmen” olarak toplu-
ma faydalı öğrenciler yetiştirdim. Önce kardeşimin çocuklarına
teyze, sonra da tek evladım Kağan’a anne olarak sevgi ve say-
gının önemini anlattım. Şimdi de torunlarım “Şeker
Ninem” diye seviyor beni.

7. Aşağıdakilerden hangisi Şermin Hanım’ın zaman içerisinde üstlendiği rollerden biri değildir?

- A) Babaanne
- B) Öğrenci
- C) Evlat
- D) Hala

8. Aşağıdakilerden hangisi Şeker Nine’nin anlatımından çıkarılabilecek bir yargıdır?

- A) Rollerimizin hepsini doğuştan getiririz.
- B) Yaşam boyu herkes aynı rolleri üstlenir.
- C) Sahip olduğumuz roller zaman içinde değişebilir.
- D) Sosyal rollerimiz kişisel özelliklerimize göre ortaya çıkar.

9. Sabah çok güzel bir haberle uyandık. Dün gece hastanede ablamların bir kız bebeği dünyaya geldi. Yani benim de bir yeğenim oldu. Yaşasın artık ben bir ..... Kardeşimle birlikte kahvaltımızı yaparak heyecanla hastanenin yolunu tuttuk. Kardeşimle aramda üç yaş var. Ben kardeşim Duygu’nun ..... Hastaneye ulaştığımızda, babam bizi büyük bir sevinçle karşılayarak, Allah’a şükürler olsun ablanız da torunum da gayet iyiler artık ben bir..... diyerek bize sarıldı. Sonra hep birlikte içeri girerek ablamı ve yeni doğan yeğenimi gördük.

Verilen metinde Ahmet’in anlattıklarına bakılarak boş bırakılan yerlere aşağıdaki rollerden hangileri sırasıyla yazılmalıdır?

- A) Amcayım – Abisiyim – Yeğeniyim
- B) Dayıyım – Abisiyim – Dedeyim
- C) Abisiyim – Kuzeniyim – Torunuyum
- D) Dedeyim – Abisiyim – Amcayım

10. Ailesinin tek çocuğu olan Ahmet, Yozgat'ta dünyaya gelmiştir. İlkokulda tiyatro kulübüne üye iken lisede basketbol takımına girmiştir. Liseyi bitirdikten sonra Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünü kazanan Ahmet, üniversitenin halk oyunları ekibinde yarışmalara katılmaktadır.

Metinde verilen bilgilere bakılarak Ahmet hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Evde çocuk rolündedir.
- B) Birden fazla rol üstlenmiştir.
- C) Okul dönemlerine göre farklı roller üstlenmiştir.
- D) Rollerine ait sorumluluklarında eksiklik göstermiştir.

11. Samet Bey inşaat mühendisidir. Yeni bir firmada işe başlayan Samet Bey'e proje müdürlüğü görevi verilmiştir. Aynı zamanda şirketin şantiye şefliği görevini de yerine getirmektedir. Yoğun iş temposundan fırsat buldukça kızı Aslı ile oyun da oynamaktadır.

Buna göre Samet Bey ile ilgili;

- I. Rollerini zamanla değişmiştir.
- II. Sorumluluk sahibi biri değildir.
- III. Birden fazla rol üstlenmektedir.
- IV. İş dışında hiçbir şeyle ilgilenmemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) I, II ve IV
- D) I, III ve IV

12. İzmir'de yaşanan orman yangını sırasında civardaki köylüler traktörleriyle su taşıyarak yangının söndürülmesine yardım etmişlerdir. Manisa Belediyesi de itfaiye ekiplerini yardım için bölgeye göndermiştir. Ankara'daki öğrenciler ise yanan ağaçların yerine yenilerinin dikilmesi için fidan kampanyası düzenlemişlerdir.

Metinde anlatılan olay aşağıdaki kavramların hangisine örnektir?

- A) Ön yargı
- B) Ayrışma
- C) Dayanışma
- D) Farklılaşma

13. • İnsanlar hayatları boyunca çeşitli roller üstlenmişlerdir.

• Kişi; ailede çocuk, okulda öğrenci, toplu ulaşım aracında yolcu, markette müşteri rolünde olabilir.

Verilen bilgilerden hareketle toplumdaki rollerimizin farklılaşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) İhtiyaçların fazlaşmasının
- B) Toplumda rollerin değişmesinin
- C) Hayat boyu eğitimin sürmesinin
- D) Bireyin katıldığı grupların farklılaşmasının

12. ve 13. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Feryal Özel, 27 Mayıs 1975 tarihinde İstanbul 'da doğmuştur. Anne ve babası doktordur. İstanbul'da Üsküdar Amerikan Lisesi'nden mezun oldu. Ardından NewYork 'ta Columbia Üniversitesi 'nde Fizik ve Uygulamalı Matematik eğitimini okul ikinciliği alarak 1996 yılında tamamladı. Feryal Özel, 2001 yılında Yunanlı Demetrios Psaltis ile evlendi. Deniz ve Selin adlarında 2 kız çocuğu vardır. 2002-2005 yılları arasında NASA İleri Araştırmalar Enstitüsü'nde görev yaptı. Feryal Özel, dünyada ilk kez kara deliğin görüntülenmesini sağlayan 200 bilim insanı içinde tek Türk bilim insanı olarak yer aldı. NASA'da çalışan ilk Türk kadın bilim insanıdır.

14. Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi Feryal Özel'in rollerinden biri değildir?

- A) Eş
- B) Anne
- C) Fizikçi
- D) Kardeş

15. Verilen bilgiye göre Feryal Özel'in rol ve sorumluluklarının zaman içerisindeki durumu hakkında hangisi söylenemez?

- A) Roller zamanla değişim göstermemiştir.
- B) Roller değişmiş ve artmıştır.
- C) Roller zamanla azalmıştır.
- D) Sorumlulukları azalmıştır.

16. Rol; bir kişinin karakterize edilen istekleri, hedefleri, duyguları veya inançları gibi hareketlere denir. Sosyal rol kişinin grup içerisinde aldığı sorumluluklar ya da görevlerdir diyebiliriz. Sosyal rol kişinin ne yaptığı hakkında bize bilgi verir. Üzerimizde bulunan sosyal rollerimiz zamanla değişime uğrayabilir, sürekli aynı rolleri üzerimizde taşımayabiliriz. Okulda öğrenci rolünde iken mezun olduğumuzda bu rolümüz de sona erer.

Verilen açıklamaya göre sosyal roller ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Zamanla yeni ve farklı roller üstleniriz.
- B) Tüm sosyal rollerimizi doğuştan kazanırız.
- C) Rollerimizin hepsi kalıcıdır ve ömür boyu sürer.
- D) Rollerimizin belirlenmesinde tek etken ailemizdir.

17. Dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli gruplara dahil oluruz. Bu gruplarda birtakım roller üstleniriz. Katıldığımız gruplar değiştikçe rollerimiz de değişir. Bazen aynı grup içerisinde farklı roller de üstlenebiliriz. Üstlendiğimiz bu roller bize bazı sorumluluklar yükler. Önemli olan bu rollerin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirebilmek, rollerimize uygun davranışlar sergilemektir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Birden fazla grubun üyesi olabiliriz.
- B) Rollerimiz bize aynı sorumlulukları yükler.
- C) Katıldığımız gruplarla birlikte rollerimiz de değişebilir.
- D) Rollerimiz değiştikçe sorumluluklarımız da değişebilir.

18. Hatırlıyorum da küçük bir çocukken yatağımı düzeltir; anneme sofrayı hazırlarken yardım ederdim. Bunun için ailem mutlu olur ve bana teşekkür ederdi. Şimdi ise yatağımı düzelttiğim ve sofrayı hazırlamaya yardım ettiğim halde, bulaşık makinesini boşaltmamı ve odamı tamamen temizlememi de istiyorlar. Bunları yapmadığım zaman çok mutsuz oluyorlar. Ailemi eskisi kadar mutlu edemediğimi düşünüyorum.

Yaşadıklarını anlatan 6. sınıf öğrencisi Selin'in durumu kavramasına aşağıdaki açıklamalardan hangisi yardımcı olabilir?

- A) Rollerin getirdiği sorumluklar yaş ilerledikçe artabilir.
- B) Her gruptaki rollerimiz ve sorumluklarımız farklı olabilir.
- C) Herkesin ailesini mutlu etmesi en önemli sorumluluğu olmalıdır.
- D) Bireylerin sorumlukları sadece belirli hakları elde etmek için vardır.

19. Okullar kapanınca Ali'nin ailesi Ankara'dan tatil için memleketleri Manavgat'a gitmişlerdir. Ali tatil süresi boyunca bazen çiftçi olan dedesine domates toplamasında yardımcı olmuş bazen kırık domates kasalarının onarılmasında dayısına yardımcı olmuştur. Ali, Manavgat'ta yeni arkadaşlar da edinmiştir. Çok güzel basketbol oynadığı için takım arkadaşları tarafından çok sevilmiştir.

Bu bilgilere bakılarak Ali'nin aşağıdaki rollerden hangisine sahip olduğu söylenemez?

- A) Torun
- B) Yeğen
- C) Kuzen
- D) Sporcu

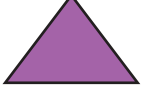
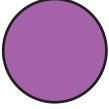

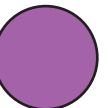

II. BÖLÜM
BİZİ “BİZ” YAPAN DEĞERLERİMİZ
ETKİNLİKLER

ETKİNLİK 1

Bul ve Eşleştir

Aşağıda şekillerle eşleştirilerek verilen kültür unsurları ile örnek olayları içeren cümleleri eşleştiriniz.
(Cümlelerin başlarındaki numaraları şekillerin altlarındaki boşluğa yazınız.)

Kültürümüzü Oluşturan Unsurlar					
Din	Dil	Tarih	Gelenek-Görenek	Mimari	Yemek
					
<p>Cümleler:</p> <p>I. Teyzesinin kına gecesine katılan Doğa yöresel kıyafetler giyinmiştir.</p> <p>II. Beypazarı'ndaki evlerin düzenli ve şirin görünümü birçok kişiyi etkilemiştir.</p> <p>III. Yaz tatilinde Trabzon'a giden Ayşe, Sümela Manastırının birçok fotoğrafını çekmiştir.</p> <p>IV. Ramazan ayında arkadaşlarıyla teravih namazına giden Ahmet, kendisini oldukça mutlu hissetmiştir.</p> <p>V. İzmirli olan Cem, babasının tayininden dolayı taşındıkları Diyarbakır'da bir müddet acılı yemeklerden yiyememiştir.</p> <p>VI. Dil kursuna giderek Türkçe öğrenen Alman turist, tatil için geldiği Ege Bölgesinde köy ve kasabaları gezerken konuşulan birçok kelimeyi anlamakta güçlük çekmiştir.</p>					
Şekillerin altındaki boşluğa cümlelerin başındaki numaraları uygun şekilde yazınız.					
					

ETKİNLİK 2

Oynayalım - Öğrenelim: Anagram Bulmaca

Aşağıdaki kutucuklarda 1. ünite de öğrendiğiniz bazı kavramlar harf sırası karışık olarak verilmiştir. Önce harfleri doğru bir şekilde sıralayarak ortaya çıkan kelimeyi altında verilen boşluğa yazınız. Kelimeyi bulduktan sonra mesaja ulaşma aşamasına geçiniz. Her kelimenin önündeki numara o kelimenin kaçınıcı harfini mesaja ulaşmak için kullanacağınızı göstermektedir. Harfleri "Mesaj" kelimesinin önündeki boşluğa sol üstteki numara sırasıyla yazarak mesaja ulaşınız. Kolay gelsin.

1. Ö Y I N G R A [1]	2. Ü Ğ D N Ü [5]	3. R E M C İ [1] .....
4. K E N E G E L [2]	5. K U L S O L U R U M [1]	6. A K H [2] .....
7. Y A L I K I Z [7]	8. Ö Ğ R E K E N [1]	9. M A Ş A L D I M R A Y [5] .....

MESAJ: ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

II. BÖLÜM SORULARI

1.

Merhaba dostum. Ben kültür öğeleri çantasıyım. Galiba içime bana ait olmayan bir öğe atılmış. Taşıyamıyorum. Bana yardım eder misin?

Aşağıdaki seçeneklerde, çantanın içinde yer alan bazı öğeler verilmiştir. Hangi öğeyi çıkarırsak, kültür öğeleri arasında yer almayan öğeyi çıkarmış ve çantaya yardım etmiş oluruz?

- A) Ninniler
- B) Türküler
- C) Halk oyunları
- D) Sosyal medya

2. Sosyal Bilgiler dersinde öğretmeni, Selim'den 'kültürü oluşturan unsurları' söylemesini istemiştir.

Selim, öğretmenine aşağıdaki cevaplardan hangisini verirse yanlış cevap vermiş olur?

- A) Düşünlerimiz
- B) Yemeklerimiz
- C) Bayramlarımız
- D) Milli maçlarımız

3. Kültürün öğelerinden bazıları şunlardır:

- I. Dil
- II. Tarih
- III. Mimari

Seçeneklerden hangisi yukarıda verilen kavramlardan herhangi biriyle değildir?

- A) Bireylere yaşadığı toplumun geçmişini öğretir.
- B) Kültür öğelerinin nesilden nesile aktarılması sağlar.
- C) İnançımızın davranışlarımıza ve sözlerimize yansımadır.
- D) Kültürün maddi yapısal unsurlarından olan eserlerimiz korunur.

4. “Gelecekte bizi nelerin beklediğinin en iyi göstergesi, geçmişte başımıza gelenlerdir” (John Sheran)

Yukarıdaki cümlede kültürümüzü oluşturan öğelerin hangisinden bahsedilmektedir?

- A) Dil
- B) Din
- C) Tarih
- D) Gelenek

5. “..... kültürel öğelerin nesilden nesile aktarılmasında rol alır. Aynı zamanda toplumsal birlik ve dirliği sağlayan bir iletişim aracıdır.”

Yukarıdaki açıklamada boş bırakılan yere hangisi gelmelidir?

- A) Din
- B) Dil
- C) Mimari
- D) Gelenek

6. “Toplu bir milleti istila etmek darmadağınık bir milleti istila etmek gibi kolay değildir.”

Mustafa Kemal Atatürk bu sözyle aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamaktadır?

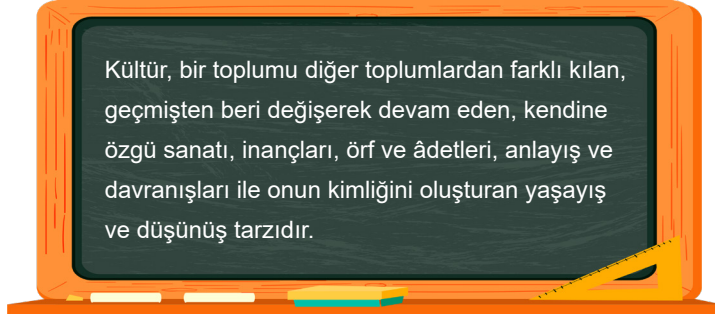
- A) Birlik ve beraberliğin
- B) Ortak geçmişin
- C) Din birliğinin
- D) Milli dilin

7. Komşusu Melahat teyzenin hasta olduğunu duyan Duygu, anne ve babasına Melahat teyzeyi ziyarete gitmek istediğini söylemiştir. Duygu’nun bu isteği babasının çok hoşuna gitmiştir. Annesi; “Hasta ziyaretine eli boş gidilmez, Melahat teyze baklavayı çok sever, giderken pastaneden baklava alalım.” demiştir. Melahat teyze bu ziyaretten çok mutlu olmuştur.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hasta ziyaretleri kültürümüzde geleneksel bir davranıştır.
- B) Bu tür ziyaretlerde daha çok bireysel çıkar ön plandadır.
- C) Duygu çevresindeki insanlara karşı duyarlı bir insandır.
- D) Ziyaret ve hediye paylaşma duygusunun gösterir.

8.

Sosyal Bilgiler Öğretmeni Dilek Hanım'ın "Çocuklar tahtaya yazdığım kültür tanımında hangi değerlerimiz yer almamıştır?" sorusuna öğrencilerden;

Ebru : Din

Ayşe : Dil

Ahmet: Gelenek ve görenekler

Ali : Tarih

cevabını vermiştir.

Öğretmenin sorusuna hangi öğrencinin verdiği cevap doğru değildir?

A) Ahmet

B) Ebru

C) Ayşe

D) Ali

9. Ünlü bilim insanı Oktay Sinanoğlu dilimizi korumanın önemini "Bir ülkenin dilini yok etmek, o ülkenin, o ulusun, o milletin adını tarihten silmek demektir." sözüyle vurgulamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dilimizin zarar görmesine neden olmaz?

A) Tabelalarda yabancı kelime kullanılması

B) Türkçe kelimelerin yanlış kullanılması

C) Sosyal medyanın yoğun kullanılması

D) Yabancı kelimelerin dilimize girmesi

10. "Her milletin kendine özgü gelenekleri kendine özgü âdetleri kendine özgü milli özellikleri vardır. Hiçbir millet aynen diğer milletin taklitçisi olmamalıdır. Çünkü böyle bir millet ne taklit ettiği milletin aynısı olabilir ne de kendi milliyeti içinde kalabilir. Bunun sonucu şüphesiz ki acıdır."

Mustafa Kemal Atatürk'ün yukarıdaki sözüne göre milli kültürümüz ile ilgili hangisine ulaşamaz?

A) Milli kimliğimizin önemine

B) Millet olmanın özgünlük gerektirdiğine

C) Milli kültürümüzde diğer kültürlerin etkisinin olduğuna

D) Başka milletlere benzemenin bizi köklerimizden koparabileceğine

11. Sosyal Bilgiler öğretmeni Ali Bey kültür öğelerinden biri olan tarih ile ilgili aşağıdaki bilgileri vermiştir:

- Toplumsal kimliğimizin oluşmasını sağlar.
- Tarih sayesinde insanlar bir araya gelir.
- Tarih milletlerin ortak hafızasıdır.
- Millî kültür meydana gelir.

Öğretmenin verdiği bilgilerden hareketle kültürün bir ögesi olan “tarih” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sebep-sonuç ilişkisine dayandığına
- B) Toplumun devamlılığını sağladığına
- C) Tarafsız bir bilim olduğuna
- D) Millî kimlik oluşturduğuna

12. Toplum bireylerin bir kültür ve kimlik etrafında toplanmasıyla oluşur. Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden kendine özgü davranışları ile onun kimliğini oluşturan düşünüş tarzıdır.

Yukarıda verilen açıklamaya göre;

- I. Örf ve adetlerimiz
- II. Halk oyunlarımız
- III. Yemeklerimiz

maddelerinden hangileri kültürümüzü oluşturan öğeler arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

13. Ülkemizde görülen kültürel özelliklerimizden biri de yöresel halk oyunlarımızdır. Ege Bölgesinde oynanan bir zeybek oyunu, Ankara ve çevresinde oynayan seğmen oyunu, Karadeniz Bölgesinin simgelerinden olan horon oyunu, Doğu ve Güneydoğu Bölgelerimizin halay oyunu ülkemizin her bölgesinde halkımızca bilinmekte ve çeşitli etkinliklerde sergilenmektedir.

Verilen metinden yararlanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Halk oyunlarımız sadece kendi bölgelerinde oynanır.
- B) Yöresel oyunlar bir bölgenin tanıtılmasında tek unsurdur.
- C) Yöresel oyunlar yerel kültürün tanınmasında rol oynamaktadır.
- D) Kültürel tanıtımlarda halk oyunlarımız yemeklerimizden sonra gelir.

14. “Bir milletin maddi ve manevi değerlerini oluşturan din, tarih, edebiyat, sanat, bilim, teknik, müzik vb. ögeler ancak dil aracılığıyla yeni nesillere aktarılabilir.”

Yukarıdaki ifadede milli kültür ögelerinden “dil”in hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Millet olma bilincini oluşturmaları
- B) Milli birlik ve beraberliği sağlaması
- C) Kültür taşıyıcılığı görevini üstlenmesi
- D) Duygu ve düşünce paylaşımı sağlaması

15. Bir milletin sahip olduğu maddi ve manevi değerler dil aracılığıyla gelecek kuşaklara aktarılır. Dil, milleti oluşturan bireyler arasında ortak duygu ve düşünceleri meydana getirir ve yaşatır. Dil aynı zamanda bir milletin bağımsızlık sembolüdür. Dilin güzel kullanılması millet olma bilincini geliştirir.

Verilen açıklama dikkate alındığında aşağıdaki cümlelerden hangisi yanlıştır?

- A) Milli birlik ve beraberlik dilin gücüyle canlanır.
- B) Kültür, dilin de yardımıyla dededen toruna aktarılır.
- C) Dilimiz de bayrağımız gibi korunması gereken bir ögedir.
- D) Güçlü bir ulus için dildeki yabancı kelimeler bir zenginliktir.

16. Yaz tatilinde ailesiyle birlikte Türkiye turuna çıkan Ahmet; Çankırı’da yaren gecesine katılmış, Yozgat’ta arabaşı çorbası yemiş Şanlıurfa’da katıldığı sıra gecesinde çiğ köftenin sınırları aşan tadını yerinde almıştır. Turlarının Karadeniz kısmında ise Trabzon’da yaptıkları kahvaltıda kuymak yemiş daha sonra gittikleri Rize’de ise Anzer balını da tatmayı ihmal etmemişlerdir. Tatili boyunca her yöreden bir şey öğrenen Ahmet çektiği fotoğrafları sunu halinde sınıf arkadaşlarıyla paylaşmıştır. Bu sayede Ahmet’in arkadaşları da ülkemiz hakkında bilgi sahibi olmuştur.”

Yukarıda verilen metin incelendiğinde;

- I. Ülkemiz kültürel unsurlar bakımından zengindir.
- II. Ülkemizin her yöresinde farklı kültürel etkinlikler yapılmaktadır.
- III. Bahsi geçen kültürel ögelerin tamamı bir coğrafi bölgede toplanmıştır.
- IV. Kültürel ögeler üç farklı coğrafi bölgede yerinde görülerek bilgi edinilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III
- B) II ve III
- C) I, II ve IV
- D) II, III ve IV

III. BÖLÜM

BİR KİLİMİN DESENLERİ GİBİYİZ HEPİMİZ

ETKİNLİKLER

ETKİNLİK 1

Boşlukları Dolduralım

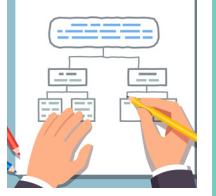
Aşağıda verilen kavramları cümlelerdeki boşluklara uygun şekilde yerleştiriniz.

- Irak'tan ülkemize gelerek okulun 6/A sınıfına kaydolan öğrencinin kıyafetiyle sınıf içerisinde dalga geçilmesi.....
- Kadınların lastik değiştiremeyeceğini düşünen Ahmet'in babasının, arabasının lastiklerinin bir kadın tarafından değiştirilmesini istememesi.....
- Mardin'de Süryanilerin ve Müslümanların bir arada yaşaması..... örneğidir.
- Üniversiteye yeni başlayan Mehmet'in öğretmenlerini sevmeyeceğini düşünmesi .....
- Parkta oynarken yürüme engelli arkadaşına kaydırakta öncelik veren Neşe'nin yaptığı davranış..... örneğidir.

ETKİNLİK 2

Kavramları Açıklayalım

“Okuldan eve gitmek için otobüse binen öğrenci, oturması için yer verdiği yaşlı bir anne ile kızı arasında geçen konuşmaya kulak misafiri olmuş ve oldukça şaşırmıştır. Annesi kızına, yeni taşınan komşularını konuştukları şiveden dolayı sevmediğini ayrıca babalarının evin camlarını silmesini çok tuhaf bulduğunu anlatmıştır. Kızı ise annesinin söylediklerini destekleyerek hemen kabullenmiştir.”

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

1) Öğrencinin ayaktaki teyzeyle yer vermesi neyin göstergesidir?

.....

2) Metinde bulunan ön yargı hangisidir?

.....

3) Metinde bulunan kalıp yargı hangisidir?

.....

4) Siz, otobüsteki öğrencinin yerinde olsaydınız anne ile kızı arasında geçen sohbete şaşırırdınız mı? Neden?

.....

ETKİNLİK 3

Olaylar Ve Kavramlar

Aşağıdaki örnek olayları okuyup hangi kavramla ilgili olduğunu önündeki boşluğa (x) işareti koyarak belirtiniz.

ÖRNEK OLAYLAR	AYRIMCILIK	FARKLILIKLARA SAYGI	KALIP YARGI	ÖN YARGI
1) Babasını ütü yaparken gören Ayşe'nin "Baba sen anne mi oldun?" diyerek şaşkınlığını göstermesi.			X	
2) Tayvan'dan ülkemize gezmek için gelen turistin, Çinli sanılarak, koronavirüs taşıdığı şüphesi ile insanların korkması.				
3) Kız çocuklarının okula gönderilmemesi.				
4) Sınıftaki diğer öğrencilerin, albino hastası olan Derya ile aynı sırada oturmak istememesi.				
5) Bir insana hangi dinden, milletten, renkten, dilden, düşünceden olursa olsun öncelikle insan olduğu bilinciyle davranılması.				
6) Fazla kilolarına rağmen jimnastik hareketlerini rahatça yapabilen Esra'nın bu durumuna Beden Eğitimi öğretmeninin çok şaşırması.				

III. BÖLÜM SORULARI

1. İnsanlar doğdukları andan itibaren toplum içinde yaşarlar. Toplumu oluşturan bireylerin özellikleri aynı değildir. Toplumun bir arada uyum içinde yaşayabilmesi için bazı değerlere dikkat edilmesi gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi toplumun bir arada uyum içinde yaşamasına katkı sağlar?

- A) Ön yargılı davranmak
- B) Din ayrımcılığı yapmak
- C) Haklı-haksız ayrımı yapmak
- D) Cinsiyet ayrımcılığı yapmak

2. Kalıp yargı: Halkın bir grup hakkındaki inancı, bir grubun başka bir grup hakkındaki duygusallaşmış, tecrübeyle çok az değişmiş olan inancıdır.

Aşağıdakilerden hangisi kalıp yargıya örnek bir durum değildir?

- A) “Gözlük kullananlar çalışkandır.”
- B) “Kadınlar futboldan anlamaz.”
- C) “Türkler misafirperverdir.”
- D) “Erkekler ev işi yapmaz.”

3. Sivil toplum kuruluşları kâr amacı gütmeyen; bağışlar ve üyelik ödemeleri gibi yollarla gelir sağlayan kuruluşlardır. Topluma yararlı bir hizmet sunmak çalışan yasal topluluklardır. Kuruluş amaçları doğrultusunda ihtiyaç sahiplerine yardım etmek için kurulmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarından biri değildir?

- A) Anne Çocuk Eğitim Vakfı
- B) Türk Eğitim Vakfı
- C) Mehmetçik Vakfı
- D) İşleri Bakanlığı

4. Bir insan; hangi dinden, dilden, milletten, renkten, coğrafyadan, düşünceden ve anlayıştan olursa olsun öncelikle insan olduğunun unutulmaması gerekir. Her birey, saygıya değer bir canlıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya uygun bir cümle değildir?

- A) Farklılıklarımız bizi zenginleştiren öğeler olmalıdır.
- B) Olaylara bakış açımız başkalarıyla aynı olmayabilir.
- C) Sadece insan olmak bile saygı göstermek için yeterlidir.
- D) Toplumda farklı inançların yer alması olumsuz bir durumdur.

5. ve 6. soruları aşağıdaki metni okuyarak cevaplayınız.

Sedat Bey ve eşi yeni bir daireye taşınmışlardır. Taşındıkları dairenin üst katından zaman zaman gelen gürültüden çok rahatsız olmaktadır. Komşularının gürültücü ve kaba insanlar olduğunu düşünmektedirler. Bir süre sabrettikten sonra bu duruma daha fazla katlanamayıp sinirle komşularının kapısını çalmışlardır. Kapıyı koltuk değnekli yaşlı bir kadın açmış ve “Yavrum sizi rahatsız ettiğimi biliyorum ama koltuk değneklerimin lastikleri eskimiş, yenilemek için dışarı çıkamıyorum, aldıracak kimsem de yok” demiştir.

5. Metinde anlatılanlara göre Sedat Bey ve eşi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ön yargılı davranmışlardır.
- B) Yeterince hoşgörülü değildir.
- C) Empati davranışı sergilemişlerdir.
- D) Komşuları ile ilişkileri çok sevecen değildir.

6. Metinde anlatılan durum düşünüldüğünde iyi bir komşuda olması gereken özellikler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Ön yargılı olmamak
- B) Umursamaz olmak
- C) Saygılı davranmak
- D) Değer vermek

7. Küçük Kara Balık

Küçük Kara Balık, bir sabah erkenden uyanır ve annesini de dürterek uyandırır. Şaşkınlıkla uyanan annesi, ne olduğunu, neden sabahın bu erken saatinde bu şekilde uyandırıldığını sorar. Küçük Kara Balık “Yaşadığımız bu çağlayandan çok daha ötesini, denizi, okyanusu merak ediyorum, bunun için de bir geziye çıkacağım.” der. Anne balık başta ne olduğunu anlayamaz, anladığında ise derhal vazgeçmesini söyler fakat Küçük Kara Balık çok kararlıdır. Annesiyle konuşmalarını duyan komşuları bir araya toplanır. Küçük Kara Balık'ın bu isteği komşuları sinirlendirir, çünkü bu küçük akarsuda doğup büyüdüklerinden dolayı, büyük denizleri, okyanusları keşfetme fikri onların gözünü korkutmaktadır. Küçük Kara Balık'a eğer buradan giderse bir daha geri dönemeyeceğini söylerler. (Samed BEHRENGİ)

Verilen parçaya göre, Küçük Kara Balık yaşadığı çağlayandan daha ötesini görmek istediğini söylediğinde, annesinin ve komşuların tutumu aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- A) Bu karara çok sevinip onu desteklemişlerdir.
- B) Başarısız olacağı konusunda peşin hüküm vermişlerdir.
- C) Empatiyle yaklaşarak düşüncesini anlamaya çalışmışlardır.
- D) Karşılaşacağı zorlukların onu daha güçlü yapacağını düşünmüşlerdir.

8.

Düşünceler, ırklar, diller
Bizi birbirimizden ayıran özellikler
Tek bir ortak yanımız
Bizim insan olmamız.

Birlikte güvendeyiz hepimiz
Farklılıklarla anlaşılıyor özelliklerimiz
Bir güç olursak eğer
Her işi yapabiliriz beraber.

Elif ŞAHNA

Verilen dizelerde şairin vurgulamaya çalıştığı düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklılıklara saygı
- B) Toplumsal ayrışma
- C) İnsanların aynı görüşte olması
- D) Bireyselliğin ön plana çıkarılması

9. Aşağıda sosyal ilişkilerle ilgili bir metin verilmiştir.

13 yaşındaki Ayşe parkta annesi ile otururken birden bağırdı.

-Anne; arabalar, arabaları görüyor musun, nasıl ses çıkarıyorlar!

-Annesi sevgiyle Ayşe'nin saçını okşadı.

Ayşe bir süre sonra cıvıldaşan kuşlara bakarak heyecanla haykırdı:

-Anne kuşların sesini dinle!

Annesi gözleri buğulu onu izledi.

Yanlarında oturan genç bayan, bu bağışmalardan rahatsız olmuş olacak ki Ayşe'nin annesinin yanına gelerek;

-Hanımefendi, kızınızı iyi bir doktora götürmelisiniz. Bazı sorunları var galiba.

Anne genç bayana dönerek şu cevabı verdi:

-O zaten iyi bir doktordan geliyor. Kızım doğuştan işitme engelliydi ve ameliyat sonrası duymaya başladı.

Verilen hikâye aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek oluşturur?

- A) Kalıp yargı
- B) Hoşgörü
- C) Ön yargı
- D) Empati

10. Modernleşen dünyada “kızlar futbol oynamaz”, “erkekler yemek pişirmez” şeklindeki yargılar ortadan kalkmaktadır. Cinsiyet özelliklerinin herhangi bir işi yapmakta engel oluşturmadığı şeklinde bir bakış açısı zihinlere yerleşmektedir.

Yukarıdaki açıklamaya göre seçeneklerden hangisi söylenebilir?

- A) Günümüzde kalıp yargıların toplumdaki etkinliği giderek azalmaktadır.
- B) Toplumda iletişim hatası olan ön yargılı bakış açıları bulunmaktadır.
- C) Ön yargılar bir süre geçtikten sonra kalıp yargılara dönüşmüştür.
- D) Olumsuz yargılar günlük hayatın her alanında yer almaktadır.

11. Ön yargı; bir kişi ya da olaya ilişkin bilgi sahibi olmadan, önceden, peşin bir karara varmış olma durumudur.

Verilen açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi ön yargının temel nedenidir?

- A) Yeterince empati kurmamak
- B) Farklılıklara saygı duymamak
- C) Toplumsal ilişkileri geliştirmemek
- D) Karşımızdakini yeterince tanımamak

12. Ayşe öğretmenin sınıfı otuz kişiydi. Hepsı birbirinden farklı özelliği olan tam otuz öğrenci. Öğrencilerden biri Ayşe öğretmenin dikkatini fazlasıyla çekiyordu. Bu öğrenci zamanla diğer öğrencilerinin gözünde okulun en hırçın öğrencisi olmuştu. Sık sık arkadaşlarına zarar veren davranışlar sergiliyordu. Derslerinde başarısız olduğundan öğretmenleri tarafından sürekli uyarılıyor ve eleştiriliyordu. Bu yüzden okul içinde dışlanmış bir durumdaydı. Okul idaresi konu ile ilgili olarak okul rehberlik servisini görevlendirmiş ve yapılan çalışma sonucu şu şekilde çıkmıştı: Öğrencinin babası çalışamayacak kadar hasta, annesi ise küçük kardeşine bakmaktaydı ve bu yüzden çalışamıyordu. Geçimlerini yardımlarla sağlıyorlardı. Öğrenci de okul çıkışında seyyar satıcılık yapıyordu. Eve geç geldiğinden geç yatıyor, ödevlerini yapamıyordu. Sabahları erken kalkıp okula gidiyor bu durum da öğrencinin davranışlarını olumsuz etkiliyordu.

Verilen metinden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Olumsuz davranışı olan öğrenciler diğer öğrencilerden uzaklaştırılmalıdır.
- B) Ön yargılı düşünce ve davranışlar sorunu doğru anlamamıza engel olabilmektedir.
- C) Olumsuz davranışın kaynağının tespitinde rehberlik servisine önemli görevler düşer.
- D) Yardımlaşma ve dayanışmaya önem verilmesi okuldaki sorunların çözümüne destek olabilir.

13. Milletimiz tarih boyunca kurduğu devletlerin bünyesinde farklı dinleri, mezhepleri ve etnik kökenleri barındırmıştır. Günümüzde de dinî, etnik ve mezhep ayrımı yapmadan insanların barış ve huzur içerisinde yaşamaları için birtakım hususlar gereklidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu hususlardan değildir?

- A) Empati kurma
- B) Ön yargılı olma
- C) Hoşgörülü davranma
- D) Farklılıklara saygı duyma

14. Kilimlerdeki renkler ve desenler tek başlarına bir anlam ifade etmezler. Renkler desenleri, desenler motifleri, motifler de kilimi oluşturur. Toplumdaki bireyler de bir kilimin desenleri gibidir. Bir araya gelmeleriyle toplum meydana gelir.

Verilen ifadelerden hangisi yukarıdaki parçaya uygun bir başlık olamaz?

- A) “Gökkuşağının Renkleri”
- B) “Özgür ve Bağımsız Bireyler”
- C) “Farklılıklarımız Zenginliğimizdir”
- D) “Kır Çiçekleri Gibiyiz Rengarenk”

15.

Beni hor görme kardeşim
Sen altından ben tunç muyum?
Aynı vardan var olmuştuz
Sen gümüşsün ben sac mıyım?

Ne var ise sende bende
Aynı varlık her bedende
Yarın mezara girende
Sen toksun da ben aç mıyım?

Âşık VEYSEL

Âşık Veyssel yazmış olduğu bu dizelerle;

- I. İnsanların her konuda eşit olduğu
- II. Farklılıklara karşı hoşgörülü olunması gerektiği
- III. Toplumda koşulsuz sevgi ve saygının olması gerektiği

gibi konulardan hangilerini vurgulamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

16. Merhaba, ben Simge. Bir gemide kaptan adayı olarak işe başladım. Patronum bayan olmamdan dolayı yolculuğa ve iş baskısına dayanamayacağımı düşündüğü için, sigortamı benimle işe başlayan erkek adaylardan daha geç başlattı. Ben ise patronuma işimden asla vazgeçmeyeceğimi göstermeye çalıştım. Gemiye kullanmaya devam ettim ve denetimden geçip kaptanlık için gerekli yetkileri aldım. Artık kendimi kanıtlamış ve vazgeçilmeyen bir çalışan olmuştum.

Verilen metinde anlatılan durum aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Empati
- B) Kalıp yargı
- C) Sorumluluk
- D) Farklılıklara saygı

17. Sevinç mutlu bir çocukluk geçirmektedir ve neşeli bir insandır. Babası ile annesi farklı din ve kültürlerden olmasına rağmen çok iyi anlaşmakta, aile içerisinde bir sorun yaşandığında sakin ve demokratik şekilde çözüm bulunmaktadır. Aile üyeleri her akşam yemek yerken gün içinde yaşadıklarını birbirleriyle paylaşmaktadırlar. Komşulara ve arkadaşlara haftanın belirli günlerinde ziyaretlere gidilmektedir.

Yukarıda anlatılanlara göre Sevinç'in ailesinde;

- I. Birlik ve beraberlik
- II. Hoşgörü ve saygı
- III. Kaygı ve yalnızlık

gibi duygu ve davranışlardan hangilerinin görülmesi beklenmez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III

IV. BÖLÜM
BİR ELİN NESİ VAR İKİ ELİN SESİ VAR
ETKİNLİKLER

ETKİNLİK 1

STK'lar ve Görev Alanları

Aşağıda verilen sivil toplum kuruluşlarını ilgili oldukları görev alanlarıyla eşleştiriniz.

LÖSEV

Mehmetçik Vakfı

Türk Eğitim Vakfı

TEMA

AKUT

Çevre

Sağlık

Yardımlaşma

Arama
Kurtarma

Eğitim

ETKİNLİK 2

Kelime Avı

Bulmaca alanında karışık olarak verilen harfler içerisinde gizlenmiş kelimeleri bulunuz. (Soldan sağa ve yukarıdan aşağıya.) Aranacak kelimeler sağ sütunda verilmiştir. Kelimeleri bulduktan sonra alttaki tabloda verilen tanımlama cümlelerinin hangi kelimeye ait olduğunu bularak numarasını aranacak kelimelerin sağındaki alana yazınız.

Bulmaca											Aranacak Kalimeler	No
M	E	F	C	R	O	L	G	A	K	E	• DİL	
İ	F	Ö	B	J	D	İ	L	Ö	Ü	T	• HAK	
M	Z	N	B	M	Ö	İ	T	A	L	K	• ROL	
A	N	Y	U	İ	E	F	A	T	T	İ	• İMECE	
R	T	A	C	M	L	T	R	S	Ü	Z	• TARİH	
İ	T	R	V	E	O	Z	İ	B	R	İ	• KIZILAY	
F	V	G	M	C	Ç	Z	H	C	K	L	• MİMARİ	
S	A	İ	N	E	A	K	M	U	F	A	• KÜLTÜR	
F	U	G	N	E	K	L	M	Ö	Y	Y	• ÖN YARGI	
A	Y	R	İ	M	C	İ	L	İ	K	İ	• AYRIMCILIK	

Tanımlama Cümleleri

1. Cinsiyet, dil, din, renk, ırk veya etnik köken nedeniyle insanlara farklı davranılması.
2. İnsanların günlük yaşamlarında kullandıkları veya içinde barındıkları yapıların genel adıdır.
3. Toplamların nesilden nesile aktararak biriktirerek oluşturdukları maddi ve manevi değerlerin tümü.
4. Kişilere anayasa ile verilen kazanımların tümüne verilen isim.
5. Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargı, peşin hüküm, peşin fikir.
6. Doğal afet veya olağanüstü durumlarda yardım amacıyla kurulan kuruluşumuzdur.
7. Duygu ve düşüncelerin aktarılmasını sağlayan araçtır.
8. Geçmişte yaşamış insanların faaliyetlerini yer, zaman, sebep-sonuç ilişkisi vb. açılardan, belgelere dayanarak inceleyen bilim dalıdır.
9. Bir kişinin toplum içerisindeki üstlendiği görevi ve konumudur.
10. Kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi.

IV. BÖLÜM SORULARI

1. Komşuların birbirleriyle yemeklerini paylaşması, aşure gününde aşure yemeği ikram edilmesi, cenaze evlerine yemek götürülmesi, düğünlerde hediye verilmesi gibi davranışlar Türk toplumundaki yardımlaşma ve dayanışma örneklerindendir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yardımlaşma ve dayanışmanın faydalarından değildir?

- A) Toplumda yardımsever bireyler yetişir.
- B) Kardeşlik ve dostluk duyguları gelişir.
- C) Birlik ve beraberlik daha da güçlenir.
- D) Toplumda bireysel farklılıklar artar.

2. Afetlerde ve olağanüstü dönemlerde korumasız ve muhtaç olan bireylere maddi ve manevi yardım sağlamak amacıyla kurulan sosyal yardımlaşma kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeşilay
- B) Türk Kızılayı
- C) Mehmetçik Vakfı
- D) Darülaceze Vakfı

3. “Ateş odunla, akıl bilgiyle, kalp sevgiyle beslenir. Sivil toplum kuruluşları yaptıkları faaliyetlerle sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı gerçekleştirmektedir.”

Buna göre sivil toplum kuruluşlarının toplumsal yararları konusunda aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ülkede birlik ve beraberlik artar.
- B) Kişiler arası iletişim artar.
- C) Kültürel farklılıklar artar.
- D) Toplumsal huzur artar.

4. Türkler tarih boyunca yardımlaşma ve dayanışmanın en güzel örneklerini sergilemişlerdir. Birlik ve beraberlik duygusu ile zaferler kazanıp güçlü devletler kurmuşlardır. İslamiyet’le birlikte yardımlaşma ve dayanışma duygusu da pekişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi yardımlaşma ve dayanışma doğrultusunda yapılan çalışmalardan değildir?

- A) Farklı alanlarda faaliyet gösterecek vakıfların kurulması
- B) Güvenliğin sağlanması için orduların oluşturulması
- C) İhtiyaç sahiplerine zekât ve sadaka verilmesi
- D) Yoksullar için aşevlerinin açılması

5. ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

6. sınıf öğrencisi Ali okuma yazmada pek başarılı olmayan bir öğrenciydi. Yarıyıl tatili gelmiş, karneler alınmıştı. Ali'nin karnesinde başarı durumu pek iyi görünmüyordu. Bu durum Ali'yi olduğu kadar arkadaşlarını da üzmüştü. Sınıf olarak şöyle bir karar aldılar: Tatilde her arkadaşı bir gün Ali'nin evine gidecek ve ona okuma yazma konusunda destek olacaktı. Bu plan işe yaramış ve tatil sonunda Ali okula okuma yazmayı öğrenmiş olarak dönmüştü.

5. Metinde anlatılanlara göre Ali'nin okuma yazmayı öğrenmesinde etkili olan öge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Azim
- B) Kararlılık
- C) Çalışkanlık
- D) Yardımseverlik

6. Yukarıdaki metne göre Ali'nin başarılı olmasına yardımcı olan durum hangisidir?

- A) Arkadaşları tarafından desteklenmesi
- B) Daha çok kaynak kitaba ulaşmak isteği
- C) Öğretmenin onunla daha çok ilgilenmesi
- D) Anne ve babası tarafından ödüllendirilmesi

7. Bir müze gezisinde ilk defa sadaka taşlarıyla karşılaşan Müge, babasına bunların ne işe yaradığını sordu. Babası ise Osmanlı ve Selçuklu Devletlerinde yoksullara yardım etmek isteyen kişilerin bu taşlara para bıraktığını, ihtiyaç sahibi insanların buradan ihtiyacı kadar parayı alıp geri kalanına dokunmadığını anlattı. Sonra da kızına şu soruyu sordu: -Şimdi söyle bakalım sadaka taşları topluma nasıl bir katkı sağlar?

Müge babasının sorusuna aşağıdaki cevaplardan hangisini verirse yanlış cevap vermiş olur?

- A) Toplumsal dayanışmayı artırır.
- B) Birlik ve beraberliği güçlendirir.
- C) Yardımlaşma duygusunu geliştirir.
- D) Toplumda ön yargıları kuvvetlendirir.

8. Arif Bey yeni bir mutfak masası almış fakat kısa bir süre sonra masanın kenarında soyulmalar oluşmuştur. Arif Bey, sorunu masayı satın aldığı mağazaya bildirmiştir. Ancak mağaza yetkilileri, bu durumun normal olduğunu ve yapılacak bir şey olmadığını söyleyerek şikâyeti dikkate almamışlardır. Bunun üzerine Arif Bey, hakkını aramak için, yaşadığı ilçedeki Tüketici Hakem Heyetine başvuruda bulunmuştur. Tüketici Hakem Heyeti, bilirkişi raporuna göre Arif Bey'i haklı görüp mutfak masasının geri alınmasına ve ödenen ücretin mağaza tarafından alıcıya iade edilmesine karar vermiştir.

Verilen metindeki durum hakkında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılırsa yanlış olur?

- A) Sorun çözülürken hak ve sorumluluklardan faydalanılmıştır.
- B) Sorunun çözümünde kanunların sağladığı korumadan yararlanılmıştır.
- C) Satıcı ile müşteri arasında sağlıklı ve olumlu bir iletişim sağlanabilmiştir.
- D) Alışverişte yaşanan sorun yasalar ve uzmanların yardımıyla çözümlenmiştir.

9. Bir toplumda yardımlaşma ve dayanışma çok önemlidir. Bunu aşağıdaki gibi de ifade edebiliriz:

Yardımlaşma + Dayanışma = ... toplum

Yukarıda boş bırakılan yere yazılması uygun olan ifade hangisidir?

- A) Saygısız
- B) Ön yargılı
- C) Mutlu ve huzurlu
- D) Bencil ve çıkarıcı

10. Hayatta bazen tek başımıza başaramayacağımız işler ve üstesinden gelemeyeceğimiz zorluklarla karşılaşabiliriz. Böyle zamanlarda gücümüzü ve yeteneğimizi başkalarıyla birleştirerek iş birliği yapmamız gerekir. Türk kültüründe bunun en güzel örneklerinden biri de imece uygulamalarıdır.

Seçeneklerden hangisi yukarıdaki açıklamayı destekleyici nitelikte değildir?

- A) Yalnız taş duvar olmaz.
- B) Eller çoğalınca işler azalır.
- C) Damlaya damlaya göl olur.
- D) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

11. Mehmet Bey bir tekstil dükkânında çalışmaktayken yaşanan ekonomik krizden dolayı işten çıkarılmıştır. İşten çıkarıldığı için ev kirasını ödeyemeyen Mehmet Bey, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na başvuruda bulunmuştur. Vakfın yaptığı yardımla evinin kirasını ödeyebilen Mehmet Bey'in komşuları da bir araya gelerek para yardımında bulunmuşlardır. Mehmet Bey komşularının bu davranışından çok mutlu olmuş ve duygulanmıştır.

Metinde anlatılanlara bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zor durumlar toplumsal dayanışmayla daha kolay atlatılabilmektedir.
- B) Devlet kurumları zor durumda kalan vatandaşları gözetmektedir.
- C) Toplumsal dayanışma komşuluk bağlarını güçlendirmektedir.
- D) Komşuları Mehmet Bey'in durumuna duyarsız kalmışlardır.

12. Yardımlaşma ve dayanışma, hayatımızın vazgeçilmez değerleridir. Hayatta bazen tek başımıza yapamayacağımız, üstesinden gelemeyeceğimiz işler vardır. Böyle zamanlarda iş birliği yapmak, gücümüzü ve yeteneklerimizi birleştirmek gerekir. Komşuların birbirlerine yemek vermesi, aşure gününde aşurelerin dağıtılması, cenaze evlerine yemek götürülmesi, düğünlerde hediye verilmesi vb. davranışlar Türk toplumunun yardımlaşma ve dayanışma örneklerindendir.

Metne göre toplumsal yardımlaşma ve dayanışmanın sağladığı faydalar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Problemlerin çözümü kolaylaşır.
- B) Başarıyı da beraberinde getirir.
- C) Toplumsal rekabeti güçlendirir.
- D) Yardımsever bireyler yetiştirir.

13. Aşağıdaki tabloda bazı yardım kuruluşları ve özellikleri karışık olarak verilmiştir.

	Yardım kuruluşları	Özellikleri	
I	Darülaceze Başkanlığı	Ülkemizde sosyal yardım hizmetlerini yürüten resmi kurumdur.	a
II	İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları	Yaşlı kimsesiz ve muhtaç insanların ihtiyaçlarını karşılayan kurumdur.	b
III	Türk Silahlı Kuvvetleri Mehmetçik Vakfı	Kan ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulmuştur.	c
IV	Türk Kızılayı	Askerlerimize sosyal ve ekonomik destek vermek için kurulmuştur.	d

Özellikleri verilen yardım kuruluşları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) I-b, II-a, III-d, IV-c
B) II-b, III-c, II-d, IV-a
C) IV-c, I-a, III-b, II-d
D) III-d, IV-b, I-a, II-c

14.

“Bir mum, diğer mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez.”

Mevlana'nın söylemiş olduğu bu söze en uygun davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otizmlı bir öğrencinin sınıf içerisinde sevgi ve saygıyla sahiplenilmesi
B) İmkânsızlıklara rağmen eğitim gören öğrencinin tıp fakültesini kazanması
C) Bir okuldaki bütün öğrencilerin beraberce okul bahçesindeki çöpleri toplaması
D) Ali'nin, arkadaşının derste anlamadığı yerleri anlatıp öğrenmesine yardımcı olması

15. Takvimler 23 Ekim 2011'i gösterdiğinde acı haber Van'dan geldi. Önce 23 Ekim 2011'de 7.2 şiddetinde, ardından 9 Kasım 2011'de 5.6 şiddetinde iki büyük deprem yaşayan Van'ın hemen her yerinden feryatlar yükselmeye başladı. Yüzlerce ev yıkıldı, on binlercesi hasar gördü. 644 vatandaşımız hayatını kaybetti. Depremin hemen ardından bölgeye ulaşan Türk Kızılay'ı çadır kentlerde yüz binlerce insana hizmet verdi. Aynı anda ihtiyaç malzemelerinin dağıtımını da gerçekleştirdi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yardımlaşma ve dayanışmanın faydalarından biri değildir?

- A) Kardeşlik ve dostluk duygularını geliştirir.
B) Problemlerin kolay çözülmesini sağlar.
C) Sorunları da beraberinde getirir.
D) Birlik ve beraberliği güçlendirir.

V. BÖLÜM
HAKLARIMLA VARIM, BENİM SORUMLULUKLARIM
ETKİNLİKLER

ETKİNLİK 1

Doğru – Yanlış ve Hak – Sorumluluk

Aşağıda hak ve özgürlüklerle ilgili verilen ifadelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” harflerinden uygun olanını yazınız.

- ( ) Kişi toplumda kendi haklarını kullanabilmeli ve özgürce hareket edebilmelidir.
- ( ) Başkalarının hak ve özgürlükleri dikkate alınmamalıdır.
- ( ) Sınırsız özgürlük, özgürlüğü ortadan kaldırır.
- ( ) Yazılı ve yazısız kurallara uyulmadığında toplumda huzur bozulur.
- ( ) Özgürlük, kişinin her istediğini yapabilmesidir.

Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin karşısına; hak ise “H”, sorumluluk ise “S” harflerinden uygun olanını yazınız.

Oyun kurallarına uymak.	
Sevgi, saygı, ilgi görmek.	
Ailesiyle birlikte yaşamak.	
Çevreye karşı duyarlı olmak.	
Düzenli ders çalışmak.	
Güven içinde olmak, eğlenmek, dinlenmek.	

ETKİNLİK-2

Örneklerle Rol - Hak - Sorumluluk

Günlük hayatınızda sahip olduğunuz çeşitli rollerin verilmiştir, bu rollerinizle ilgili sahip olduğunuz haklarınızı ve sorumluluklarınızı aşağıdaki tabloya yazınız.

	ROL	HAK	SORUMLULUK
1	Öğrenci		
2	Kaleci		
3	Hasta		
4	Yolcu		
5	Müşteri		
6	İzleyici		

ETKİNLİK 3

Bil Bakalım Hangisi!

Doğa'nın gün içerisinde yaptıklarını hak, özgürlük ve sorumluluk çerçevesinde değerlendirerek uygun olan kutucuğu işaretleyelim.

Doğa'nın yaptıkları	Hak	Özgürlük	Sorumluluk
Sabah kalkınca yatağını düzeltmesi			✓
Okula gitmeden önce kahvaltı yapması			
Okula giderken trafik kurallarına uyması			
Beslenme saatinde istediği meyveyi yemesi			
Teneffüste kantinden su alıp içmesi			
Anlamadığı konu için öğretmeninden yardım istemesi			
Eve giderken çöpünü yere atan arkadaşını uyarması			
Annesi haber izlerken kendisinin maç izlemesi			
Maç bittikten sonra ödevlerini yapmak için odasına gitmesi			
Ödevlerini yaparken en sevdiği dersten başlaması			

V. BÖLÜM SORULARI

1. Ortaokul öğrencisi Sude; teneffüste arkadaşları ile sohbet ederken, Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiği sorumluluk kavramı ile ilgili olarak arkadaşlarına; “Düzenli ders çalışma ve ödev yapma sorumluluğumuzu yerine getirmenin bizlere sağlayacağı faydalar nelerdir?” sorusunu sordu.

Sude’nin sorusuna arkadaşlarının verdiği cevaplardan hangisi doğru olamaz?

- A) Derslerdeki başarılarımız yükselir.
- B) Planlı çalışma alışkanlığı kazanırız.
- C) Bedensel sağlığımız ve gücümüz artar.
- D) Zamanımızı daha verimli kullanmış oluruz.

2. Sosyal Bilgiler Öğretmeni Sibel Hanım, öğrencilerinden dünya genelinde bir salgın olan “Koronavirus” konusunda söz, yazı, resim veya başka yöntemlerle görüşlerini ve alınabilecek tedbirleri ifade ederek okulda farkındalık oluşturmalarını istemiştir.

Yukarıdaki çalışmaya katılacak öğrenciler hak ve özgürlüklerden hangisini kullanmış olurlar?

- A) Eğitim hakkı
- B) Sağlık hakkı
- C) Seyahat özgürlüğü
- D) Düşünce özgürlüğü

3. Sosyal Bilgiler Öğretmeni Sevda Hanım, öğrencilerine “Çocuk haklarının varlığının ve uluslararası belgelerle koruma altına alınmasının gerekçeleri nelerdir?” sorusunu yöneltti.

Sevda Hanım’ın sorusuna öğrencilerin verdiği aşağıdaki cevaplardan hangisi yanlıştır?

- A) Dünyanın farklı yerlerini daha yakından görüp tanımak
- B) Fiziksel ve duygusal olarak korunmalarını sağlamak
- C) Düşüncelerini özgürce ifade etmelerini sağlamak
- D) Fırsat ve imkân eşitliğine ulaşmalarını sağlamak

4. Günlük yaşamımızda farklı sorunlar ile karşılaşabiliriz. Bu sorunlara çözüm ararken haklarımız, sorumluluklarımız ve özgürlüklerimize göre hareket etmemiz gerekir.

Aldığımız bir üründe sorun çıktığında satıcı sorunun çözümü için yardımcı olmazsa aşağıdaki kurumlardan hangisine öncelikle başvurmalıyız?

- A) Mahkemeler
- B) Belediye Başkanlıkları
- C) Tüketici Hakları Hakem Heyeti
- D) Cumhurbaşkanlığı İletişim Hattı

5. Ortaokul 6. sınıf öğrencisi Kağan, sınıfının duvarında asılı duran saatin arızalı olduğunu fark etti. Bu durumu ailesine ileten Kağan, sınıfı için yeni bir duvar saati daha satın aldı. Fakat okula getirdiğinde yeni aldığı saatin de çalışmadığını gördü.

Bu durumda Kağan'ın öncelikle aşağıdakilerden hangisini yapması gerekir?

- A) Gidip yeni bir saat daha satın alması
- B) Bozuk saati tamirciye götürüp tamir ettirmesi
- C) Elinden geleni yaptığı için durumu kabullenmesi
- D) Saati aldığı yere faturası ile götürüp değiştirmesi

6. Kuşları çok seven Güzel Günler Ortaokulu 6/A Sınıfı öğrencileri, okullarının yanında bulunan parktaki ağaçlara konulmak üzere belediyeden kuş yuvası istemeye karar vermişlerdir.

Bu isteklerinin yerine getirilmesi için öğrencilerin hangi haklarını kullanmaları gerekmektedir?

- A) Sağlık hakkı
- B) Eğitim hakkı
- C) Dilekçe hakkı
- D) Barınma hakkı

7. Aşağıda verilen hak – sorumluluk eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

<u>Hak</u>	<u>Sorumluluk</u>
A) Eğitim alma	Ödevlerini zamanında yapma
B) Barınma ve güvenlik	Odanı toplama
C) Teneffüse çıkma	Koridorlarda koşmama
D) Sağlıklı çevrede yaşama	Arkadaşlarıyla oynama

8. Ali Bey yeni bir cep telefonu satın almıştır. Ancak eve gelip paketini açtığı anda telefonun bozuk olduğunu görmüştür. Bunun üzerine telefonu faturasıyla birlikte aldığı mağazaya götürüp durumu anlatmıştır. Fakat mağaza yetkilisi ürünün satarken bozuk olmadığını tüketiciden kaynaklı bir sorun olduğunu iddia etmiştir. Mağazanın sorunu çözmemesi üzerine Ali Bey yaşadığı ilçenin Tüketici Hakem Heyeti temsilciliğine başvurmuştur. Tüketici Hakem Heyeti, Ali Bey'i haklı bulmuş ve mağazanın kusurlu ürünü değiştirmesine karar vermiştir.

Verilen metne göre Ali Bey için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Etkin bir vatandaşdır.
- B) Haksız kazanç elde etmektedir.
- C) Hak ve sorumluluklarını bilmektedir.
- D) Hakkını ararken kanunlara uygun davranmaktadır.

9. 6. sınıf öğrencisi Gülce arkadaşları ile oynamak için evinin yakınındaki parka gitmişti. Parkta yerlerde cam kırıkları ve çöplerin olduğunu görünce oyun oynamaktan vazgeçerek evine döndü.

Buna göre Gülce;

- I. eğitim,
- II. oyun oynama,
- III. sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşama

haklarından hangilerini kullanamamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

10. Her gün işe arabasıyla gidip gelen Saffet Bey akşamları evde ailesiyle sohbet ederken yollar çok bozuk olduğu için arabasının sürekli arıza yaptığından bahsediyordu. Bunun üzerine 6. sınıf öğrencisi olan oğlu Ahmet babasına, Sosyal Bilgiler dersinde dilekçe hakkını öğrendiğinden bahsederek eğer isterse belediyeye bu konuda dilekçe yazabileceklerini söyledi. Saffet Bey oğlunun söylediklerini dikkate alarak oğluyla birlikte belediyeye dilekçe yazdı. Birkaç gün sonra, yolun bozuk kısımlarının onarıldığını gören Saffet Bey çok mutlu oldu.

Verilen metinde anlatılanlardan yola çıkılarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Derste öğrendiklerimiz sadece okulda işimizi kolaylaştırır.
- B) Sorunlarımızın çözümü için dilekçe yazmayı bilmemiz şarttır.
- C) Sorumluluklarımızı yerine getirsek haksızlığa da uğramayız.
- D) Hak ve sorumluluklarımızı bilmek bizi sorunlara karşı güçlendirir.

11. 6. sınıf öğrencisi Ahmet; hak, özgürlük ve sorumluluklar ile ilgili şu bilgiyi vermiştir:

Toplum içinde yaşayan insanların ortak yaşamlarını düzenleyen kurallar vardır. Bu kurallara uyulmadığında toplum yaşamında kargaşa ortaya çıkar. İnsan rahat ve mutlu bir yaşam sürdüremez. Kişi kendi hakkını savunabilmeli ve özgürce hareket edebilmelidir.

Ahmet konuşmasında aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmiştir?

- A) Kuralların hayatı kolaylaştırdığına
- B) İnsanın sosyal varlık olduğuna
- C) Komşuluk ilişkisinin geliştiğine
- D) Toplumsal kuralların neler olduğuna

12. 6. sınıf öğrencisi Yunus, mahallesinde bulunan sokak hayvanları için, belediyeye bir dilekçe yazarak, sokaklara karton evler ve su kapları konulmasını istemiştir.

Verilen açıklamaya göre Yunus ile ilgili;

- I. Çevresindeki sorunları hakları çerçevesinde çözümlmek istemektedir.
- II. Haklarının neler olduğunu ve nasıl kullanacağını bilen bir bireydir.
- III. İsteğini doğru kuruma, kanunların belirlediği yol ile bildirmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

13. Toplum içerisinde hak ve sorumluklar uygun bir şekilde yaşarken dahi bazı sorunlarla karşılaşabiliriz. Karşılaştığımız bu sorunlara çözüm ararken yine hak ve sorumlulukları göz önünde bulundurmalı ve sorunlarımızı bu çerçevede çözmeye çalışmalıyız.

Aşağıdakilerden hangisi verilen açıklamaya uygun bir davranış değildir?

- A) Arkadaşını çok seven Anıl'ın arkadaşını korumak için onun hatalarını üstlenmesi
- B) Ağaçtan inemeyen kedinin kurtarılması için Sündüs'ün itfaiyeye haber vermesi
- C) Çöplerin sokakta birikmesi nedeniyle Cem Bey'in belediyeye dilekçe yazması
- D) Aldığı ürünün bozuk olduğunu gören Ezgi'nin fişiyle markete gitmesi

CEVAP ANAHTARI

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULARIN CEVAPLARI

I. BÖLÜM	II. BÖLÜM	III. BÖLÜM	IV. BÖLÜM	V. BÖLÜM
1. D	1. D	1. C	1. D	1. C
2. A	2. D	2. A	2. B	2. D
3. A	3. C	3. D	3. C	3. A
4. A	4. C	4. D	4. B	4. C
5. B	5. B	5. C	5. D	5. D
6. D	6. A	6. B	6. A	6. C
7. D	7. B	7. B	7. D	7. D
8. C	8. C	8. A	8. C	8. B
9. B	9. C	9. C	9. C	9. D
10. D	10. C	10. A	10. C	10. D
11. A	11. D	11. D	11. D	11. A
12. C	12. D	12. A	12. C	12. D
13. C	13. C	13. B	13. A	13. A
14. D	14. C	14. B	14. D	
15. B	15. D	15. B	15. C	
16. A	16. C	16. B		
17. B		17. C		
18. A				
19. C				

ETKİNLİKLERİN ÇÖZÜMLERİ

I. BÖLÜM

ETKİNLİK 1: Doğru mu yanlış mı?

Çözümler (Sırasıyla): (D) - (D) - (Y) - (Y) - (D)

ETKİNLİK 2: Rollerim: Doğuştan mı, sonradan mı?

Doğuştan Edinilen Roller: 1-4-5-8-9

Sonradan Edinilen Roller :2-3-6-7-10

ETKİNLİK 3: Değişen Rollerim

(Öğrencinin cevabı.....)

II. BÖLÜM

ETKİNLİK 1: Bul ve Eşleştir

Yıldız: IV   Üçgen: VI   Daire: III

Dikdörtgen: I   Kare: II   Kalp: V

ETKİNLİK 2: Oynayalım - Öğrenelim: Anagram Bulmaca

ÇÖZÜMLER

Harfleri Karışık Olarak Verilen Kelimeler:

1. ÖNYARGI   2. DÜĞÜN   3. CİMER

4. GELENEK   5. SORUMLULUK   6. HAK

7. KIZILAY   8. GÖRENEK   9. YARDIMLAŞMA

Ulaşması Gereken Mesaj: ÖNCE SAYGI

III. BÖLÜM

ETKİNLİK 1: Boşlukları Dolduralım

Çözümler (Sırasıyla): “Ayrımcılık”, “Kalıp yargı”, “İnançlara saygı”, “Ön yargı”, “Farklılıklara saygı”

ETKİNLİK 2: Kavramları Açıklayalım

Cevaplar:

1) Saygılı davranan, sorumluluklarını bilen biri olduğunun göstergesidir.

2) Komşularını şivesinden dolayı sevmemeleri ön yargıdır.

3) Evin babasının camları silmesi. “Erkeklerin ev temizliği yapması.”

4) (Öğrencinin cevabı.....)

ETKİNLİK 3: Olaylar Ve Kavramlar

Çözümler: 1-Kalıp yargı. 2-Ön yargı. 3-Ayrımcılık. 4-Ayrımcılık. 5-Farklılıklara saygı. 6-Ön yargı

IV. BÖLÜM

ETKİNLİK 1: STK'lar ve Görev Alanları

Lösev	Sağlık
Mehmetçik Vakfı	Yardımlaşma
Türk Eğitim Vakfı	Eğitim
Tema	Çevre
Akut	Arama Kurtarma

ETKİNLİK 2

Kelime Avı (ÇÖZÜMLER)

Bulmaca alanında karışık olarak verilen harfler içerisinde gizlenmiş kelimeleri bulunuz. (Soldan sağa ve yukarıdan aşağıya.) Aranacak kelimeler sağ sütunda verilmiştir. Kelimeleri bulduktan sonra alttaki tabloda verilen tanımlama cümlelerinin hangi kelimeye ait olduğunu bularak numarasını aranacak kelimelerin sağındaki alana yazınız.

Bulmaca										Aranacak Kalimeler	No	
M	E	F	C	R	O	L	G	A	K	E	• DİL	7
İ	F	Ö	B	J	D	İ	L	Ö	Ü	T	• HAK	4
M	Z	N	B	M	Ö	İ	T	A	L	K	• ROL	9
A	N	Y	U	İ	E	F	A	T	T	İ	• İMECE	10
R	T	A	C	M	L	T	R	S	Ü	Z	• TARİH	8
İ	T	R	V	E	O	Z	İ	B	R	İ	• KIZILAY	6
F	V	G	M	C	Ç	Z	H	C	K	L	• MİMARİ	2
S	A	İ	N	E	A	K	M	U	F	A	• KÜLTÜR	3
F	U	G	N	E	K	L	M	Ö	Y	Y	• ÖN YARGI	5
A	Y	R	İ	M	C	İ	L	İ	K	İ	• AYRIMCILIK	1

V. BÖLÜM

ETKİNLİK 11: Doğru – Yanlış ve Hak – Sorumluluk

Cevap (Doğru-Yanlış kısmı sırasıyla): D-Y-D-D-Y

Cevap (Hak-Sorumluluk Kısmı sırasıyla): S-H-H-S-S-H

ETKİNLİK-8: Örneklerle Rol - Hak - Sorumluluk

1. Öğrenci	-Eğitim hakkı	-Ders çalışmak
2. Kaleci	-Oyun hakkı	-Gol yememek
3. Hasta	-Sağlık hakkı	-Hastane kurallarına uymak
4. Yolcu	-Seyahat hakkı	-Emniyet kemeri takmak
5. Müşteri	-Tüketici hakkı	-Fiş veya fatura almak
6. İzleyici	-Eğlenme hakkı	-Etrafını rahatsız etmemek

ETKİNLİK 4: Bil bakalım Hangisi!

Çözümler:

Okula gitmeden önce kahvaltı yapması:	Hak
Okula giderken trafik kurallarına uyması:	Sorumluluk
Beslenme saatinde istediği meyveyi yemesi:	Özgürlük
Teneffüste kantinden su alıp içmesi:	Hak
Anlamadığı konu için öğretmeninden yardım istemesi:	Hak
Eve giderken çöpünü yere atan arkadaşını uyarması:	Sorumluluk
Annesi haber izlerken kendisinin odasında maç izlemesi:	Özgürlük
Yemeğini yedikten sonra ödevlerini yapmak için odasına gitmesi:	Sorumluluk
Ödevlerini yaparken en sevdiği dersten başlaması:	Özgürlük

meb.gov.tr

6.SINIF 1. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

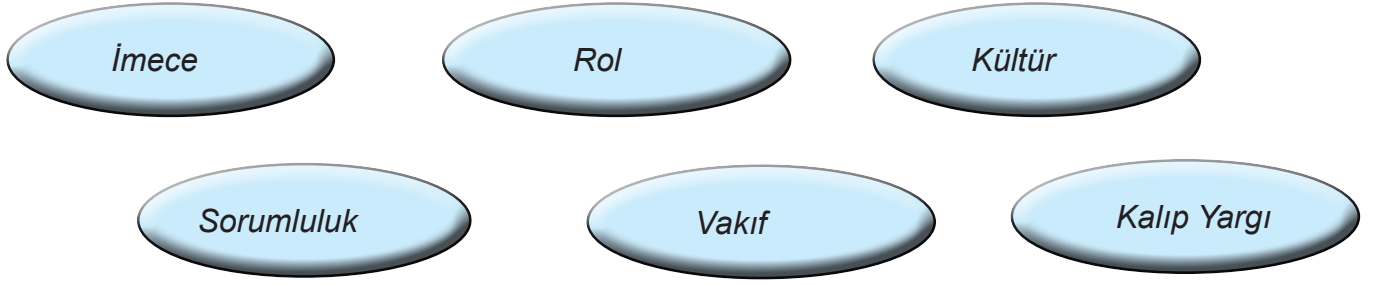
Bu kitapçık HATAY Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıda logoları verilen sivil toplum kuruluşlarının eğitim, sağlık, doğal afet, çevre, yardımlaşma gibi alanlardan hangisine ait olduğunu kutucuklara yazınız.

2. Aşağıdaki verilen kelimeleri kullanarak cümlelerdeki boşlukları doldurunuz.

- Türk-İslam Devletlerindeki ..... yardımlaşma ve dayanışma kurumlarıdır.
- Genellikle kırsal yerleşim alanlarında insanların bir araya gelerek bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sırayla bitirilmesine ..... denir.
- ..... halkın bir grup hakkındaki inancı, bir grubun başka bir grup hakkındaki duygusallaşmış, tecrübeyle çok az değişmiş olan inancıdır.
- ..... görevlerimiz ya da bizden beklenen davranışlardır.
- ..... bir milletin ortaya koyduğu maddi ve manevi tüm değerleridir.

3. Aşağıda verilen örnekleri ilgili olan kavram ya da kavramlara ' X ' işareti koyarak işaretleyiniz.

ÖRNEK	ROL	SORUMLULUK	ÖZGÜRLÜK
Leyla'nın yatağını topladıktan sonra kahvaltısını yapması			
Ömer'in satranç kulübünde başkan seçilmesi			
Büşra'nın arkadaşlarını serbestçe seçmesi			
Sınıf başkanı seçilen Tunahan'ın ödevlerini ihmal etmemesi			
Mustafa'nın okul futbol takımına kaleci olarak seçilmesi			
Kerem'in hangi seçmeli dersi seçeceğine karar vermesi			
Hatice'nin evin tek evladı olması			
Yemeklerden önce Kaya'nın ellerini yıkaması			
İlayda'nın istediği zaman babaannesini görmeye gitmesi			
Fatma'nın terliyen su içmemesi			

4. Yardımlaşma ve dayanışma toplumun temel taşı olan ailede başlar. Aile bireyleri içerisinde saygı, sevgi, anlayış, paylaşma gibi değerlerin oluşumunda yardımlaşma ve dayanışma önemli rol oynar. Komşuların birbirlerine yemek vermesi, cenaze evlerine yemek götürülmesi, düğünlerde hediye verilmesi vb. davranışlar Türk toplumunun yardımlaşma ve dayanışma örnekleridir.

Yardımlaşma ve dayanışmanın bu özelliklerinden hareketle hangi sonuçlara ulaşabiliriz? Aşağıda verilen boşluğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

5. Aşağıda örnek bir olay anlatılmıştır. Size verilen kelimeleri örnek olayın anlatıldığı metne uygun olarak yerleştiriniz.

Sağlık-Eğitim-Barınma- Dilekçe- Görev-Sorumluluk

Liseyi bitirdikten sonra Ege Üniversitesi Tarih Bölümünü kazanan Fırat kayıt yaptırmak için okuluna gitmiştir. Böylece ..... hakkını kullanmıştır. Farklı bir şehirde olduğu için öğrenci yurduna başvurarak .....hakkını kullanmak istemiştir. Yurt görevlileri yurttan yer olmadığını söyleyince Kredi Yurtlar Kurumu Müdürlüğü'ne ..... vermiştir. Bunun sonucunda yurda yerleşen Fırat, ... sahibi örnek bir öğrenci olmuş ve okulunu bitirmiştir.

6.

K	H	C	D	N	X	U	S	D	R	Z	Y	J	G	M	T	Z	H	N	N
G	X	S	G	N	S	F	S	U	O	F	P	S	D	İ	L	T	A	M	X
O	F	Z	M	X	O	V	G	Z	J	K	G	F	D	T	J	Ü	K	Y	C
B	L	W	W	E	R	A	Q	V	S	V	E	P	İ	S	X	K	E	T	İ
E	R	O	L	H	U	K	E	X	V	E	L	P	L	W	G	E	M	N	M
L	N	N	L	C	M	İ	J	L	L	X	E	M	E	R	Ö	T	H	İ	E
E	Z	P	P	E	L	F	W	X	C	R	N	Q	K	X	R	İ	E	U	R
D	T	G	V	J	U	J	J	F	M	Q	E	A	Ç	E	E	C	Y	N	V
İ	A	A	S	S	L	Q	H	A	K	T	K	L	E	E	V	İ	E	İ	U
Y	R	W	P	N	U	Ö	N	Y	A	R	G	İ	N	M	İ	Q	T	C	Y
E	İ	F	J	Y	K	B	K	S	N	U	E	B	Z	K	S	P	İ	E	A
E	H	Ö	Z	G	Ü	R	L	Ü	K	O	D	T	M	O	Q	X	J	F	Ş
H	S	İ	K	G	T	Q	N	C	G	R	U	P	X	D	İ	F	G	O	A
S	İ	V	İ	L	T	O	P	L	U	M	K	U	R	U	L	U	Ş	U	M
Z	N	W	J	Z	T	R	P	M	U	D	T	S	H	İ	İ	Q	O	İ	A
Z	A	U	T	Q	N	V	E	R	G	İ	V	E	R	M	E	K	İ	P	D

Aşağıda açıklamaları verilen kelimeleri yukarıdaki bulmacadan bulunuz. (soldan - sağa, yukarıdan aşağıya)

1. Bir milletin, nereden gelip nereye gittiğini gösteren en önemli kültür unsuru olup, geçmişimizin aynası, geleceğimizin ışığıdır.
2. Kanunların kişilere tanıdığı yetkidir.
3. Peşin hükümlü olma durumudur.
4. En az iki kişinin bir araya gelerek oluşturduğu, aralarında iş bölümünün olduğu ve bir liderin bulunduğu birlikteliklerdir.
5. Bireylerin, başkalarına zarar vermeden her şeyi yapabilmesidir.
6. Anayasamıza göre insanların en temel hakkıdır.
7. Çocukların temel hak ve özgürlüklerini korumak için hazırlanmış, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Birleşmiş Milletler'e bağlı kurumudur.
8. Görevini yapan kişinin, yaptığı işin sonucunu üstlenmesidir.
9. Kişinin kendisinden beklenen iştir.
10. Herhangi bir konuda bir kuruma istek ve şikâyetlerimizi belirtmek için yazdığımız belgedir.
11. Vatandaşların, kurumlardaki aksaklık ve yanlışlıkların düzeltilmesi için arayabilecekleri merkezin kısa adıdır.
12. İçinde bulunduğumuz gruba, duruma, zamana göre değişiklik gösterir.
13. Kişilerin kendi arzularıyla bağışladıkları para ve mülklerle oluşan, yardımlaşmanın temel olduğu kurumlardır.
14. Kültür unsurlarının başında gelir.
15. Bir milletin yazılı olmayan kanunları olup zaman içinde değişikliğe uğrayabilirler.
16. Mal ve hizmetlerden yararlanan, üretici olmayan kişilerdir.
17. Çöp, pazar, altyapı gibi hizmetleri vermekle sorumlu kurumdur.
18. Toplumu ilgilendiren bir sorunu çözmek için insanların bir araya gelerek oluşturduğu yardımlaşma ve dayanışma gruplarıdır.
19. Tüketicilerin şikâyetlerini iletmek için başvurabileceği yerlerin başında gelir.
20. Vatandaş olarak mutlaka yapmamız gereken görev ve sorumlulukların başında gelir.

7. Aşağıdaki kutucukların yanında harfleri karışık olarak verilen kavramları, düzelterek kutucuklara yerleştiriniz. Numaralanmış kutucuklardaki harfleri kullanarak şifreyi çözünüz.

1

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EBBERARLİK

10

2

--	--	--	--	--	--

METİPA

3

--	--	--	--	--	--	--	--	--

FAILRKLİK

4

--	--	--	--	--	--	--

ÖRGENEK

11

--	--	--	--	--	--

ÜLKTRÜ

5

--	--	--	--	--

AYSIG

8

--	--	--	--	--

RİHAT

7

--	--	--	--	--	--	--

EGNEKLE

13

--	--	--	--	--	--	--	--	--

ADNIŞYAMA

9

12

--	--	--	--	--	--	--	--	--

TLUMOPALS

6

--	--	--	--	--

AVFIK

ŞİFRE KUTUSU

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

6

8. Aşağıda verilen örneklerin hangi kategoriye girdiğine karar vererek ilgili yere “X” işareti koyunuz.

ÖRNEKLER	GRUP	KURUM	KALABALIK
Okuduğumuz okul			
Oyun oynadığımız arkadaşlarımız			
Otobüs durağındaki yolcular			
Konsere giden izleyiciler			
Tuttuğumuz takımın oyuncular			
Çöplerimizi toplayan belediye			
Tedavi olduğumuz hastane			
Okulumuzda çalışan öğretmenler			
Denizde yüzen insanlar			
Beraber yaşadığımız ailemiz			

9. Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanların başına ‘D’, yanlış olanların başına ‘Y’ yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadelerin altındaki boşluğa doğrusunu yazınız.

( ) 1. Ön yargılar, birlik ve beraberliğimizi güçlendirir.

.....

( ) 2. Bir kişinin birden fazla rolü olabilir.

.....

( ) 3. On dokuz yaşına kadar herkes çocuktur.

.....

( ) 4. Kültürümüz, milli birlik ve beraberliğimizi sağlar.

.....

( ) 5. Sorumluluklarını yerine getiren kişiler toplumda daha çok önemsenir.

.....

10. Kişiyi toplumca ve kanunlarca verilen yetkiye " HAK" kişinin kendine ve topluma karşı yerine getirmesi gereken davranışlara " SORUMLULUK" denir.

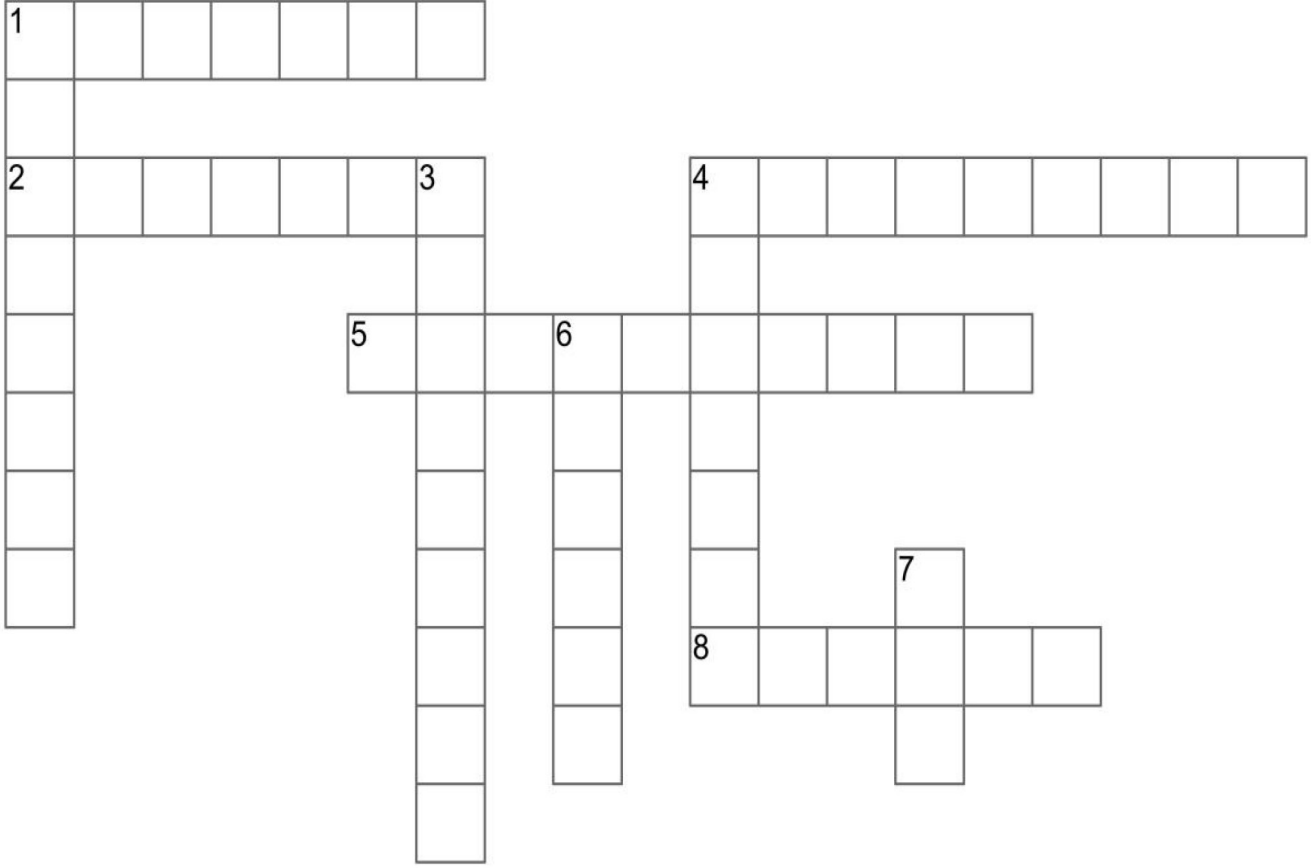
Aşağıda verilen kavramların "Hak" ya da " Sorumluluk" olduğuna karar vererek "X" işareti koyunuz.

ÖRNEKLER	HAK	SORUMLULUK
Müzik dinlemek		
Teneffüse çıkmak		
Vergi vermek		
Kütüphaneden yararlanmak		
Derse hazırlıklı gelmek		
Askere gitmek		
Dişlerimizi fırçalamak		
Trafik kurallarına uymak		

11. Yaşadığımız çevrede, ailede, okulda bazı rollerimiz, sorumluluklarımız ve haklarımız vardır. Sizin rol, sorumluluk ve haklarınızın neler olduğunu aşağıdaki tabloya yazınız.

	AİLEDE	OKULDA	ÇEVREDE
ROLLERİM			
HAKLARIM			
SORUMLULUKLARIM			

12. Aşağıdaki çengel bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

1. Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz düşünceler
2. Toplumsal deneyimlerin aktarılmasını sağlar.
4. Bir toplumu oluşturan bireylerin duygu, düşünce ve çıkar birliğiyle birbirlerine karşılıklı olarak bağlanmaları ve birbirlerine destek olmaları.
5. Sahip olduğumuz rolün gerektirdiği işleri yerine getirmek.
8. Kendimizi başkasının yerine koyarak onu anlamaya çalışmak.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Bireylerin başkasına zarar vermeden, herhangi bir baskı altında kalmadan kendi iradesine göre karar vermesi ve hareket etmesi
3. Olayları oluş sırasına göre zaman açısından sıralayan bilim dalı.
4. Bir konuda bilgi almak ya da karşılaşacağı haksızlıklar karşısında bu belge ile resmi kurumlara başvurur.
6. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
7. Bir şeye sahip olma ya da ondan yararlanma isteği

- 13. Aşağıdaki görselde çocukların hangi hakları kullandığını ve bu hakların gerektirdiği sorumlulukları tabloda belirtilen yerlere yazınız.**

Hangi hak:	Hangi hak:	Hangi hak:
Bu hakkın gerektirdiği sorumluluklar:	Bu hakkın gerektirdiği sorumluluklar:	Bu hakkın gerektirdiği sorumluluklar:

- 14. Aşağıda kültürel unsurlarımızla ilgili örnekler verilmiştir. Bu örneklerin karşısındaki uygun olan kültürel unsura (X) işareti koyunuz.**

ÖRNEKLER	DİL	DİN	GELENEK VE GÖRENEK	TARİH
Bayramlarda büyüklerin ziyaret edilmesi				
Yabancı kelimeleri kullanmamaya özen gösterilmesi				
Geçmişte yaşananların günümüze ışık tutması				
Zekât vermenin toplumsal dayanışmayı sağlaması				
Cenaze evine yemek götürülmesi				

15. Gizemli yolculuğa var mısın? Bu ünite de öğrendiğiniz sözcükler, aşağıda tanımları verilerek kutucuklara yerleştirilmiştir. Bunları bulmaya çalışınız.

1.

V	P	İ	G
D	A	T	İ
M	P	K	M
E	U	Q	S

2.

N	I	K	C
U	C	E	F
Q	Z	K	S
R	B	H	L

3.

Z	D	P	J	İ
B	H	L	O	O
K	R	O	W	Y
B	O	N	V	Y
G	E	H	T	İ

4.

G	E	X	U	C
P	L	E	V	L
T	Y	N	E	K
C	L	E	Y	Q
H	U	V	U	M

5.

G	B	R	L	L
J	G	Ü	Ü	K
Ö	Z	L	O	K
Z	N	F	K	B
Q	Z	K	R	D

6.

P	P	O	G	D
D	İ	M	T	D
R	L	E	N	W
İ	Y	K	Ç	E
B	H	H	M	E

7.

R	N	D	R	Y	İ
S	L	K	Ş	M	A
D	A	N	İ	M	X
U	Y	A	İ	U	F
Q	D	T	Q	X	U

8.

J	A	B	G	N	T
İ	P	H	P	U	M
S	U	M	Y	P	O
O	R	L	U	F	R
Z	L	L	L	U	K
F	G	F	V	M	P

9.

Ö	N	P	C
F	Y	A	P
X	B	R	N
A	D	G	İ
M	N	B	B

1. Kendimizi karşıımızdakiinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlamaktır.
2. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu demektir.
3. Olayları oluş sırasına göre sıralayan bilim dalıdır.
4. Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yap-tırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, töre ve davranışlardır.
5. Kişilerin başkasına zarar vermeden istediğini yapabilmesidir.
6. Bir sorun yaşadığımızda ya da herhangi bir konuda bilgi almak istediğimizde başvuracağımız haklardandır.
7. Bir topluluğu, bir toplumu oluşturan bireylerin duygu, düşünce ve çıkar birliğiyle birbirlerine karşılıklı olarak bağlanmaları ve birbirlerine destek olmaları.
8. Sahip olduğumuz rolün gerektirdiği işleri yerine getirmek.
9. Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz duygu ve düşüncelerdir.

16.

Verilen görsellerden yola çıkarak kültürel öğelerimizde meydana gelen değişimleri örnek vererek açıklayınız.

.....

.....

.....

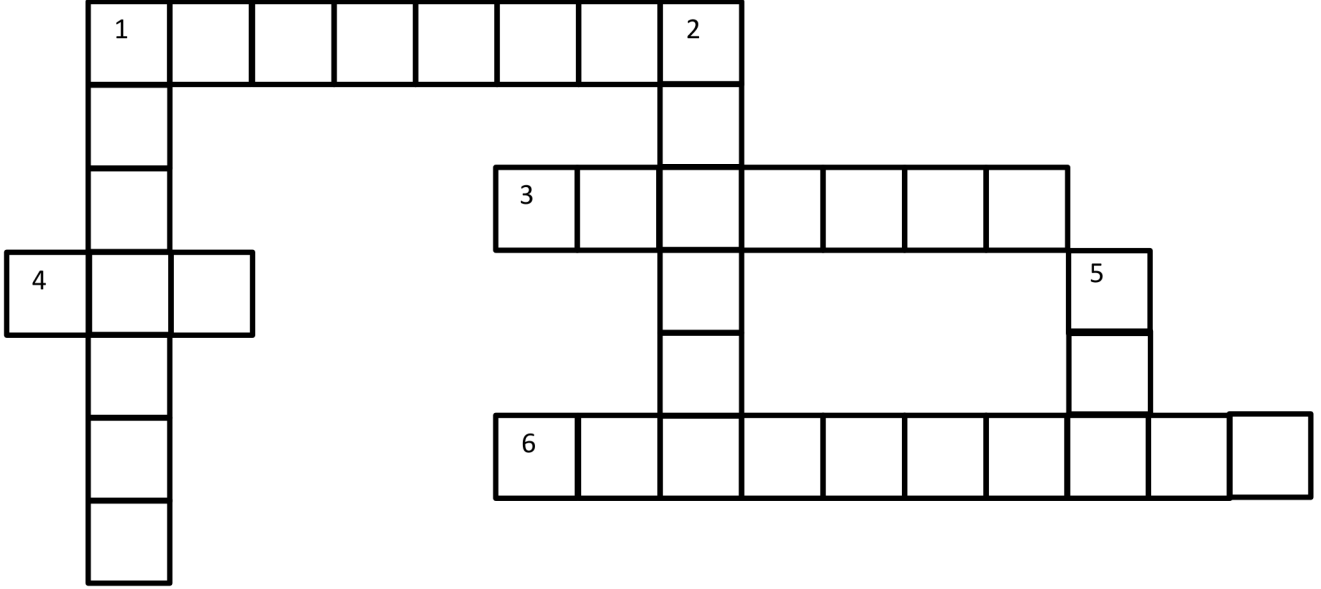
.....

.....

17. Aşağıda verilen ifadelerin başına doğru olanlara (D), yanlış olanlara (Y) yazınız.

- ☐ 1. En az 4 ve daha fazla kişiden oluşan, ortak bir amacı olan topluluklara grup denir.
- ☐ 2. Bir toplumun tarih boyunca ürettiği ve kuşaktan kuşağa aktardığı her türlü maddi ve manevi özelliklerin hepsine kültür denir.
- ☐ 3. Bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak, olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini anlamaya çalışmasına telepati denir.
- ☐ 4. Aynı anda birden çok rolümüz olabilir.
- ☐ 5. Bir kişi ya da olaya ilişkin yeterli bir bilgi edinmeden, önceden, peşin bir karara varmış olma durumuna ön yargı denir.
- ☐ 6. Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulmuş çocuklara yardım fonu UNESCO'dur.
- ☐ 7. Kişinin doğumundan başlayıp ölümüne kadar kullandığı en önemli hakkı seçme ve seçilme hakkıdır.
- ☐ 8. Okul, içinde bulunduğumuz ilk grup ve aynı zamanda ilk sosyal kurumdur.
- ☐ 9. TEMA Vakfı, çevreyle ilgili faaliyetler yürüten bir Sivil Toplum Kuruluşudur.
- ☐ 10. Bir grup etkinliğinde yer alan bireylerin üstlendikleri görevlere rol denir.

18. Aşağıdaki çengel bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

1. Bireyin başkasına zarar vermeden istediklerini yapabilmesidir.
3. Herhangi bir konuda bir kuruma istek ve şikâyetlerimizi iletmek için yazılan belgedir.
4. Kanunların kişilere tanıdığı yetkidir.
6. Bireylerin üzerine düşen görevleri yerine getirmesidir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Bir kişi ve bir olaya karşı peşin bir karara varmış olma durumudur.
2. Bizi biz yapan, birlik ve beraberliğimizi sağlayan, gelecek kuşaklara aktarılan unsurlardır.
5. İnsanların toplumda sahip olduğu statüdür.

19. Aşağıdaki örnek açıklamalarda bireyler hangi haklarını kullanmıştır? Uygun bölüme yazınız.

	Hangi Hakkımı Kullandım?
Bugün okulun ilk günü öğretmenimle ve yeni arkadaşlarımla tanışacağım için çok heyecanlıyım.	
Tatilde bol bol dinlenip arkadaşlarımla keyifli vakit geçirdim.	
Depremde evimiz zarar gördü ve devlet bize yaşayacağımız yeni konutlar yaptı.	
Bugün hastalıktan korunmak için hastaneye aşı olmaya gittim.	
Yeni başladığım üniversiteye barınma sorunumun çözülmesi için resmi bir belge verdim.	
Sınıfta bir konuda çok rahat bir şekilde yargılanmadan konuşabiliyorum.	

20. Kutuların yanında harfleri karışık olarak verilen kavramları, düzelterek kutucuklara yerleştiriniz. Numaralanmış kutucuklardaki harfleri kullanarak şifreyi çözünüz.

1
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ RLOUSKULMU

4 5
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ ÜLRÖKZGÜ

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ MAYŞINAAD

6
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ NELKEEG

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ LRİONKOOJ

2
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ LİÇKEED

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ RTÜKÜL

10
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ FEUCNI

3
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ RIÖAGNY

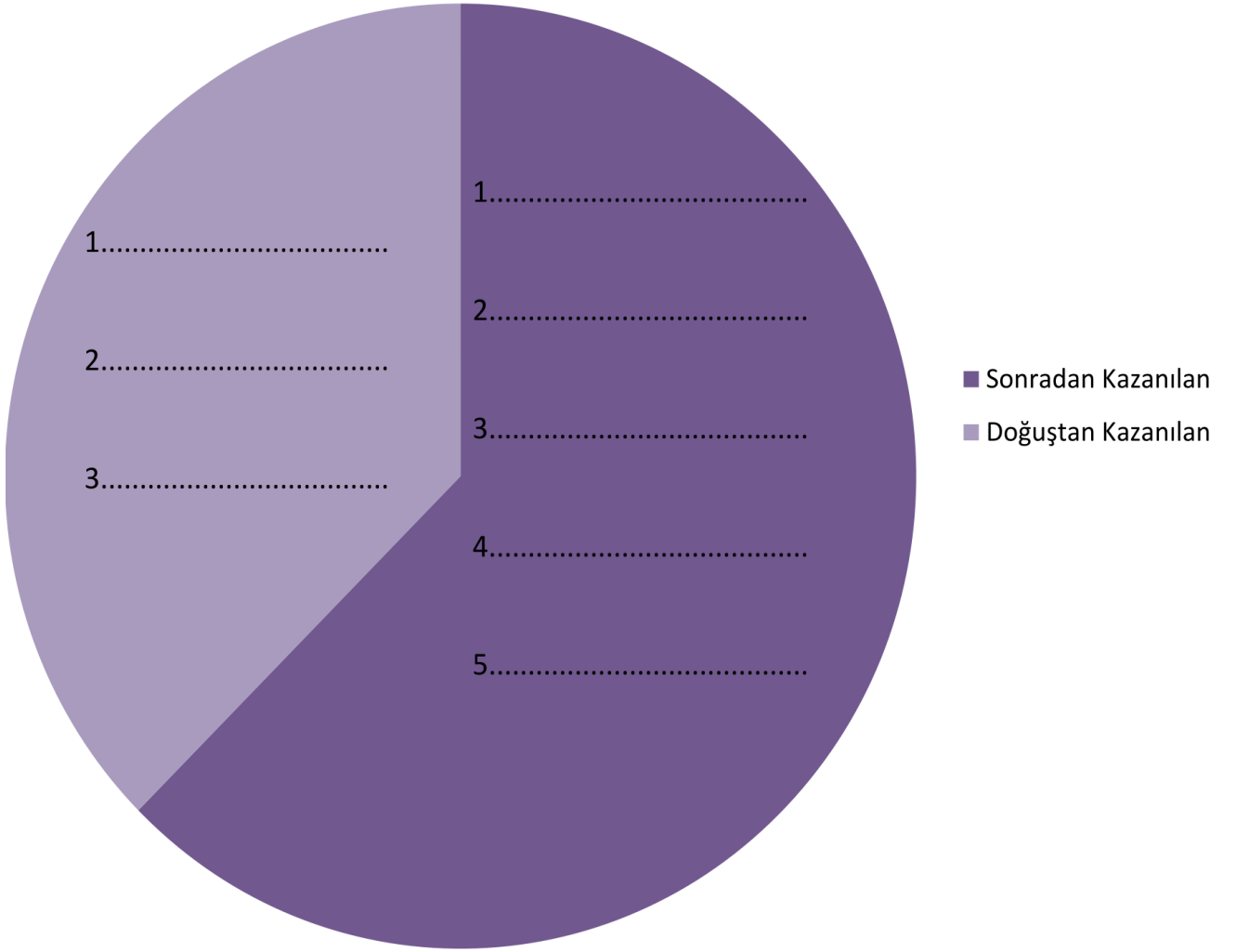
8 7
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] ↔ SSOLAY

ŞİFRE KUTUSU

[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

21. Biyolojik özelliklerden kaynaklanan ve özel bir yetenek gerektirmeyen rollerimiz doğuştan kazanılan rollerdir. Kendi isteğimizle çalışıp emek göstererek oluşturduğumuz rollerimiz ise sonradan kazanılan rollerdir.

Aşağıdaki pasta grafiğinde belirtilen yerlere doğuştan kazanılan rollerden 3 tane, sonradan kazanılan rollerden 5 tane yazınız.

22. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri karşısındaki hak veya sorumluluklarımızla bağdaştırarak doldurunuz.

HAKLARIM	SORUMLULUKLARIM
Eğitim Hakkı	Okuldaki kurallara uymak
?	Komşularımızı rahatsız etmemek
Sağlık Hakkı	?
?	Çalıştığımız işyerine zamanında gelmek
Oyun Oynama Hakkı	?

23. Aşağıdaki örnek ifadelerin uygun olduğu yeri (X) işaretleyiniz.

	HAK	SORUMLULUK
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak		
Çevreyi korumak		
Düşüncelerimizi ifade edebilmek		
Okulda eğitim almak		
Düzenli ders çalışmak		
Dilekçe vermek		

24. Aşağıda verilen sivil toplum kuruluşlarının hangi alanla ilgili olduğunu karşılarna ✓ işaretini koyarak belirtiniz.

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI	EĞİTİM	SAĞLIK	ÇEVRE
TEMA			
LÖSEV			
TEGV			
YEŞİLAY			
DARÜŞŞAFAKA			
KIZILAY			
AÇEV			

25. Aşağıda verilen örneklerin numaralarını hak veya sorumluluk durumlarına göre yukarıda verilen boşluklara uygun bir şekilde yerleştiriniz.

HAKLARIMIZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SORUMLULUKLARIMIZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 1) Bir işte çalışmak
- 2) Çevreyi kirletmemek
- 3) Vergi vermek
- 4) Trafik kurallarına uymak
- 5) Bilgi edinmek için dilekçe yazmak
- 6) Sağlık hizmetlerinden yararlanmak
- 7) Odamızı düzenlemek
- 8) Komşuları rahatsız etmemek
- 9) Ulaşım araçlarından yararlanmak
- 10) Askerlik çağı gelenlerin askere gitmesi

26. Toplumda uyum içinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları konu alan bir hikâye yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

27. Sosyal rollerin zamanla değiştiğini kanıtlayan örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

28. Sosyal bilgiler öğretmenliğini bitiren Aykut ilk atama ile Şanlıurfa iline öğretmen olarak atanıp, okuldaki görevine başlamıştır.

Bu durumda yeni rolü Aykut öğretmene ne gibi sorumluluklar yüklemiş olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

29. Aşağıdaki rollerden hangisi sonradan kazanabileceğimiz rollerdendir?

- A) Evlat
- B) Anne
- C) Kuzen
- D) Torun

- 30.** Yakın zamanda Elazığ'da meydana gelen depremde can ve mal kaybı yaşanmıştır. Yaşanan bu doğal felaket üzerine ülkemizdeki birçok kurum ve kuruluş depremde zarar görmüş insanlara yardım kampanyaları düzenleyerek onların yaralarını sarmaya çalışmıştır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bu durum birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirmiştir.
- B) Doğal afetler sonucunda insanların sadece gıda ihtiyacı karşılanır.
- C) Toplumdaki dayanışma ve yardımlaşmanın önemi görülmüştür.
- D) İnsanlar belli bir amaç doğrultusunda bir araya gelmişlerdir.

- 31.** 6. sınıf öğrencisi Hülya okuluna giderken her gün kullandığı yolun kenarındaki çöp konteynerlerinin boşaltılmadığını, etrafa kötü kokuların yayıldığını ve gün geçtikçe etrafa yayılan bu kokuların daha da rahatsız edici bir hal aldığını, çöplerin konteynerlerden taşarak etrafa yayıldığını fark eder. Bunun üzerine kısa bir araştırma yaparak çöpleri toplama görevinin belediyeye ait olduğunu öğrenir ve belediyeye durumdan rahatsız olduğunu belirten bir belge ile başvurur.

Yukarıdaki açıklamaya göre Hülya hangi haklarını kullanmıştır?

- A) Düşüncesini açıklama hakkı –yaşama hakkı
- B) Eğitim hakkı – dilekçe hakkı
- C) Düşüncesini açıklama hakkı – eğitim hakkı
- D) Temiz çevrede yaşama hakkı – dilekçe hakkı

- 32.** İnsanoğlu hayata geldiği andan itibaren çeşitli rollere sahiptir. Gün geçtikçe sahip olduğu rollerin sayısı artmakta ve bu roller bulunduğu ortama göre değişmektedir. Hatta aynı anda birçok rolün gerektirdiği hakları ve sorumlulukları olabilmektedir. İnsanlar rollerinin gerektirdiği görevleri yerine getirdiği sürece her zaman daha başarılı olmuşlardır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Roller insanların bulunduğu ortamlardaki görevleridir.
- B) Rollerin bir kısmı doğuştan, bir kısmı ise sonradan kazanılır.
- C) Roller insana hak ve sorumluluk yüklerken insanlar aynı anda farklı rollere bürünemezler.
- D) Roller insanın doğumundan ölümüne kadar hayatında farklı şekillerde vardır.

En az iki kişiden oluşan, ortak amaçları olan kişilerin bir araya gelerek oluşturdukları topluluğa "GRUP" denir.

33. Aşağıdakilerden hangisi grup değildir?

- A) Okul basketbol takımı
- B) Tarlada zeytin toplayan insanlar
- C) Pazarda alışveriş yapan kişiler
- D) Pastanede çalışan garsonlar

34. Hayatta birçok role ve bu rollerin bize yüklediği görevlere sahibiz. Örneğin evde çocuk rolündeyken odamızı temiz tutmak, okulda öğrenciyken okul kurallarına uymak ya da arkadaşlarımızla oyun oynarken etraftakileri rahatsız etmemek gibi sorumluluklarımız vardır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanların rolleri zaman ve mekâna göre değişebilir.
- B) Rol ve sorumluluk arasında ilişki vardır.
- C) Bulunduğumuz ortama göre tek bir rolümüz olur.
- D) Rolümüz değiştiğinde sorumluluklarımız da değişebilmektedir.

35. İnsanlar birlikte yaşadığı için birtakım kurallar koyarak toplumda düzenli bir hayat sağlamaya çalışırlar. Bu kurallar yazılı ve yazısız olarak ikiye ayrılır. Yazılı kuralların yaptırımı kanunlarla yapılırken yazısız kuralların yaptırımı çevreden olmaktadır.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıda verilen örneklerden hangisi yazısız kurallar sınıfına girmektedir?

- A) Kırmızı ışıktaki geçmenin yasak olması
- B) Misafirimiz geldiğinde ikramda bulunulması
- C) Zil çaldıktan sonra öğrencilerin sınıfa geçmesi
- D) 18 yaşını dolduranların seçimlerde oy kullanabilmesi

- 36. I. Gelenek ve görenekler
II. Ahlak kuralları
III. Hukuk kuralları
IV. Trafik kuralları
V. Örf ve adetler**

Yukarıdakilerden hangileri yazılı kurallardan değildir?

- A) I, II ve III   B) I, II ve V   C) II, III ve IV   D) II, IV ve V

37. Görevini yapan kişilerin, yaptığı işlerin sonucunu üstlenmesine sorumluluk denir. Her vatandaşın da devletine karşı birtakım sorumlulukları bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi vatandaşların, devlete karşı sorumluluklarından biri değildir?

- A) Askere gitmek
- B) Oy kullanmak
- C) İş yeri açmak
- D) Kanuna uymak

38. Sivil toplum kuruluşları gönüllülük esasına dayalı olarak yaptıkları çalışmalarla toplumda dayanışmanın oluşmasına katkı sunarlar. Örneğin maddi zorluklar çeken öğrencilere eğitim alanında fırsat eşitliği sağlamak amacıyla Türk Eğitim Vakfı (TEV), Türk Silahlı Kuvvetlerinde şehit yakınları ile gazilere destek olmak amacıyla Mehmetçik Vakfı kurulmuştur.

Sivil toplum kuruluşları hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı alanlarda faaliyet göstermektedir.
- B) Yardımlaşma ve dayanışmayı ilke edinir.
- C) Tamamı devlet tarafından kurulan teşkilatlardır.
- D) Toplumdaki bazı eksiklikleri gidermeye yöneliktir.

39. Yardımlaşma ve dayanışma, hayatımızın vazgeçilmez değerleridir. Hayatta bazen yalnız iken yapamayacağımız, üstesinden gelemeyeceğimiz işler vardır. Böyle zamanlarda iş birliği yapmak, gücümüzü ve yeteneklerimizi birleştirmek gerekir.

Buna göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi yardımlaşma ve dayanışma ruhuna aykırıdır?

- A) El elin eşeğini türkü çağırarak arar.
- B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
- C) Yalnız taş, duvar olmaz.
- D) Birlikten kuvvet doğar.

40. Bir şeye sahip olma ya da ondan yararlanma isteğine hak denir. Haklarımızdan bazılarını doğuştan bazılarını ise sonradan kazanırız. Tüm bu haklar devlet tarafından yasal güvence altına alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi sonradan kazanılan haklardan değildir?

- A) Seçme ve seçilme
- B) Yaşama
- C) Eğitim
- D) Oyun oynama

41. Sınıfında yapılan oylama sonrasında sınıf başkanı seçilen Ayşe, seçim sonuçları açıklandıktan sonra arkadaşlarına teşekkür ederek herkese eşit bir şekilde yaklaşacağını ve sınıftaki problemleri birlikte çözeceğinin mesajını vermiştir.

Ayşe'nin yaptığı bu açıklamalardan yola çıkarak aşağıdaki kavramlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Rol
- B) Sorumluluk
- C) Dayanışma
- D) Empati

42

- Sultan II. Abdülhamit Han tarafından kurulmuştur.
- Din, dil, ırk, cinsiyet ve mezhep farkı gözetmeksizin muhtaç insanlara hizmet veren bir hayır kurumudur.
- Buradaki sakinlerin tüm giyinme, barınma, gıda, sağlık ve bakım ihtiyaçları bu kurum tarafından karşılanmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

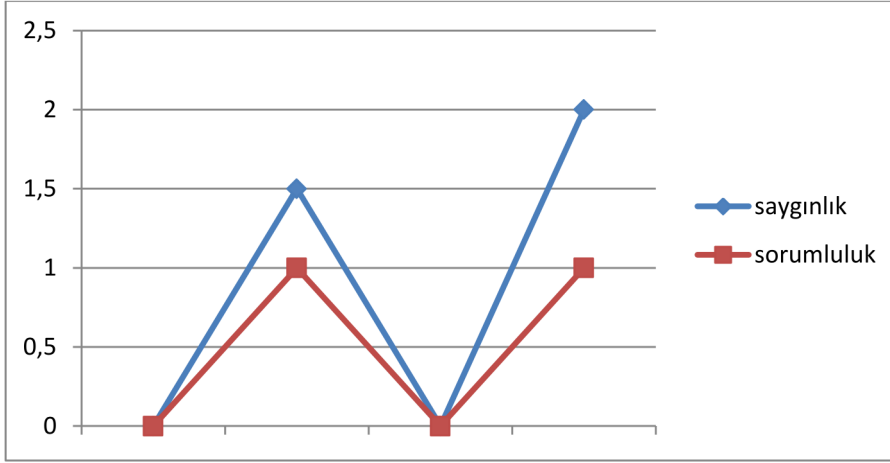
43.

Yaşlı kral 4 oğlundan ön yargılı olmayıp düşünmeden hareket etmemelerini istemiştir. Onları ülkenin uzak bir bölgesindeki bahçeye gönderip o bahçeye bakmalarını söylemiş. İlk oğlunu kış mevsiminde, ikincisini ilkbaharda, üçüncüsünü yaz, dördüncüsünü sonbaharda göndermiş ve ne gördüklerini tek tek sormuş. İlk oğlu bahçenin çok çirkin ve kuru olduğunu, ikinci oğlu yeşilliklerle dolu ve canlı olduğunu, üçüncü oğlu çiçeklerle dolu ve çok güzel koktuğunu, dördüncü oğlu ise yaprakların döküldüğünü ve cansız olduğunu söylemiş. Yaşlı kral tüm çocuklarının haklı olduğunu çünkü farklı mevsimlerde onları bahçeye gönderdiğini söylemiş. Onlara sadece anlık görünüşe göre karar vermemelerini, net bir yargıya varmak için acele etmemelerini öğütlemiştir.

Bu hikâyeye göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Ön yargı bazen doğru karar vermemizi sağlar.
- B) Hızlı karar vermek her zaman çok önemlidir.
- C) Olayları anlık hallerine göre değerlendirmek yanlıştır.
- D) Karar verirken her zaman iyimser olmak gerekir.

44.

Grafikte sorumluluklarını yerine getirmekle toplumda görülen saygınlık arasındaki ilişki verilmiştir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sorumluluk ile saygınlık arasında hiçbir ilişki yoktur.
- B) Sorumluluğumuzu belirleyen şey özgürlüğümüzdür.
- C) Sorumluluk ile saygınlık arasında doğrudan bir ilişki vardır.
- D) Saygınlığı belirleyen en önemli özellik sorumluluktur.

45.

Okulda öğrenci iken evde evlat ve abla rolünde olabilirsiniz. Aynı zamanda okulda sınıf başkanı olarak yeni bir rol kazanabilirsiniz.

Bu durum rollerin hangi özelliğini göstermektedir?

- A) Rollerimiz zaman içinde değişime uğramaz.
- B) En önemli rol öğrenci rolüdür.
- C) İnsanların birden çok rolü olabilir
- D) Evlat rolü sonradan kazanılan bir roldür.

46.

“ Türk çocuğu Atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır”

Mustafa Kemal Atatürk’ün yukarıdaki sözünde hangi kültürel unsura vurgu yapılmıştır?

- A) Dil
- B) Tarih
- C) Din
- D) Gelenek -Görenek

47. Toplumsal hayatta sosyal ilişkilerimizde gelenek ve göreneklerin önemi büyüktür. "Özür dilemek, selamlaşmak, davetlere katılmak, konuşma adabı vs." Bu davranışlarda nasıl bir usulün gerektiğini kanunlar değil, gelenek ve görenekler belirler.

Paragrafa göre gelenek ve göreneklerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) Değişiklik göstermez, her toplumda aynıdır.
B) Yazılı olmayan kurallardan oluşur.
C) Uyulmadığı takdirde hukuki bir ceza gerektirir.
D) Hukuk kuralları olarak anayasada belirtilir.

48. Şirin Öğretmen öğrencilerine Birey ve Toplum Ünitesinden sorular sormuştur.

- 1) Bireyin toplumda sahip olduğu konum ve statüye ne denir?
- 2) Bireylerin üzerine düşen görevleri yerine getirmesine ne denir?
- 3) Bizi biz yapan, birlik ve beraberliğimizi sağlayan, gelecek kuşaklara aktarılan unsurlara ne denir?
- 4) Kültürün bir sonraki nesillere aktarılmasında en önemli unsur nedir?

Bu sorulara öğrencilerin verdiği cevaplar şu şekildedir:

METEHAN	BATUHAN	MEHMET	YAĞIZ
Rol	Görev	Görev	Rol
Sorumluluk	Hak	Sorumluluk	Sorumluluk
Kültür	Kültür	Hak	Kültür
Dil	Dil	Dil	Din

Yukarıdaki cevaplara bakıldığında hangi öğrenci tüm sorulara doğru cevap vermiştir?

- A) Metehan
B) Batuhan
C) Mehmet
D) Yağız

49.

"Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz."

Atasözünde belirtilen toplumsal durum aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Toplumsal Roller
B) Toplumsal Dayanışma
C) Toplumsal Farkındalık
D) Toplumsal Bilinç

50. 20 yaşında genç bir delikanlı otobüsün camından bakarken birden bağırdı. "Baba arabaları görüyor musun nasıl da hızlı geçiyor!" Babası gülümsedi ve başını okşadı. Genç, bir süre daha dışarıyı izledi ve yeniden bağırdı: "Bulutlar baba, bulutlar harika!" Baba gülümseyerek oğlunu izliyordu. Fakat arkada oturan yaşlı adam bu bağırışmalardan rahatsız olmuştu. Babanın omzuna dokunarak; "Beyefendi oğlunuzun bir problemi var ve onu bir doktora götürmelisiniz" dedi. Baba geriye dönerek cevap verdi; "O zaten iyi bir doktordan geliyor. Oğlum doğuştan görme engelliydi ve ameliyat sonrası gözleri yeni açıldı" dedi. Yaşlı adam özür dileyerek ilk durakta indi.

Yukarıdaki parçadan çıkarılabilecek en doğru yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ön yargı, kişiyi pişman olabileceği durumlara düşürebilir.
- B) Toplu taşıma araçlarında sessiz olmalıyız.
- C) Otobüslerde engelli vatandaşlarımıza yer vermeliyiz.
- D) Ani kararlar vermek bizleri başarıya götürür.

51.

Milletimiz tarih boyunca kurduğu devletlerin bünyesinde farklı dinleri, mezhepleri ve etnik kökenleri barındırmıştır. Günümüzde bu farklılıklara duyulan saygıya dair en güzel örneklerden biri Hatay ilimizdir.

Aşağıdakilerden hangisi, Hatay ilindeki farklılıklara saygıyı olumsuz etkileyecek kavramlardan biridir?

- A) Dayanışma
- B) Yardımlaşma
- C) Ön yargı
- D) Empati

52. Okulda bulunduğumuz süre içerisinde öğrenci olarak yerine getirmemiz gereken bazı sorumluluklarımız vardır.

Aşağıdakilerden hangisi okuldaki sorumluluklarımızdan değildir?

- A) Öğrenci zili çaldığında derse girmek
- B) Okul ve sınıf eşyalarını korumak
- C) Okul kantininden alışveriş yapmak
- D) Öğretmenin verdiği görevleri yapmak

53. 24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ'da meydana gelen deprem birçok ilde hissedilmiş, başta Elazığ ve Malatya'da birçok evi yıkmıştır. Depremden dolayı insanlar geceyi çadırlarda ve araçlarında geçirmiştir. Afet bölgesine kısa süre içerisinde ulaşan Sivil Toplum Kuruluşları insanlara gerekli yardımı yapmışlardır.

Afetlerde ve olağan dönemlerde korumasız ve ihtiyaç sahibi insanlara yardım sağlayan Sivil Toplum Kuruluşu hangisidir?

A) Darülaceze

B) Lösev

C) Kızılay

D) Mehmetçik Vakfı

54. Kırsal topluluklarda köyün veya kişilerin işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesine imece denir.

Aşağıdakilerden hangisi imece usulünün sağladığı yararlarından biri değildir?

- A) Yardım alan kişinin ihtiyacı giderilmiş olduğu için toplumsal huzur artar.
- B) Herkes yardım etmek zorunda olduğu için sosyal katılım artar.
- C) İnsanlar arası bağlılık ve samimiyet artar.
- D) Toplumda birlik ve beraberlik duygusu artar.

55. ABD Basketbol Ligi'nde (NBA) Cleveland Cavaliers'ta forma giyen milli basketbolcumuz Cedi Osman'ın Elazığ'daki depremin mağdurları için sosyal medyada yaptığı kampanya büyük destek gördü. Cedi Osman'ın başlattığı bu kampanyaya birçok sporcu destek verdi. Bu yardım kampanyasında depremzedeler için 385 bin lira yardım toplandı. Ayrıca bazı televizyon kanallarında da depremzedeler için yardım kampanyalarına Türkiye'nin birçok yerinden katılım olmuş ve depremzedelerin yaralarını sarmak adına yardımlar toplanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Türk milletinin böyle zor zamanlarda yardımlaşma ve dayanışma içerisinde olmasının yararlarından biri değildir?

- A) Birlik ve beraberlik güçlenir.
- B) Ülkenin ekonomisi kalkınır.
- C) Toplumsal huzura katkı sağlar.
- D) Problemler kolayca çözülür.

56. Bir toplumu ayakta tutan ve onu geleceğe taşıyan değerler vardır. Bu değerler geçmişten günümüze kadar ulaşmayı başaramamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bizi biz yapan değerlerden biri değildir?

- A) Boğa güreşi festivalleri
- B) Milli ve dini bayramlar
- C) Gelin alma törenleri
- D) Asker uğurlamaları

57.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bağlı bir denetim mekanizması olarak 2013 yılından itibaren faaliyetlerini sürdüren, halkın avukatlığını yapan ve aldığı kararlarla idareye yol gösteren Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsmanlık), vatandaşların başvurularını en geç 6 ay içerisinde çözüme kavuşturan kurumdur.

Aşağıdaki durumlardan hangisi Kamu Denetçiliği Kurumu'nun sağladığı yararlarından biri değildir?

- A) Mahkemelerin yükünü azaltan bir kurumdur.
- B) İnsanların hakkını aramasına yardımcı olan bir kurumdur.
- C) Hakkını arayanların başvuracağı tek kurumdur.
- D) Adil ve iyi yönetim ilkelerini esas alan bir kurumdur.

58. Bir gün markette aldığım ürünleri poşetlerken yaşlı bir hanımefendi ürünlerimin geri kalanını kendi ürünleri gibi başka bir poşete doldurmaya başladı. Ben de hemen tepki göstererek:
- "Teyze ne yapıyorsun? Onlar benim" diye uyardım. O da poşetlemeye devam ederek:
  - "Biliyorum oğlum senin olduğunu, ben sadece sana yardım ediyorum" dedi. O an hemen özür diledim ama çok utanmıştım.

Yaşadığı bir anı anlatan Ahmet, aşağıdaki durumlardan hangisini yaptığı için böyle bir olayla karşılaşmıştır?

- A) Empatik bir tavır göstermiştir.
- B) Sorumlu bir davranış sergilemiştir.
- C) Sabırlı bir şekilde davranmıştır.
- D) Ön yargılı bir şekilde hareket etmiştir.

59.

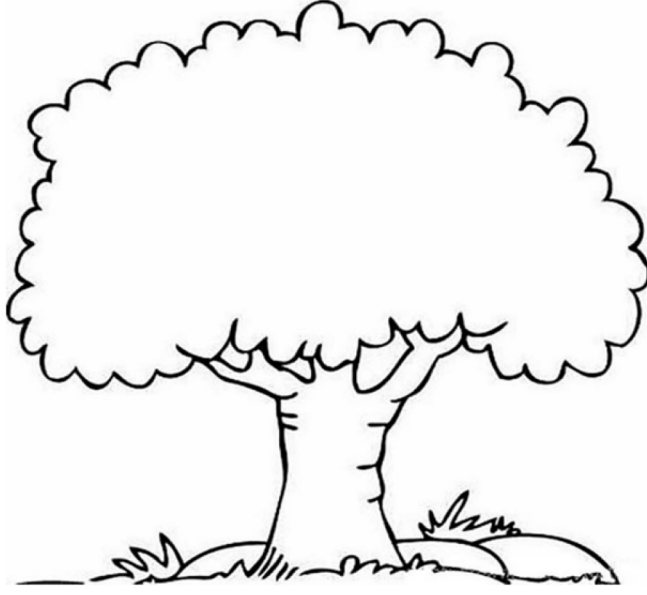
	FARKLI	AYNI
İLGİLERİMİZ		
YETENEKLERİMİZ		
FİZİKSEL ÖZELLİĞİMİZ		
DEĞER YARGILARIMIZ		
GİYİM TARZIMIZ		
PARMAK İZİMİZ		

Yukarıdaki tablodan çıkarılabilecek en doğru yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlgilerimiz zaman içinde mutlaka değişir.
- B) En önemli farklılığımız yeteneklerimizdir.
- C) Bazı insanların giyim tarzları farklı olabilir.
- D) Her insan farklı özelliklere sahip olabilir.

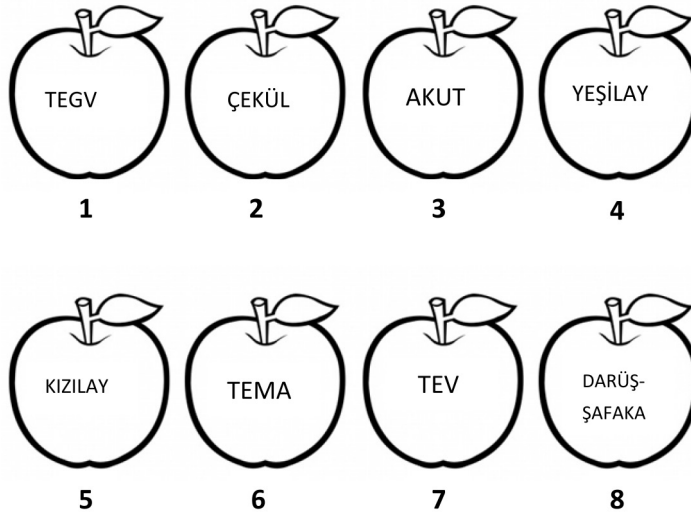
60.

Toplumu ilgilendiren bir sorunu çözmek amacıyla insanların oluşturduğu birliğe Sivil Toplum Kuruluşları (STK) denir.

Aşağıda Sivil Toplum Kuruluşlarının kısaltmalarının yazıldığı elmalar verilmiştir.

Ağacın içine eğitim alanındaki STK'lara ait elmaları yerleştirmek istersek kaç numaralı elmalar ağaçta olur?

A) 1, 7, 8

B) 1, 4, 7

C) 3, 7, 8

D) 4, 5, 7

61. Hasan öğretmen, sınıf duvarına yandaki kültür balonu resmini çizip, öğrencilerden balonun içerisine kültürü oluşturan unsurları yazmalarını istemiştir. Öğrencilerden biri balona yanlış bir kavram yazmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi yanlış yazılan kavramdır?

- A) Sanat
- B) Tarih
- C) Gelenek
- D) Teknoloji

62.

Bir kişinin kendine ve başkalarına karşı yerine getirmesi gereken yükümlülükler sorumluluk denir. Her vatandaşın da devletine karşı bir takım sorumlulukları bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sosyal yardımlaşmanın toplumsal faydalarından biri değildir?

- A) Bir arada yaşamamızı sağlar.
- B) Sosyal bağlarımız güçlenir.
- C) Bireysel farklılıklara neden olur.
- D) İnsanlarla iletişimi geliştirir.

63.

	PUAN
Kültür, zaman içerisinde değişime uğrayabilir.	
18 yaşın altındaki her birey, aynı zamanda üreticidir.	
Rol, bir işte bir kimsenin üzerine düşen görevidir.	
Gelenek ve görenek yazılı olmayan kanunlarımızdandır.	
Özgürlük, başkalarına zarar vermeden istediğimizi yapabilmektir.	
Sorumluluk, kanunların kişilere tanıdığı yetkidir.	

Hasan öğretmen yukarıdaki tabloyu tahtaya çizerek öğrencilerine; “Doğru” ifadelerin 4 puan, “Yanlış” ifadelerin de 1 puan olduğunu söyleyip doğru ve yanlış ifadeler arasındaki farkın kaç olduğunu sormuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde fark doğru olarak verilmiştir?

- A) 15
- B) 14
- C) 13
- D) 12

CEVAP ANAHTARI

1.

SAĞLIK

ÇEVRE

EĞİTİM

DOĞAL AFET

EĞİTİM

SAĞLIK

SAĞLIK

YARDIMLAŞMA

EĞİTİM

DOĞAL AFET

EĞİTİM

ÇEVRE

2.

- vakıf
- imece
- Kalıp yargı
- Rol
- Kültür

3.

ÖRNEK	ROL	SORUMLULUK	ÖZGÜRLÜK
Leyla'nın yatağını topladıktan sonra kahvaltısını yapması		×	
Ömer'in satranç kulübünde başkan seçilmesi	×		
Büşra'nın arkadaşlarını serbestçe seçmesi			×
Sınıf başkanı seçilen Tunahan'ın ödevlerini ihmal etmemesi		×	
Mustafa'nın okul futbol takımına kaleci olarak seçilmesi	×		
Kerem'in hangi seçmeli dersi seçeceğine karar vermesi			×
Hatice'nin evin tek evladı olması	×		
Yemeklerden önce Kaya'nın ellerini yıkaması		×	
İlayda'nın istediği zaman babaannesini görmeye gitmesi			×
Fatma'nın terliyen su içmemesi		×	

4.

- Temeli ailede başlar.
- İnsanlarla iletişimimizi arttırır.
- Sosyal bağlarımızı güçlendirir.
- Bir arada yaşamamızı sağlar.
- Toplumsal huzuru sağlar.

5.

Liseyi bitirdikten sonra Ege Üniversitesi Tarih Bölümünü kazanan Fırat kayıt yaptırmak için okuluna gitmiştir. Böylece **eğitim** hakkını kullanmıştır. Farklı bir şehirde olduğu için öğrenci yurduna başvurarak **barınma** hakkını kullanmak istemiştir. Yurt görevlileri yurttan yer olmadığını söyleyince Kredi Yurtlar Kurumu Müdürlüğü'ne **dilekçe** vermiştir. Bunun sonucunda yurda yerleşen Fırat, **sorumluluk** sahibi örnek bir öğrenci olmuş ve okulunu bitirmiştir.

6.

K	H	C	D	N	X	U	S	D	R	Z	Y	J	G	M	T	Z	H	N	N
G	X	S	G	N	S	F	S	U	O	F	P	S	D	İ	L	T	A	M	X
O	F	Z	M	X	O	V	G	Z	J	K	G	F	D	T	J	Ü	K	Y	C
B	L	W	W	E	R	A	Q	V	S	V	E	P	İ	S	X	K	E	T	İ
E	R	O	L	H	U	K	E	X	V	E	L	P	L	W	G	E	M	N	M
L	N	N	L	C	M	İ	J	L	L	X	E	M	E	R	Ö	T	H	İ	E
E	Z	P	P	E	L	F	W	X	C	R	N	Q	K	X	R	İ	E	U	R
D	T	G	V	J	U	J	J	F	M	Q	E	A	Ç	E	E	C	Y	N	V
İ	A	A	S	S	L	Q	H	A	K	T	K	L	E	E	V	İ	E	İ	U
Y	R	W	P	N	U	Ö	N	Y	A	R	G	İ	N	M	İ	Q	T	C	Y
E	İ	F	J	Y	K	B	K	S	N	U	E	B	Z	K	S	P	İ	E	A
E	H	Ö	Z	G	Ü	R	L	Ü	K	O	D	T	M	O	Q	X	J	F	Ş
H	S	İ	K	G	T	Q	N	C	G	R	U	P	X	D	İ	F	G	O	A
S	İ	V	İ	L	T	O	P	L	U	M	K	U	R	U	L	U	Ş	U	M
Z	N	W	J	Z	T	R	P	M	U	D	T	S	H	İ	İ	Q	O	İ	A
Z	A	U	T	Q	N	V	E	R	G	İ	V	E	R	M	E	K	İ	P	D

7.

- BERABERLİK
- EMPATİ
- FARKLILIK
- GÖRENEK
- KÜLTÜR
- SAYGI
- TARİH
- GELENEK
- DAYANIŞMA
- TOPLUMSAL
- VAKIF

ŞİFRE KUTUSU
BİREY VE TOPLUM

8.

ÖRNEK	GRUP	KURUM	KALABALIK
Okuduğumuz okul		×	
Oyun oynadığımız arkadaşlarımız	×		
Otobüs durağındaki yolcular			×
Konsere giden izleyiciler			×
Tuttuğumuz takımın oyuncularını	×		
Çöplerimizi toplayan belediye		×	
Tedavi olduğumuz hastane		×	
Okulumuzda çalışan öğretmenler	×		
Denizde yüzen insanlar			×
Beraber yaşadığımız ailemiz	×	×	

9. 1 - Y Ön yargılar, birlik ve beraberliğimizi zayıflatır.

2 - D

3 - Y On sekiz yaşına kadar herkes çocuktur.

4 - D

5 - D

10.

ÖRNEK	HAK	SORUMLULUK
Müzik dinlemek	×	
Teneffüse çıkmak	×	
Vergi vermek		×
Kütüphaneden yararlanmak	×	
Derse hazırlıklı gelmek		×
Askere gitmek		×
Dişlerimizi fırçalamak		×
Trafik kurallarına uymak		×

11.

	AİLEDE	OKULDA	ÇEVREDE
ROLLERİM	Evlat, Abla Abi, Kardeş	Öğrenci, Sınıf Başkanı, Okul Takımında Kaleci	Vatandaş, Komşu
HAKLARIM	Barınma Hakkı	Eğitim Hakkı	Yaşama Hakkı
SORUMLULUKLARIM	Aile bireyleri ile işbirliği yaparak ortak yapılacak işleri bera- ber yapmalıyız.	Derslerimize çalışa- rak okulun kurallarına uyarak örnek öğrenci olmalıyız.	Vatandaşlık gö- revlerimizi en iyi şekilde yerine ge- tirmeliyiz.

12.

SOLDAN SAĞA

1- ön yargı

2- gelenek

4- dayanışma

5- sorumluluk

8- empati

YUKARIDAN

AŞAĞIYA

1- özgürlük

3- kronoloji

4- dilekçe

6- unicef

7- hak

13.

Eğitim Hakkı	Oyun Oynama Hakkı	Sağlık Hakkı
<p>Bu hakkın gerektirdiği sorumluluklar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Derslere zamanında girip kurallara uymak - Okulda öğretmenlerimizi dinlemek - Okulda arkadaşlarımıza yardımcı olmak - Ders çalışmak 	<p>Bu hakkın gerektirdiği sorumluluklar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oyun kurallarına uymak - Oyun oynarken arkadaşlarımıza zarar vermemek - Oyun sonucunda kaybetsek bile bunu kabullenip kazanan arkadaşımızı tebrik etmek - Oyun süremizin bitiminde oyunu bırakıp diğer sorumluluklarımıza yoğunlaşmak 	<p>Bu hakkın gerektirdiği sorumluluklar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hastanede sıramızı beklemeliyiz. - Sağlık personeli ile anlayışlı ve kibar bir şekilde iletişim kurmalıyız. - Sağlık kurumunda yüksek sesle konuşmamalıyız. - Sağlık Personelinin tavsiyelerine uymalı ve uygulamalıyız.

14.

ÖRNEKLER	DİL	DİN	GELENEK VE GÖRENEK	TARİH
Bayramlarda büyüklerin ziyaret edilmesi			×	
Yabancı kelimeleri kullanmamaya özen gösterilmesi	×			
Geçmişte yaşananların günümüze ışık tutması				×
Zekât vermenin toplumsal dayanışmayı sağlaması		×		
Cenaze evine yemek götürülmesi			×	

15.

1.

V	P	İ	G
D	A	T	İ
M	P	K	M
E	U	Q	S

2.

N	İ	K	C
Ü	G	E	F
Q	Z	K	S
R	B	H	L

3.

Z	D	P	J	İ
B	H	L	O	O
K	R	O	W	Y
B	G	N	V	Y
G	E	H	T	İ

4.

G	E	X	U	C
P	L	E	V	L
T	Y	N	E	K
C	L	E	Y	Q
H	U	V	U	M

5.

G	B	R	L	L
J	G	Ü	Ü	K
Ö	Z	L	O	K
Z	N	F	K	B
Q	Z	K	R	D

6.

P	P	O	G	D
D	İ	M	T	D
R	L	E	N	W
İ	Y	K	Ç	E
B	H	H	M	E

7.

R	N	D	R	Y	İ
S	L	K	S	M	A
D	A	N	İ	M	X
U	Y	A	İ	U	F
Q	D	T	Q	X	U

8.

J	A	B	G	N	T
İ	P	H	P	U	M
S	U	M	Y	P	O
G	R	L	Ü	F	R
Z	L	L	L	U	K
F	G	F	V	M	P

9.

Ö	N	P	C
F	Y	A	P
X	B	R	N
A	D	G	İ
M	N	B	B

16. Öğrenci cevabı geçerlidir.

- 17.
1 - Y	6 - Y
2 - D	7 - Y
3 - Y	8 - Y
4 - D	9 - D
5 - D	10 - D

18.

SOLDAN SAĞA

- 1- özgürlük
3- dilekçe
4- hak
6- sorumluluk

YUKARIDAN
AŞAĞIYA

- 1- ön yargı
2- kültür
5- rol

19.

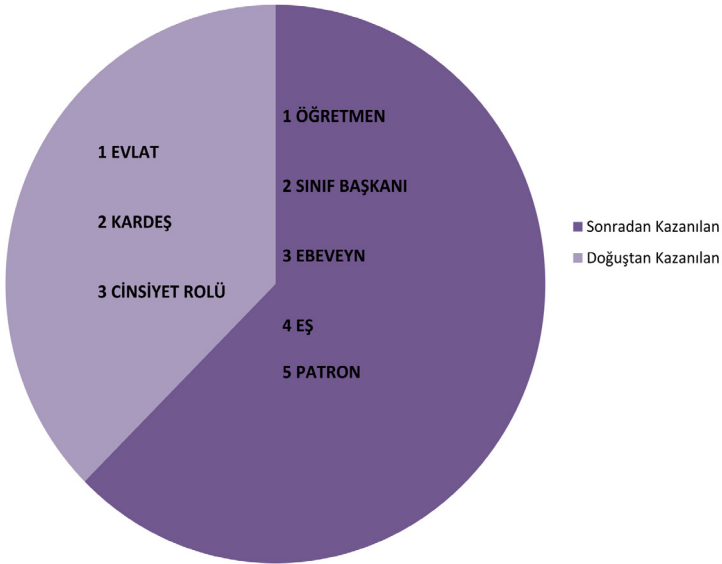
	Hangi Hakkımı Kullandım?
Bugün okulun ilk günü öğretmenimle ve yeni arkadaşlarımla tanışacağım için çok heyecanlıyım.	Eğitim
Tatilde bol bol dinlenip arkadaşlarımla keyifli vakit geçirdim.	Boş Zamanı Değerlendirme Hakkı
Depremde evimiz zarar gördü ve devlet bize yaşayacağımız yeni konutlar yaptı.	Barınma Hakkı
Bugün hastalıktan korunmak için hastaneye aşı olmaya gittim.	Sağlık Hakkı
Yeni başladığım üniversiteye barınma sorununun çözülmesi için resmi bir belge verdim.	Dilekçe Hakkı
Sınıfta bir konuda çok rahat bir şekilde yargılanmadan konuşabiliyorum.	Düşüncelerini Açıklama Hakkı

20.

- SORUMLULUK
- ÖZGÜRLÜK
- DAYANIŞMA
- GELENEK
- KRONOLOJİ
- DİLEKÇE
- KÜLTÜR
- UNICEF
- ÖN YARGI
- SOSYAL

ŞİFRE KUTUSU
SEN ÖZELSİN

21.

22.

HAKLARIM	SORUMLULUKLARIM
Eğitim Hakkı	Okuldaki kurallara uymak
Barınma Hakkı	Komşularımızı rahatsız etmemek
Sağlık Hakkı	Hastanede kimseyi rahatsız etmemek
Çalışma Hakkı	Çalıştığımız işyerine zamanında gelmek
Oyun Oynama Hakkı	Oyun oynarken kurallara uymak

23.

	HAK	SORUMLULUK	ÖZGÜRLÜK
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak	✗		
Çevreyi korumak		✗	
Düşüncelerimizi ifade edebilmek			✗
Okulda eğitim almak	✗		
Düzenli ders çalışmak		✗	
Kimseyi rahatsız etmeden istediğimiz şeyleri yapmak			✗
Dilekçe vermek	✗		

24.

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI	EĞİTİM	SAĞLIK	ÇEVRE
TEMA			✓
LÖSEV		✓	
TEGV	✓		
YEŞİLAY		✓	
DARÜŞŞAFKA	✓		
KIZILAY		✓	
AÇEV	✓		

25.

HAKLARIMIZ

SORUMLULUKLARIMIZ

1

2

5

3

6

4

8

7

9

10

26. Öğrenci cevabı geçerlidir.

27. Öğrenci cevabı geçerlidir.

28. Öğrenci cevabı geçerlidir.

29. B

57. C

30. B

58. D

31. D

59. D

32. C

60. A

33. C

61. D

34. C

62. C

35. B

63. B

36. B

37. C

38. C

39. A

40. B

41. D

42. B

43. C

44. C

45. C

46. B

47. B

48. A

49. B

50. A

51. C

52. C

53. C

54. B

55. B

56. A

meb.gov.tr

6.SINIF 1. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık KAYSERİ Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıda “Biz ve değerlerimiz” ünitesiyle ilgili kelimeler ve harf kümesi verilmiştir. Harf kümesinin içinde yatay, dikey ve çapraz olarak yer alan kelimeleri bulup boyayın. Kalan harfleri aşağıdaki kutucuğa yerleştirerek şifreyi çözün.

KELİMELELER

SORUMLULUK
DAYANIŞMA
GÖRENEK
GELENEK
BAYRAM
DEVLET
MİMARİ
KÜLTÜR
KİMLİK
TÜRKÜ
TARİH
MİLLİ
CİRİT
EBRU
AİLE
HAK
DİL
DİN
ROL

S	M	İ	M	A	R	İ	G	M	T	D
K	O	M	L	H	Ü	R	E	A	K	A
K	E	R	İ	O	A	İ	L	R	Y	Y
H	İ	N	U	L	R	K	E	Y	R	A
İ	D	M	E	M	L	E	N	A	Ü	N
R	C	İ	L	R	L	İ	E	B	T	İ
A	U	M	N	İ	Ö	U	K	H	L	Ş
T	A	İ	L	E	K	G	L	U	Ü	M
U	T	E	L	V	E	D	R	U	K	A
T	Ü	R	K	Ü	R	B	İ	Y	K	E
T	D	İ	L	İ	E	T	İ	R	İ	C

ŞİFRE

2. Aşağıda kutucukların yanında harfleri karışık olarak verilen kavramları düzelterek kutucuklara yerleştiriniz. Numaralanmış kutucuklardaki harfleri kullanarak şifreyi çözün.

--	--	--	--	--

2

→ GİYAS

--	--	--	--	--	--

1

→ RAYBAM

--	--	--	--	--	--	--

3

→ YAZILIK

--	--	--	--	--	--	--

6

→ GENELKE

--	--	--	--	--	--	--	--

5

→ RAFKILLIK

--	--	--	--	--	--	--	--	--

4

→ YARIMKILIC

ŞİFRE →

--	--	--	--	--	--

1

2

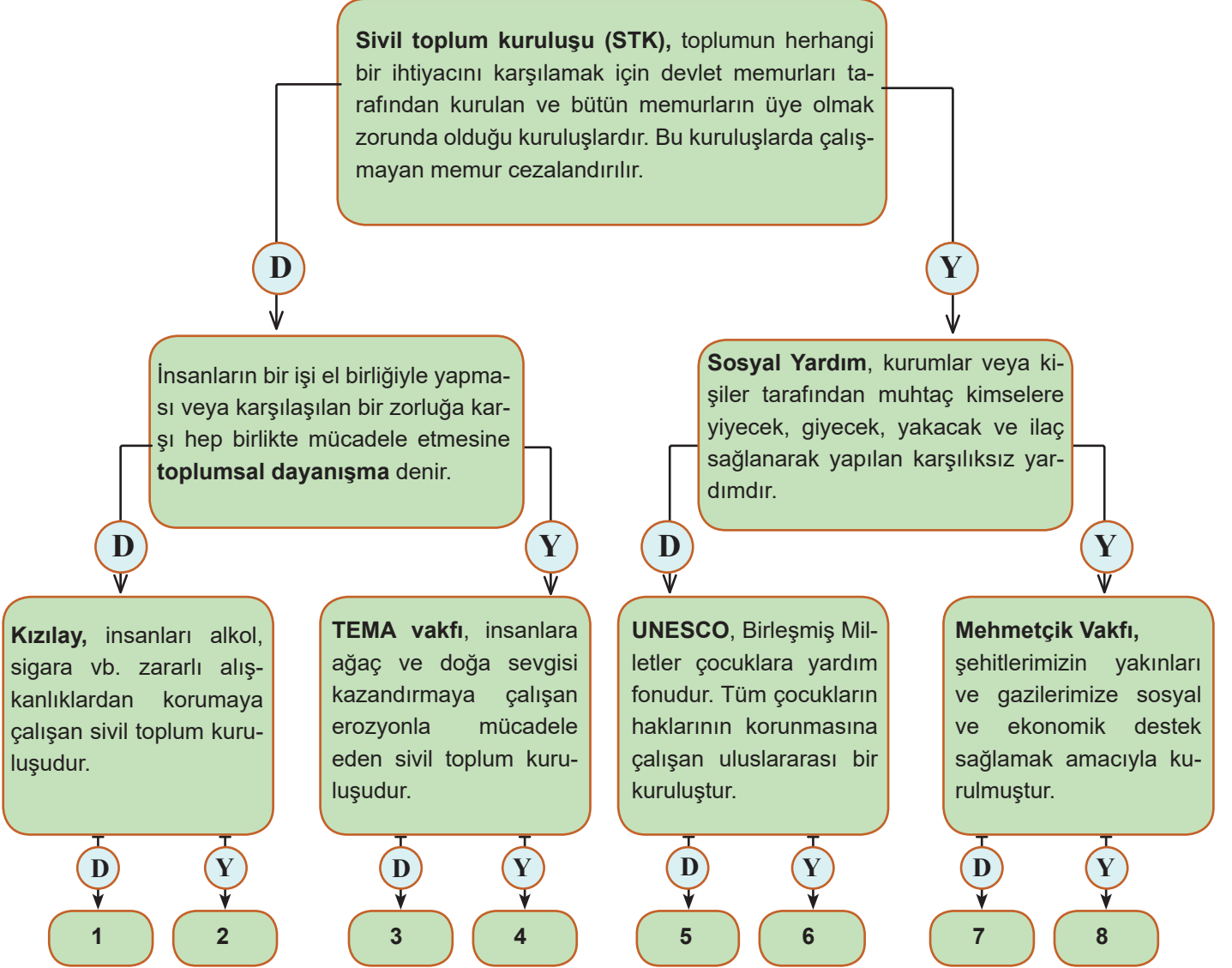
3

4

5

6

3. “Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma ” konusu ile ilgili aşağıda verilen tanılayıcı dallanmış ağaçtaki ifadelerin bazıları doğru bazıları yanlıştır. İlk kutudan başlayarak soruların doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğuna karar vererek yönlendirici okları takip ediniz. Son olarak ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz. Başarılar...

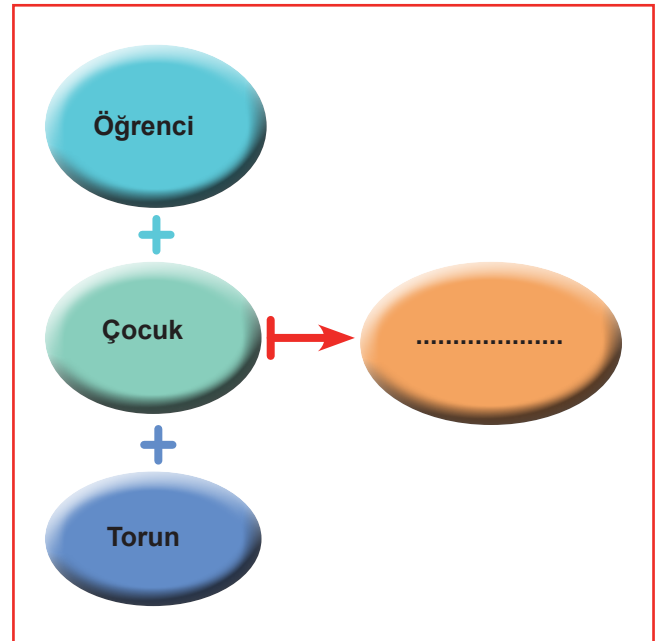
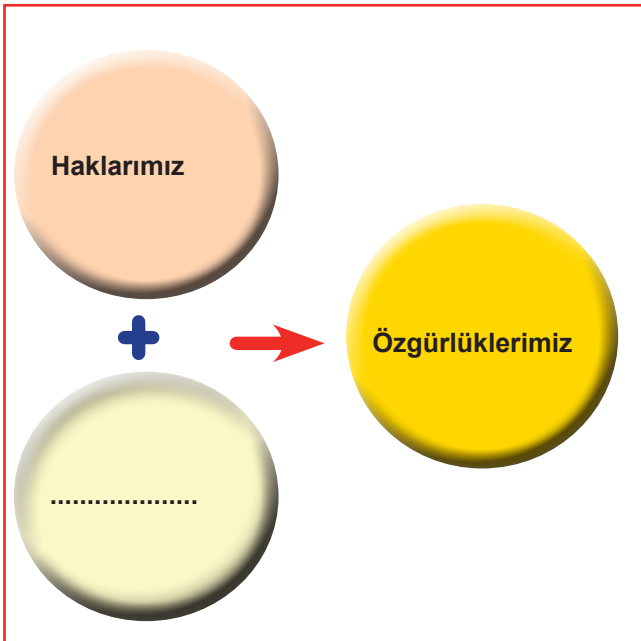
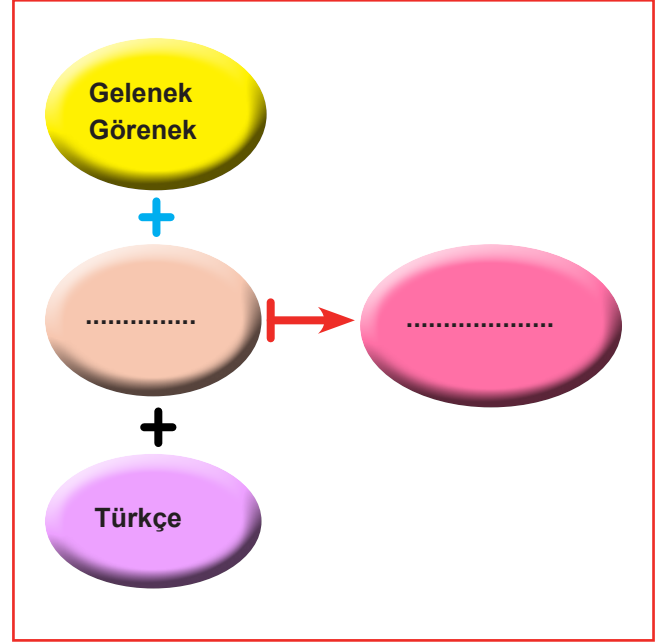
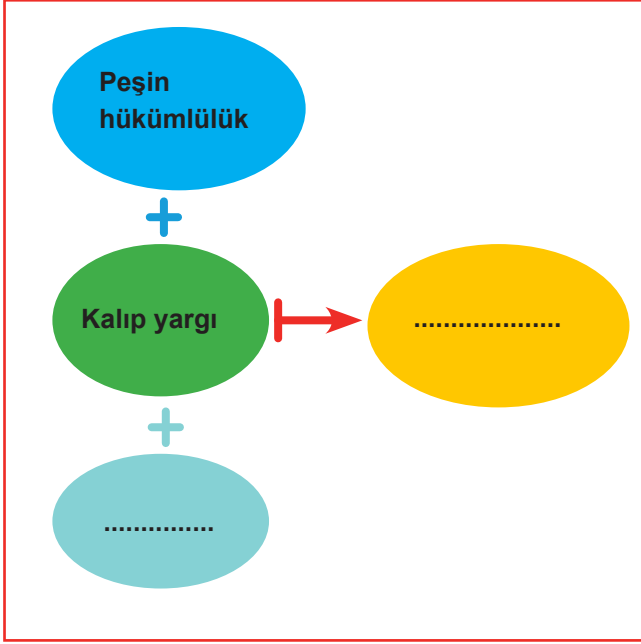

DOĞRU ÇIKIŞ .....ÇIKIŞ 3*1=3 PUAN									
1. Çıkış	D	D	D			5. Çıkış	Y	D	D
2. Çıkış	D	D	Y			6. Çıkış	Y	D	Y
3. Çıkış	D	Y	D			7. Çıkış	Y	Y	D
4. Çıkış	D	Y	Y			8. Çıkış	Y	Y	Y

4. Aşağıda verilen kelimeleri ilgili oldukları yerlere yazınız.

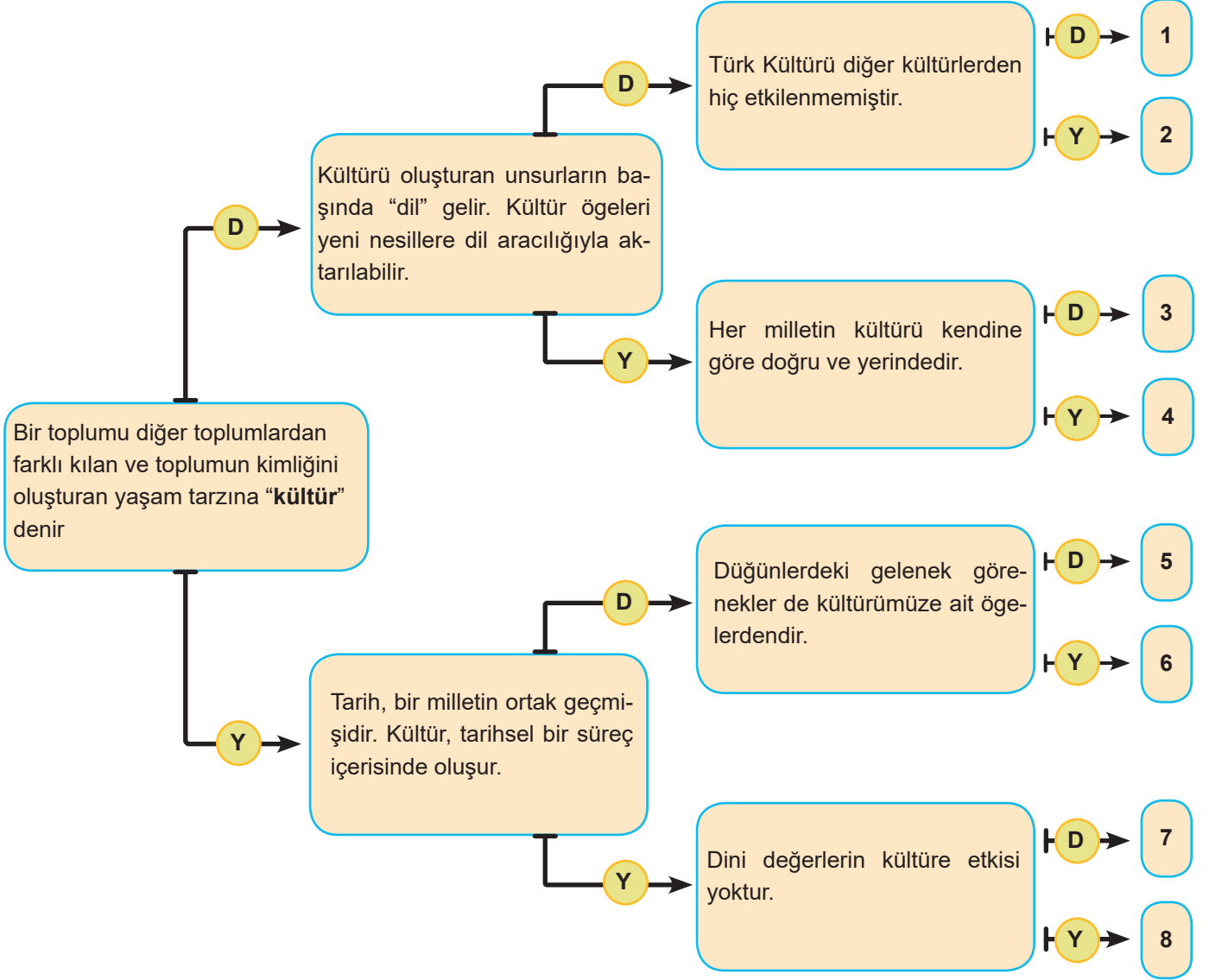
ÖN YARGI --- DEĞERLERİMİZ --- SORUMLULUKLARIMIZ --- ROL
DİLEKÇE HAKKI --- DAVRANIŞ --- AYRIMCILIK --- BAYRAMLAR

5. Aşağıda sosyal yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili ifadeler verilmiştir. Bu ifadelerin doğru veya yanlış olduğunu karşısında belirtilen yere uygun şekilde işaretleyiniz.

	İFADELER	DOĞRU 	YANLIŞ
1	Sivil toplum kuruluşları insanlara yardım faaliyetinde bulunurlar.		
2	Kan bağıışı yapmak salgın hastalığa neden olur.		
3	Paylaşmak güzel bir duygu olduğu için özel bilgilerimizi paylaşabiliriz.		
4	Doğal afet sonrası insanlara yardım etmemiz gerekir.		
5	Sorunlarımızı yardımlaşarak daha kolay çözebiliriz.		
6	Türk tarihinde sadece yoksullara yardım etmek için vakıflar kurulmuştur.		
7	“Komşusu açken kendisi tok yatan bizden değildir” hadisi şerifi insanlar arasında yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektedir.		
8	Aile içerisinde yardımlaşma ve dayanışmaya gerek yoktur.		
9	Deprem, sel, kuraklık gibi felaketlerin olumsuz etkileri dayanışma ve yardımlaşma ile azaltılabilir.		
10	“Gurabahane-i Laklakan” başta leylekler olmak üzere göçmen kuşların bakım ve tedavisinin yapılması amacıyla Osmanlı Devleti zamanında kurulmuştur.		
11	Sivil toplum kuruluşlarında görev yapmak zorunluluğu vardır. Görev almayanlara yaptırım uygulanır.		

6-“ Biz ve değerlerimiz” konusu ile ilgili aşağıda verilen tanılayıcı dallanmış ağaçtaki ifadelerin bazıları doğru bazıları yanlıştır. İlk kutudan başlayarak soruların doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğuna karar vererek yönlendirici okları takip ediniz. Son olarak ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz. Başarılar...

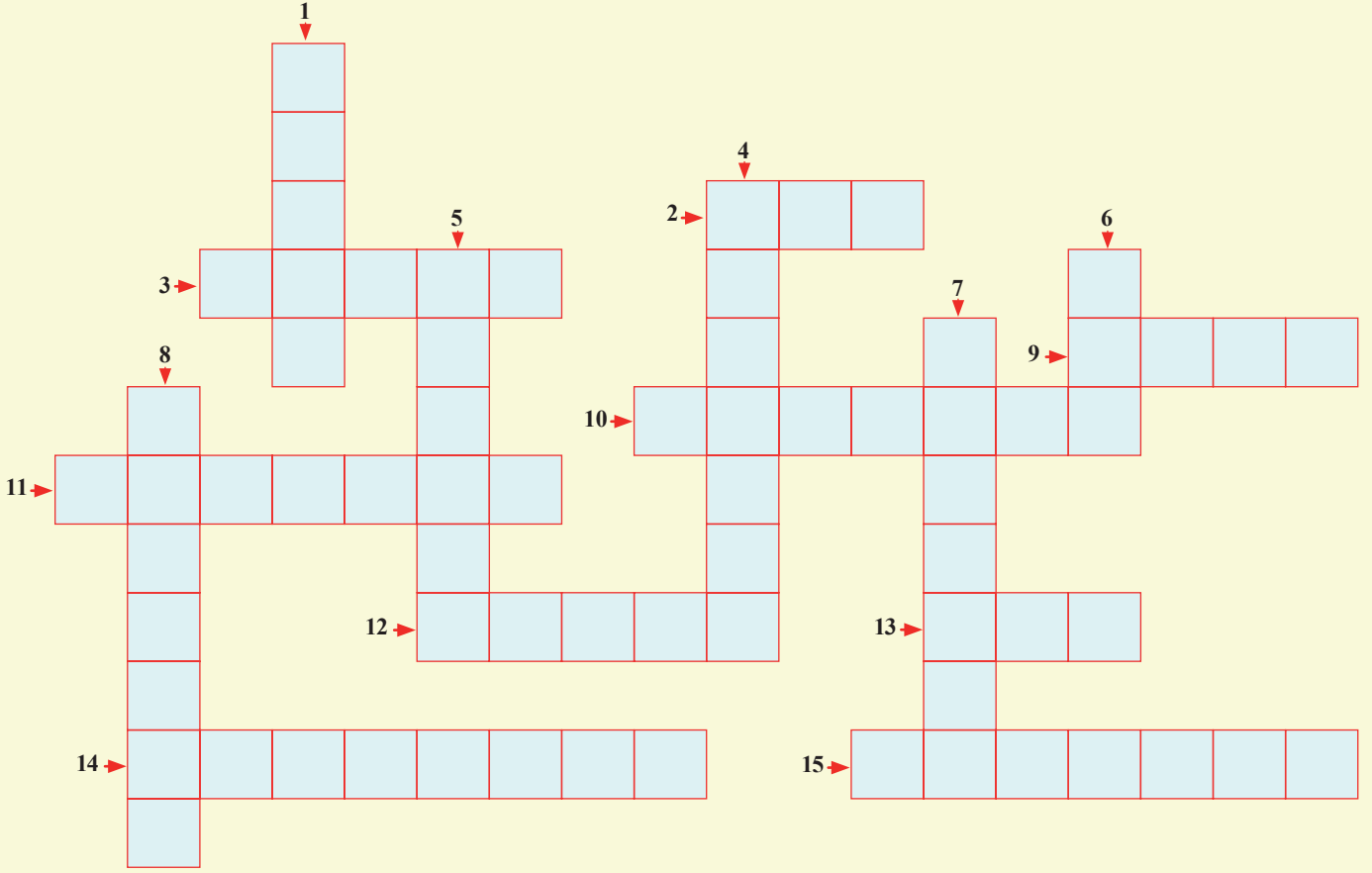

DOĞRU ÇIKIŞ .....ÇIKIŞ 3*1=3 PUAN									
1. Çıkış	D	D	D			5. Çıkış	Y	D	D
2. Çıkış	D	D	Y			6. Çıkış	Y	D	Y
3. Çıkış	D	Y	D			7. Çıkış	Y	Y	D
4. Çıkış	D	Y	Y			8. Çıkış	Y	Y	Y

7. Aşağıda bireylerin sahip olduğu rollerle ilgili verilen davranış örneklerinin daha çok hangi yaş grubunda yapıldığını karşılarında yer alan kutucuklara işaretleyiniz. Birden fazla kutucuğu işaretleyebilirsiniz.

DAVRANIŞLAR		Çocukken (0-17 yaş)	Yetişkinken (18-64 yaş)	Yaşlıyken (65 yaş üstü)	Her zaman
1	Okuma yazmayı öğrenmek				
2	Askere gitmek				
3	Yere düşen birini kaldırmak				
4	Seçimlerde oy kullanmak				
5	Hasta ziyaretine gitmek				
6	Öğrencilere ders anlatmak				
7	Sokak hayvanlarını beslemek				
8	Araç kullanmak				
9	Çizgi film seyretmek				
10	Ağaçlandırma çalışmalarına katılmak, ağaç dikmek				

8. Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

Soldan Sağa

2. Gelenek ve göreneklerin, örf ve âdetlerin, değerlerin nesilden nesile aktarılmasını sağlayan kültürel öge, lisan
3. T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi kısa yazılışı
9. Aynı soydan gelen veya aralarında akrabalık ilişkileri bulunan kimselerin tümü, içinde bulunduğumuz ilk grup
10. Bir toplumda öteden beri yapılagelen alışkanlıklar, anane
11. Zararlı alışkanlıklara karşı mücadele eden ve 1920 yılında kurulmuş olan sivil toplum kuruluşu
12. Kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi
13. Bir işte bir kimse veya şeyin üstüne düşen görev
14. Parayı ya da tüketilecek herhangi bir şeyi dikkatli kullanma, idareli harcama
15. Hilal-i Ahmer Cemiyeti adıyla 1868 yılında kurulmuş olan sivil toplum kuruluşu

Yukarıdan Aşağıya

1. Milletlerin geçmiş dönemde yaşadıkları olayları, olaylar arasındaki ilişkileri ve etkilerini zaman ve yer göstererek inceleyen bilim dalı
4. Anayasamızın 74. maddesine göre vatandaşlarımızın istek ve şikayetlerini yetkili makamlara yazılı olarak iletme hakkı
5. Bireyin kendisini bir başkasının yerine koyması, duygudaşlık
6. Bireyin herhangi bir şeyi yapabilme yetkisi
7. Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz fikir
8. Bir kimsenin bir başka kimseye karşı duyumsadığı, beslediği sıcak, içten sevgi ve yakınlık duygusu, sıcakkanlılık

9. Aşağıdaki kutucuklarda ön yargıya neden olan bazı davranışlar ve ön yargıların engellenmesi için yapılabilecek bazı davranışlar verilmiştir.

Ön yargının bazı nedenleri:

Toplum etkisi - Alışkanlık - Ayrımcılık - Irkçılık -
Yetersiz Bilgi - Fiziki Görünüş - Genelleme Yapma vb.

Ön yargıların engellenmesi için yapabileceklerimiz:

Empati -Ayrımcılık Yapmama - Hoşgörü
Farklılıklara Saygı -Araştırma yapma vb.

Aşağıda verilen ön yargı örneklerinden hareketle, insanların sahip olduğu ön yargıların nedenini ve ön yargılarının nasıl düzeltilebileceğini yukarıda verilen kutucuklardaki davranışlardan yararlanarak boşluklara yazınız?

		ÖN YARGININ NEDENİ	ÖN YARGI NASIL DÜZELTİLİR?
1	Herkes bilgisayar oyunu oynuyor, ben de oynayabilirim.		
2	Komedi filmleri dışındaki filmleri seyretmek çok sıkıcıdır.		
3	Serkan'ı maça çağırmayalım o iyi oynayamıyor.		
4	Fatma ile gezmek istemiyorum çünkü kıyafetleri çok eski.		
5	Sınıfımıza yeni gelen arkadaşımız bilgisayar oyunlarını çok fazla oynamıştır çünkü gözlük kullanıyor.		
6	Göreceksiniz, okul futbol takımımız bu sene de okullar arası futbol turnuvasında final oynayacak.		
7	Çöllerde hiç bir canlı yaşayamaz.		
8	Sosyal Bilgiler dersi kolay bir derstir.		

10. Aşağıdaki çoktan seçmeli testleri cevaplayınız. Doğru seçeneği istediğiniz renge boyayınız.

Manti	Tarhana
Hangisinin kökeni Türk mut-fak kültürü <u>değildir</u> ?	
Gözleme	Pizza

Yolcu	Evlat
Hangisi zamana bağlı olarak değişen rollerimizden birisi <u>değildir</u> ?	
Öğrenci	Müşteri

Sürücü	Müşteri
Hangisi evdeki rollerimizden birisidir?	
Öğretmen	Evlat

Orhun Abideleri	Roma Kolezyumu
Hangisi Türk tarihinde önemli bir yeri olan eserdir?	
Mısır Piramitleri	Truva Antik kenti

Odamızı temiz tutmak	Vergi vermek
Ülkemize karşı sorumluluğumuz hangisidir?	
Ödevleri zamanında yapmak	Sokak hayvanlarına sahip çıkmak

Bir işte çalışmak	Çevreyi temiz tutmak
Hangisi anayasal haklarımızdan birisidir?	
Askerlik yapmak	Vergi vermek

176	144
Alo Sosyal Yardım hattının numarası hangisidir?	
112	182

Ayrımcılık	İrkçilik
Hangisi ön yargının nedenlerinden biri <u>değildir</u> ?	
Bilgi eksikliği	Empati

11. Aşağıda verilen "Biz ve değerlerimiz" ünitesiyle ilgili kavramları uygun açıklamaları ile yanlarında bulunan harfleri kullanarak eşleştiriniz.

A	TARİH		Birçok kimsenin toplanıp el birliğiyle bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sıra ile bitirilmesi
B	TEMA VAKFI		Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma, serbesti
C	EMPATİ		Bir isteği bildirmek için ilgili makamlara sunulan, imzalı ve adresli yazı
D	İMECE		Geçmişte yaşanmış olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri inceleyen bilim dalı
E	ÖZGÜRLÜK		Bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerini koyarak hareket etmesi, duygudaşlık
F	UNICEF		Sahip olduğumuz rollerin gereklerini yerine getirmek, mes'uliyet
G	GELENEK		Kuşaktan kuşağa aktarılan ve bir toplumu diğer toplumlardan ayıran hayat tarzı
H	DİLEKÇE		Bir toplumda eskiden beri uygulanagelen, saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan alışkanlıklar
I	SORUMLULUK		Erozyonla mücadele ve ağaçlandırma çalışmalarıyla tanınan sivil toplum kuruluşu
İ	MİLLİ KÜLTÜR		Birleşmiş Milletler tarafından çocukları korumak için oluşturulmuş çocuk yardım fonu

12. Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan yaşam tarzıdır. Kültür çeşitli öğelerden oluşur. Aşağıdaki Türkiye haritasının yanlarında boş bırakılan kutucuklara kültür öğelerini yazınız.

13. Aşağıdaki tabloda milli kültürümüze ait bazı ifadelere yer verilmiştir. Bu ifadelerin hangi kültür ögesine ait olduğunu tablo üzerinde işaretleyiniz.

Sıra No	İfadeler	Din	Dil	Tarih	Mimari	Gelenekler Görenekler
1	26 Ağustos 1922 tarihinde başlayan Büyük Taarruz ile vatan toprağı düşman işgalinden kurtarılmıştır.					
2	Fitre, zekat ve sadaka, milli birlik ve beraberliğimizi güçlendirir.					
3	Tarihimizde konutlar inşa edilirken kuşlar da düşünülmüştür. Evlerin duvarlarına kuş evleri yapılmıştır.					
4	Kültürümüzde misafirlerin ayrı bir yeri vardır. Misafiri en iyi şekilde ağırlamak gerekir.					
5	1492 yılında İspanya’da yaşanan olaylardan sonra Osmanlı donanması İspanya’da yaşayan Müslümanları ve Yahudileri kurtararak güvenli bölgeye taşımıştır.					
6	Sivas- Divriği Ulu Cami, UNESCO tarafından “Dünya Kültür Mirası” listesine alınmıştır. Taş işçiliğinin en nadide ve en ince örneklerini yansıtan harikulade bir eserdir.					
7	Tarihi kentlerimizde cami, çeşme, hamam ve medrese gibi mimari eserlerin bir arada ve şehrin merkezinde olması.					
8	Bir yakını vefat eden kişiye taziye ziyareti yapılması, vefat eden kişi için dua edilmesi.					
9	Halide Edip Adıvar’ın kaleme aldığı “Ateşten Gömlek” edebiyatımızdaki Kurtuluş Savaşı üzerine yazılmış bir romandır.					
10	Düğünlerde evlenen çiftlere altın ve gümüş gibi ziynet eşyaları takı olarak hediye edilir.					

14.Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezinin(CİMER) kurulması ve vatandaşlara dilekçe hakkı verilmesinin temel amacı nedir? Açıklayınız.

15. Kızılay, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Darülaceze, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Mehmetçik Vakfı gibi sivil toplum kuruluşlarının genel amaçları nelerdir?

16. İnsanların,
Yüzlerinin ve gözlerinin rengi
Başka başka da olsa,
Gözyaşlarının rengi hep aynıdır.

Yukarıda Prof. Dr. Üstün Dökmen'in "Tanışma" isimli şiirinden bir bölüm verilmiştir. Verilen bölümü "ayrımcılık ve ön yargı" bağlamında değerlendiriniz.

17. Aşağıdaki verilen kelime ve kavramları cümlelerdeki boşluklara uygun ekler kullanarak doldurunuz.

Aile

Dil

Görenek

Ön Yargı

Kalıp Yargı

Safranbolu

Darülaceze

Toplumsal Dayanışma

Mesleki Rol

Milli Kültür

1. .... 1895 yılında Sultan II. Abdülhamit Han tarafından kurulmuş olan din, dil, ırk, cinsiyet farketmeksizin bütün muhtaç insanlara hizmet veren bir hayır kurumudur.
2. Toplumun kurum ve kuruluşlarıyla ortak değerlerde birleşmesi ve birlikte hareket etmesine ..... denir.
3. Sahip olduğumuz meslek grubunun gerektirdiği davranışlara ..... denir. Sahip olduğumuz mesleğe ve hukuk kurallarına uygun davranılması gerekir.
4. Geleneksel Türk kent kültürünün günümüzde en güzel örneklerinden birisi Karabük ili ..... ilçesinde görülmektedir. Bu ilçemizde 2000 kadar geleneksel Türk evi bulunmaktadır.
5. Halkın veya bir grubun başka grup hakkındaki duygusallaşmış, tecrübeyle çok az değişmiş olan inançlarına ..... denir. Genelde cinsiyet, etnik grup veya dini gruplara karşı bu tür davranışlar görülür.
6. Nesilden nesile aktarılan ve bir toplumu diğer toplumlardan ayıran hayat tarzına ..... denir.
7. Duygu ve düşüncelerimiz ..... sayesinde başka kişilere aktarılır. Milli birlik ve beraberliğin sağlanmasındaki en önemli kültür ögesidir.
8. .... bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargı olarak tanımlanabilir.
9. Evlilik ve kan bağına dayanan, genelde anne, baba ve çocuklardan oluşan içinde bulunduğumuz ilk grup ve aynı zamanda ilk sosyal kuruma ..... denir.
10. Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığına ..... veya âdet denir. Âdetlerin kültürümüzde önemli bir yeri vardır.

18. Aşağıdaki bilgiler doğru ise yay ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

1. (.....) İnsanlar, hayatları boyunca içinde bulundukları grup ve kurumlarda çeşitli roller üstlenirler. Hatta aynı anda birden fazla rol de üstlenebilirler.
2. (.....) Sahip olduğumuz roller zamanla değişse de sorumluluklarımız değişmez.
3. (.....) Kültürümüzü oluşturan din, dil, tarih, gelenek ve görenekler, mimari vb. öğeler bizi birbirimize bağlar ve böylece daha güçlü olmamızı sağlar.
4. (.....) Son dönemde yabancı kelimelerin dilimize girmesi, iş yeri tabelalarında yabancı kelimelerin kullanılmasının herhangi bir zararı yoktur hatta iş yerlerinin daha iyi tanınmasını sağlar.
5. (.....) Türk mimarisinde kırsal kesimde konutların yapı malzemeleri genelde yakın çevreden kolay temin edilen ürünlerdir. Mesela Karadeniz Bölgesinde orman fazla olduğu için konut yapımında ahşap (ağaç) kullanılırken Orta Anadolu’da orman az olduğu için ahşap kullanımı çok azdır.
6. (.....) Zekat, toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı sağlar. Birlik beraberlik duygusunu geliştirir.
7. (.....) “Bayanların asker veya polis olarak görev yapamayacağını” söyleyen bir kişi cinsiyet ayrımcılığıyla ilgili bir kalıp yargı sahibi demektir. Oysa ki bayan olmak asker veya polis olmaya mani değildir.
8. (.....) Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmadan düşünmeye ve davranmaya sorumluluk denir.
9. (.....) Haklarını ve sorumluluklarını bilen bilinçli bireylerden oluşan toplumlarda sorunlar artar.
10. (.....) Günlük hayatta karşılaştığımız sorunları çözmek için dilekçe ve bilgi edinme haklarını kullanırız.
11. (.....) İslamiyet ile birlikte yardımlaşma ve dayanışma duygumuz daha da pekişmiştir. “Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir.” hadisi şerifinden hareketle vakıflar oluşturulmuş, aşevleri kurulmuştur.
12. (.....) Ön yargı, bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve çıkarlarda birlikte hareket etmesidir.
13. (.....) Ücretsiz aranabilen “Alo 144 Sosyal Yardım Hattı” ile sosyal yardıma ihtiyacı olan vatandaşlarımıza profesyonel destek sağlanmaktadır.
14. (.....) Üyesi olduğumuz grupta üstlendiğimiz rollerin gereklerini yerine getirmeye hak denir.
15. (.....) Kızılay’ın çalışma alanlarından birisi de kan bağıışı olarak insanların kan ihtiyacını karşılamaktır.
16. (.....) Doğal afetlerden sonra toplumsal yardımlaşma, kardeşlik ve dostluk duygularını geliştirir.
17. (.....) Milli kültür başka kültürlerden etkilenmez ve yıllarca değişmeden aynı kalır.
18. (.....) Darülaceze 1995 yılında öksüz ve yetim çocuklara sahip çıkmak amacıyla kurulmuştur.
19. (.....) Ön yargılar farklılıklara saygının önündeki bir engeldir.
20. (.....) UNESCO, Birleştirilmiş Milletlere bağlı, çocuk haklarını savunan çocuklara yardım fonudur.

Aşağıdaki tabloda numaralandırılmış kutucuklarda çeşitli sivil toplum kuruluşlarının isim ve logoları verilmiştir. Aşağıdaki soruları tabloya göre cevaplayınız.

 <p>1</p>	 <p>2</p>	 <p>3</p>	 <p>4</p>
 <p>5</p>	 <p>6</p>	 <p>7</p>	 <p>8</p>
 <p>9</p>	 <p>10</p>	 <p>12</p>	

19. Eğitim ve sağlık alanında çalışma yapan sivil toplum kuruluşları hangileridir?

Eğitim alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları

Sağlık alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları

20. Yeni bir sivil toplum kuruluşu hayal ediniz. İsmi ve çalışma alanlarını aşağıya yazınız. Hayal ettiğiniz sivil toplum kuruluşuyla ilgili yeni bir logo tasarlayarak 12 numaralı kutucuğa yerleştiriniz.

STK Adı : .....

STK Çalışma Alanı: .....

21. Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini toplumsal birlik ve dayanışma açısından değerlendiriniz.

22-26. soruları aşağıdaki tabloya göre çözünüz

TÜKETİCİNİN NABZI
Bilinçli Tüketicinin Adresi

[Ana Sayfa](#)

[Forum](#)

[Üyeler](#)

[İletişim](#)

Dizüstü Bilgisayar Arızası

Tuğba

KONUYU BAŞLATAN

5 Mart 2020 13.00 gönderildi

Merhaba Arkadaşlar,

Bir mağazadan dizüstü bilgisayar aldım. Bir süre kullandıktan sonra bilgisayar kilitlendi ve kapandı. Bir süre açılmadı. 10-15 dakika bekleyince tekrar denedim, açıldı. Bir süre sonra yine kilitlendi ve kapandı. Ne yapmam lazım?

Yeni satın aldığım ürün arızalı çıktı. Yeni satın aldığımız bir ürün arızalı çıkarsa haklarımız nelerdir?

Ahmet

5 Mart 2020 13.10 gönderildi

Muhtemelen bilgisayarınızın soğutma fanı arızalı. Bilgisayar ısınınca kilitleniyor, bir süre bekleyip soğuyunca tekrar çalışıyor. Soğutma fanı olan bilgisayar altlıkları var ondan alırsanız sorunuz çözülebilir.

Alptekin

5 Mart 2020 13.20 gönderildi

Ben de benzer bir durum yaşamıştım. Bilgisayarın alt kısmında hava girişi sağlayan gözenekler kapalıymış. Yeni bilgisayar olduğu için taşınma sırasında bilgisayar çizilmesin diye üretici firma, plastik malzeme ile kaplamış, onun açılması gerekiyormuş. Ben sonradan farkettim. Plastik kaplamayı kaldırıncaya sorun çözüldü. Bir kontrol edin sizin bilgisayarınızda da benzer durum olabilir.

Bilgisayar Tüccarı

5 Mart 2020 13.30 gönderildi

Merhaba! Bilgisayar çeşitlerinde ve bilgisayar donanımlarında %70 e varan indirimler var. Bizim mağazamıza gelmeden ürün almayınız. Kaliteli bilgisayarları ucuza almak için lütfen sayfamızı ziyaret ediniz. [www.bil...](#)

Merve

5 Mart 2020 14.00 gönderildi

Merhaba Tuğba,

Ben tüketici haklarıyla ilgilenen bir sivil toplum kuruluşunda çalışıyorum. Tüketicinin korunması kanunu var. Bilgisayarı iade edebilirsin, istersen misliyle değiştirebilirsin, istersen de ücretsiz tamir ettirip kullanabilirsin. Mağaza itiraz edecek olursa Tüketici Hakem Heyeti'ne başvuru yapabilirsin. Tüketici Hakem Heyeti'ne başvurmak için yazılı dilekçe vermelisin. Ayrıca E-Devlet uygulaması üzerinden de başvuru yapabilirsin.

Sibel

5 Mart 2020 14.05 gönderildi

Bu bilgisayarla hiç uğraşma. Daha büyük arızaya neden olabilirsin. Bilgisayarı, ikinci el ürün alıp satan internet sayfaları üzerinden veya sosyal medya hesapları üzerinden sat, kurtul. Bırak satın alan kişi uğraşsın.

22. Tuğba ne öğrenmek istiyor?

- A) Satın alınan ürün arızalıysa haklarının neler olduğunu
- B) Bilgisayarın arızasını giderip gideremeyeceğini
- C) Bilgisayarı internet üzerinden satıp satamayacağını
- D) Bilgisayara yeni programlar yükleyip yükleyemeyeceğini

23. Tuğba'nın gönderisine "Bilgisayar Tüccarı" niçin cevap veriyor?

- A) Bilgisayar konusunda uzman olduğunu göstermek için
- B) Tuğba'nın gönderisini cevaplamak için
- C) Alptekin'in gönderisine ek yapmak için
- D) Firmasının reklamını yapmak için

24. Tuğba'nın karşılaştığı sorunla ilgili yaşadığı bir tecrübesi olan kişi hangisidir?

- A) Merve   B) Sibel   C) Alptekin   D) Ahmet

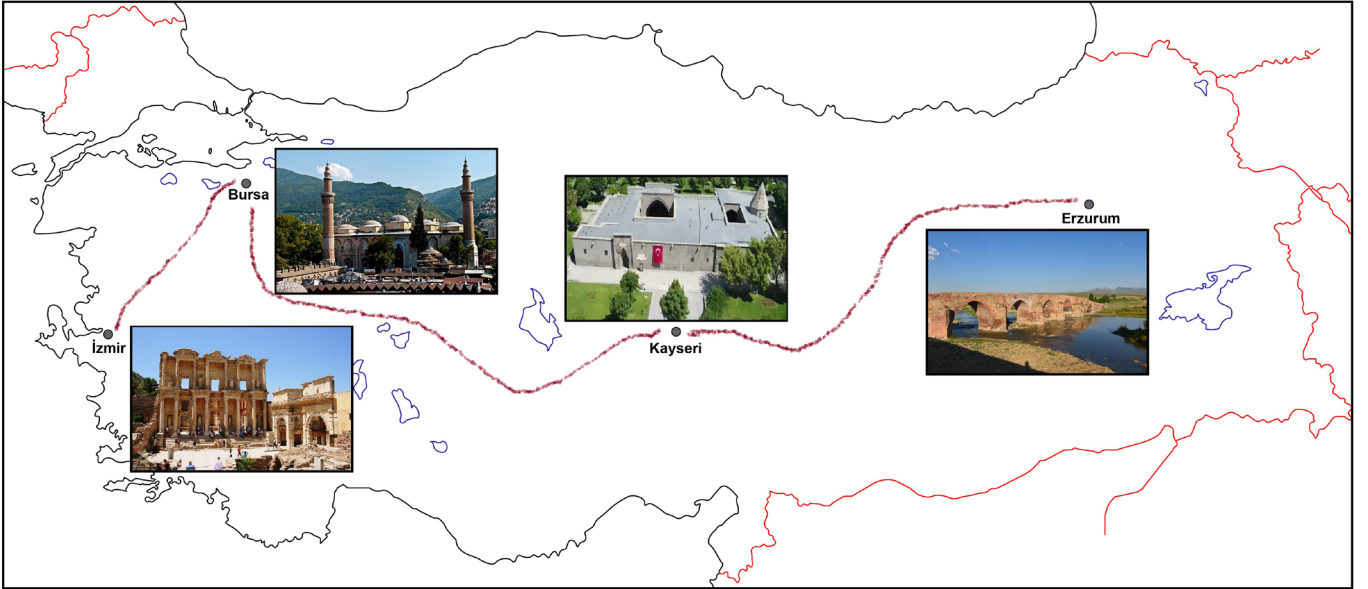
25. Tuğba'nın gönderisine cevap verenler içerisinde tüketici haklarına uygun olmayan ve başka insanları da mağdur edecek cevabı kim vermiştir?

- A) Merve   B) Sibel   C) Alptekin   D) Ahmet

26. Merve'nin bahsettiği tüketici koruma kanununda aşağıdaki haklardan hangisi yoktur?

- A) Ayıplı ürünü iade etmek
B) Ayıplı ürünü misliyle değiştirmek
C) Ayıplı ürünü ücretsiz olarak tamir ettirmek
D) Ayıplı ürünü sosyal medyadan başka birisine satmak

8. ve 9. soruları aşağıdaki haritaya göre çözünüz

27. Kültürümüzü oluşturan önemli unsurlardan birisi de mimari eserlerdir. Bir grup öğrenci yukarıdaki haritada gösterilen illerimizdeki tarihi eserleri incelemek amacıyla gezi düzenlemişlerdir.

Öğrencilerin incelediği hangi mimari eser Türk kültürüne ait değildir?

- A) Çobandede Köprüsü (Erzurum)   B) Efes Antik Kenti (İzmir)
C) Gevher Nesibe Tıp Medresesi (Kayseri)   D) Ulu Camii (Bursa)

28. Öğrencilerin incelediği eserler dikkate alınırsa aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkler sağlık alanında çalışma yapmışlardır.
B) Türk mimarisinde İslam dininin etkileri vardır.
C) Türkler Anadolu'da antik tiyatro sahneleri yapmışlardır.
D) Türkler Anadolu'da ulaşımı geliştirmeye çalışmışlardır.

29.

İsmim Yasemin, ulusal bir televizyon kanalında muhabir olarak çalışıyorum. Aynı zamanda bir üniversitede Radyo-Televizyon bölümünde doktora öğrencisiyim. Üniversite öğrencisi bir kardeşim var. Onunla aynı evde kalıyoruz. Kardeşimin okul ihtiyaçlarının giderilmesine yardımcı oluyorum.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi Yasemin Hanım'ın üstlendiği rollerden biri değildir?

- A) Kardeş olmak B) Anne olmak
C) Öğrenci olmak D) Haberci olmak

30. Doğduğumuz andan itibaren çeşitli rollere sahip oluruz. Bu rollerden bazıları doğuştan gelen ve biyolojik özelliklerimize göre belirlenirken bazıları da zaman içerisinde yer aldığımız grup ve kurumlarda sonradan kazanılır.

Aşağıdakilerden hangisi biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan roller arasında yer alır?

- A) Torun B) Arkadaş
C) Mühendis D) Okul Müdürü

31.

İnsanlar, hayatları boyunca içinde bulundukları gruplara göre çeşitli roller üstlenirler. Hatta aynı anda birden fazla rol de üstlenebilirler. Bireylerin toplum içindeki rolleri zaman ve mekana göre değişebilir.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal rollerin değişimine örnek verilemez?

- A) Öğretmen Ali Bey'in müdür olarak başka bir okulda göreve başlaması
B) Hukuk Fakültesini bitiren Fatma'nın avukatlık yapmaya başlaması
C) Futbolcu Sergen'in başka bir takımda teknik direktör olması
D) Bir çocuğu olan Emel Hanım'ın ikinci çocuğunun olması

32.

Ömer Bey 1980 yılında Kayseri'de doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini Kayseri'de tamamlamıştır. Üniversitede sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünü okumuştur. Üniversiteden mezun olduktan sonra sosyal bilgiler öğretmeni olarak göreve başlamıştır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Ömer Bey hakkında verilen bilgilerden yola çıkarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ömer Bey çok iyi bir babadır.
B) Ömer Bey mesleğini çok sevmektedir.
C) Zaman içerisinde farklı roller üstlenmiştir.
D) Üstlendiği roller gereği sorumluluklarını yerine getirmiştir.

33. Aşağıdaki tabloda çevre koruma kulübünde yer alan bazı öğrenciler ve görevleri verilmiştir.

İsim	Sosyal rol	Görevi
Aykut	Başkan	Kulüp toplantılarını yönetir. Çalışma programını uygular.
Gamze	Başkan Yardımcısı	Başkanın verdiği görevleri yapar. Diğer kulüplerle işbirliği yapar.
Hande	Sekreter	Kulüp yazışmalarını yapar.
Koray	Sayman	Kulübün para işlerini yürütür.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle çevre koruma kulübünde görevli öğrenciler için,

- Öğrenciler yeteneklerine göre görev almışlardır.
- Öğrenciler sorumluluklarını yerine getirmişlerdir.
- Diğer sosyal kulüplerle işbirliği yapılmaktadır.
- Öğrenciler arası iş bölümü yapılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) III ve IV.

34.	Evlat		Abi		Koca		Arkadaş	
	Mühendis		Öğrenci		Sınıf Başkanı		Baba	

Yukarıda verilen kutularda bireylerin sahip oldukları bazı roller Türk kültürünün ürünü olan kilim motifleri ile eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmeden yararlanarak aşağıda verilen metinde anlatılan kişinin sahip olduğu ilk dört rol sırasıyla hangi seçenekte doğru verilmiştir?

1985 yılının Mart ayında Nizamettin Bey'in ve Muazzez Hanım'ın ilk çocukları olarak dünyaya gelen Tuğrul, ilk ve orta öğrenimini Kayseri' de tamamladı. Öğrenci olarak gayretli olan Tuğrul kısa zamanda öğretmenleri tarafından takdir edilen bir öğrenci oldu. Lise birinci sınıfta arkadaşları tarafından sınıf başkanı seçilen Tuğrul'un aynı yıl içinde kız kardeşi oldu. Abi olarak sorumluluklarını yerine getirmeye çalıştı. Liseden sonra üniversite eğitimi için burslu olarak yurt dışına gitti. Yüksek öğrenimini yurt dışında tamamlayan Tuğrul, ülkesine yüksek mühendis olarak döndü ve bir devlet kurumunda çalışmaya başladı. Elif Hanım ile evlenen Tuğrul'un Ali ve Fatma isiminde çocukları oldu.

A)				
B)				
C)				
D)				

35. Aşağıdaki tabloda bazı kişilerin bulunduğu ortam, sahip olduğu rol ve o rolden beklenen davranışlar gösterilmiştir.

İsimler	Bulunduğu Ortam	Rolü	Beklenen Davranış
Metin	Okul	Öğrenci	Derslerine zamanında girip çıkmak.
Esmâ	Belediye Otobüsü	Yolcu	Yaşlılara yer vermek.
Feyyaz	Aile	Çocuk	İsteddiği saatte dışarı çıkıp gezmek.
Nursen	Tiyatro Salonu	Seyirci	Sessizce oyunu izlemek.

Tabloda verilen kişilerden hangisinin sahip olduğu rol ile beklenen davranış uyumlu değildir?

- A) Metin   B) Feyyaz   C) Esmâ   D) Nursen

36. Aşağıdaki ifadelerden hangisi toplumsal rollerin zaman ve mekana göre değişimine örnek değildir?

- A) Ali'yi annesi oğlum diye severken, yirmi yaşında paşam diye sevmesi
- B) Cem Bey'in, işe otobüsle giderken yolcu, markete girince müşteri olması
- C) Ahmet'in on yaşındayken öğrenci, yirmi yaşında ise asker olması
- D) Sultan Hanım'ın okulda öğretmenken, evde anne olması

37. Emekli öğretmen Hasan Bey, pazar sabahı torunlarıyla birlikte kahvaltı yaptıktan sonra kendi yazdığı çocuk öyküleri kitabından bir öyküyü sesli olarak okudu. Torunları, Hasan Bey'in öyküsünü heyecanlı bir şekilde dinlediler. Daha sonra Hasan Bey torunlarını oyun parkına götürdü. Çocuklar oyun oynadılar. Eve geri dönerken Hasan Bey, torunlarına mahalle bakkalından dondurma aldı. Çocuklar mutlu bir şekilde eve döndüler.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi Hasan Bey'in üstlendiği rollerden biri değildir?

- A) Dede olmak
- B) Müşteri olmak
- C) Sürücü olmak
- D) Yazar olmak

38.

Yukarıdaki görseller kültür öğelerinin hangisiyle ilgilidir?

- A) Halk oyunları
- B) Mimari
- C) Gelenek
- D) Dil

39. Dünyanın ilk hayvan hastanesi olma özelliği taşıyan Gurabahane-i Laklakan (Düşkün Leylek Evi) yeniden açıldı. Türk halkının hayvanlara verdiği önemin bir göstergesi olan Gurabahane-i Laklakan, dünyanın ilk hayvan hastanesidir. Bursa'da 19. yüzyılda Osmanlılar tarafından, başta sakat leylekler olmak üzere göçmen kuşların bakımının yapılması amacıyla kurulmuştur.

Bizim kültürümüzde evler yapılırken kuş evleri de yapılmıştır. Şehirler kurulurken sokak hayvanları ve göçmen kuşları dikkate alınmıştır. Onların yaşayabileceği ortamlar inşa edilmiştir. İnsanların bir kısmı sadakalarını buralara vererek sevap kazanmışlardır.

(Genel ağ haberinden derlenmiştir.)

Yukarıdaki haberde milli kültürümüzü oluşturan öğelerden hangisine ait bir bilgi yoktur?

- A) Dil
- B) Din
- C) Tarih
- D) Mimari

40. Aşağıdakilerden hangisi milli kültürümüz içerisinde yer alan geleneksel Türk spor dallarından birisi değildir?

- A) Güreş
- B) Atlı okçuluk
- C) Beyzbol
- D) Cirit atma

41. Tarih, toplumların başından geçen olayları, zaman ve yer göstererek anlatan; bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini ele alan bilim dalıdır. Bir kültür unsuru olarak tarih fertler için olduğu kadar milletler için de önemlidir. Tarih yeni nesillerde millî bilincin oluşmasında, millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında rol oynar.

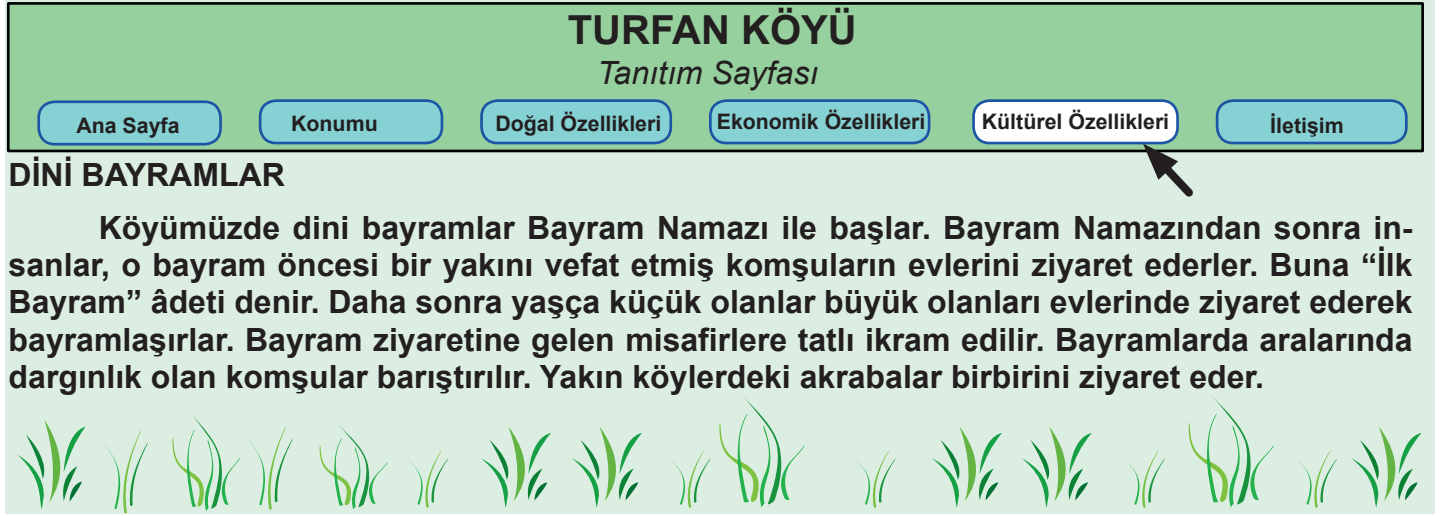
Bu bilgilere göre tarih bilimi için;

- I. Toplumlara mili bilinç aşılar.
- II. Geçmişte yaşanan olayları konu edinir.
- III. Toplumsal beraberliğin oluşumuna katkı sağlar.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III.

42. Aşağıdaki görselde Turfan Köyü tanıtım sayfasında kültürel özellikler bölümünde dini bayramlarla ilgili bilgi verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dini bayramların toplumsal birliğe katkılarında biri değildir?

- A) Komşular arasındaki iletişimi artırır.
- B) İsraf ve gereksiz harcamaları artırır.
- C) Toplumsal dayanışmayı geliştirir.
- D) Akrabalık bağlarını güçlendirir.

43. Aşağıda Elazığ'da meydana gelen deprem sonrası yapılan çalışmaların bir bölümü anlatılmıştır.

Elazığ'da 24 Ocak 2020 tarihinde 6,8 büyüklüğünde deprem meydana geldi. Deprem çevre illerden de hissedildi. Deprem sonrasında Elazığ ve Malatya'da KYK yurtları, okullar, kamu misafirhaneleri ve spor tesisleri vatandaşların hizmetine açıldı.

Toplu çadır alanlarında 3 bin 846 çadır kuruldu, bireysel olarak 19 bin 409 çadır dağıtıldı.

Ayrıca yatak, battaniye, gıda kolisi, odun, kömür, soba ve ısıtıcı dağıtımı yapıldı.

100'den fazla yerde aşevi kuruldu.

Yukarıda verilen bilgilere göre;

- I. Halkın sağlık ihtiyaçlarını gidermek için çalışmalar yapılmıştır.
- II. Eğitim-öğretim faaliyetlerini düzenleme çalışmaları yapılmıştır.
- III. Halkın barınma ihtiyacını gidermek için çalışmalar yapılmıştır.
- IV. İnsanların beslenme ihtiyacını gidermek için çalışmalar yapılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve IV.
- D) III ve IV.

44. Ağıtlar, genellikle ölüm gibi üzücü bir olayın ardından söylenen türkülerdir. Ağıtların hemen hemen hepsi ölüm üzerine söylenmiş sözlerdir. Ağıt, eski çağlardan beri bütün topluluklarda görülen duygulu bir ezgi türüdür. Türklerde ağıt geleneği çok eski dönemlere dayanır. Orhun kitabelerinde yuğ adı verilen cenaze törenlerinde ağıt yakıldığı bilgisine rastlanılmaktadır. Ağıtlar, yaşanan acının diğer insanlar tarafından paylaşılmasını ve yaşanan acı olayların nesilden nesile aktarılmasını sağlar. Bazı ağıtların melodisi zamanla değişebilir. Mesela "Hey Onbeşli" türküsü böyle bir değişime uğramıştır. Bu türkü küçük yaşta erkek çocuklarının savaşa gitmek zorunda kalması sonucu annelerin yaktığı ağıttır. Sözleri aynı kalmış ancak melodisi zamanla değişmiştir.

Metinde verilen bilgilerden yola çıkarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ağıtlar yaşanan acıların nesilden nesile aktarılmasını sağlar.
- B) Ağıtların bazılarının melodisi zamanla değişmiş olabilir.
- C) Ağıtlar göç ve ayrılık olaylarından sonra da söylenir.
- D) Ağıt geleneği farklı milletlerde de görülebilir.

45. Toplamlar gelişmek için başka toplumları örnek alabilirler fakat birebir taklit etmek toplumların milli benliklerinin kaybolup yok olmasına neden olur.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumdan dolayı Türk Kültürünü olumsuz etkilemektedir?

- A) Cadılar Bayramı kutlamalarına katılmak
- B) Okullar arası türkü yarışmasına katılmak
- C) Ramazan Bayramında aile büyüklerini ziyaret etmek
- D) Okulda pazartesi ve cuma günleri, törenlerde İstiklal Marşını okumak

46. Düğün geleneklerimiz bölgeden bölgeye değişiklik gösterebilir. Kır düğünleri olarak da adlandırılan geleneksel düğünlerimiz, Cuma günü dualar ile başlar. Cumartesi akşam kına gecesi düzenlenir. Pazar günü erkek tarafı, kız tarafına gelin almaya gider. Salon düğünleri ise haftanın herhangi bir gününde düğün salonlarında yapılmaktadır. İster geleneksel kır düğünleri isterse salon düğünleri olsun bütün düğünlerde uygulanan bazı âdetler vardır. Düğünler dualar ile başlar, düğüne katılanlar yeni evlenen çifte yardımcı olmak için takı, para ve eşya gibi hediyeler getirirler. Düğünlere davet edilen dost ve akrabaların düğüne gelmesi beklenir, düğüne katılmayan akrabalar toplum tarafından hoş karşılanmaz.

Verilen metne göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Dini inanışlara düğünlerde yer verildiği görülmektedir.
- B) Toplum birlik ve beraberlik duygusuna önem vermektedir.
- C) Düğünler birlik ve beraberlik duygusunun yaşanmasını sağlar.
- D) Düğünlerde takı, para ve eşya getirmeyenleri toplum dışlamaktadır.

47. Bilişim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmelerin etkisiyle toplumlar arası etkileşim artmıştır. Bu gelişmenin etkilediği alanlardan birisi de mutfak kültürüdür. Beslenme kültürümüzde daha önce olmayan dondurulmuş hazır yemekler, sandviç, pizza, hazır makarna vb. yiyeceklerin tüketimi artmıştır.

Buna göre değişen beslenme alışkanlıkları, öncelikle aşağıdakilerden hangisini olumsuz etkiler?

- A) Giyim-kuşamı
- B) Sağlığı
- C) Edebiyatı
- D) Sanat anlayışını

48. Ben Merve, Tıp Fakültesi öğrencisiyim. Tourette (Touret) Sendromu rahatsızlığım var. Tourette Sendromu, kısa aralıklarla meydana gelen ani ve istemsiz bedensel tikler ve anlamsız ses çıkarma rahatsızlığıdır. Kesin tedavisi yoktur. İlkokula başladığımda çok zor günler geçirdim. İstemsiz bir şekilde çıkardığım seslerden arkadaşlarım rahatsız oldular. Bazı aileler çocuklarının sınıfını değiştirmek istiyordu. Arkadaş edinmekte zorlanıyordum. Sınıf öğretmenimiz Zeynep Hanım, bana karşı her zaman anlayışla yaklaştı. Öğretmenimin desteğiyle arkadaşlarım da bana alıştılar. Onun desteğiyle başarılı bir öğrenci oldum.

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsanlara karşı ön yargılı olunmalıdır.
- B) Bütün insanlar aynı düşünceye sahip olmalıdır.
- C) İnsanların farklılıklarına karşı saygılı olunmalıdır.
- D) İnsanlar fiziksel özelliklerine göre değerlendirilmelidir.

49. Bir gün adamın biri, Nasreddin Hoca'ya bir mektup getirmiş. Mektup Frengistan diyarından gelmiş ve Frenkçe yazılmış.

Hoca mektubu almış, evirmiş çevirmiş, bakmış. Sonra adama:

-Ben bunu okuyamam, demiş.

Adam bunu duyunca kaşlarını çatmış:

-Yahu bir de hoca olacaksın, benden utanmıyorsan başındaki kavuktan utan, demiş.

Hoca bunu duyunca, kavuğu başından çıkarmış, adamın başına geçirmiş:

-Marifet kavuktaysa, al sen oku, demiş.

Bu fıkrada Nasreddin Hoca'ya yapılan davranış aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Empati
- B) Sempatı
- C) Sorumluluk
- D) Ön yargı

50.

Ben Mehmet, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü üçüncü sınıf öğrencisiyim. Toplum tarafından erkek hemşirelere "Hemşir" dense de bu konu hala tartışılmaktadır. Sınıfımızda erkek öğrencilerin sayısı az, öğrencilerin büyük çoğunluğu kız. Benim hemşirelik bölümü öğrencisi olduğumu öğrenen bazı kişiler hayretle karşılıyorlar. Onlara şaka yapıp yapmadığımı soruyorlar.

Bu örnek olayda aşağıdakilerden hangisine yönelik oluşan ön yargı ve kalıp yargıya değinilmiştir?

- A) Farklı inançlara
- B) Farklı cinsiyetlere
- C) Farklı etnik gruplara
- D) Farklı ekonomik gruplara

51. Sağlıklı düşüncenin önündeki engellerden birisi ön yargıdır. Doğup büyüdüğümüz sosyal çevre, geçmişte yaşadıklarımız, okuduğumuz veya duyduğumuz olaylar ön yargılarımızı etkiler.

Ön yargılarımızın etkisiyle sağduyumuzu zaman zaman kaybederiz ve yanlış kararlar verebiliriz.

Tutkularımız ve çıkarlarımız da ön yargılar oluşturur. Söylenilen bir yalan çıkarlarımıza uygunsa biz o yalana gerçek gibi inanırız. Farkına varmasak da işimize gelen yalanlara kolaylıkla inanırız. Bu nedenle her duyduğumuz haberi gerçek gibi kabul edip yaymaktan kaçınmalıyız.

Yukarıdaki metinde ön yargılarımızı etkileyen hangi faktörden bahsedilmemiştir?

- A) Geçmişte yaşadıklarımız
- B) Yaşadığımız sosyal çevre
- C) İzlediğimiz diziler ve filmler
- D) Tutkularımız ve çıkarlarımız

52. Aşağıdakilerden hangisi ön yargılı davranışları önlemeye yönelik durumlardan birisidir?

- A) Empati kurabilmek
- B) Bireysel davranmak
- C) Dış görünüşe göre davranmak
- D) Kendi fikirlerimizi karşıımızdakine kabullendirmek

53. "Her milletin kendine özgü gelenekleri, kendine özgü âdetleri, kendine göre millî özellikleri vardır. Hiçbir millet, aynen diğer bir milletin taklitçisi olmamalıdır. Çünkü böyle bir millet, ne taklit ettiği milletin aynısı olabilir, ne kendi milliyeti içinde kalabilir. Bunun sonucu şüphesiz ki acıdır."

Atatürk'ün yukarıda verilen sözünden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Milli kimliğin korunması önemlidir.
- B) Milletler birbirinden etkilenmemelidir.
- C) Her milletin kendine özgü millî özellikleri vardır.
- D) Başka milletleri aynen taklit eden milletler yok olup gider.

54. Ön yargı, "Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargıdır."

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerden hangisi ön yargı içerir?

- A) Mustafa, matematik dersine geç kaldı.
- B) Baki, Türkçe dersinden kesin zayıf alır.
- C) Songül, ayın kitap kurdu seçildi.
- D) Zehra, bugün çok neşeli.

55. Köyün birinde yaşlı ve fakir bir adam yaşarmış. Adamın dillere destan çok güzel bir atı varmış. O ülkenin kralı atı almak istemiş. Yaşlı adam atı satmak istememiş. Bir gün adamın atı kaybolmuş. Köydeki komşuları,

- "Seni ihtiyar bunak, bu atı sana bırakmayacakları, çalacakları belliydi. Krala satsaydın, ömrünün sonuna kadar beyler gibi yaşardın. Şimdi ne paran var, ne de atın" demişler.

Yaşlı adam,

- "Aceleyle karar vermeyin. Sadece at kayıp deyin, çünkü gerçek bu. Ondan ötesi sizin yorumunuz ve verdiğiniz karar." demiş.

Aradan 15 gün geçmeden at, bir gece ansızın dönmüş. Meğer çalınmamış, kendi kendine dağlara gitmiş. Dönerken de, bir çok vahşi atı peşine takıp getirmiş. Bunu gören köylüler toplanıp ihtiyardan özür dilemişler.

(Lao Tzu, kısaltılmıştır.)

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Olayların neden ve sonuçlarını iyice anlayıp sonra karar vermeliyiz.
- B) Her zaman komşularımızın yönlendirmesiyle hareket etmeliyiz.
- C) Yaşlı kişilere karşı saygılı olmalıyız.
- D) Fakir kişilere yardım etmeliyiz.

56. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi dayanışmanın önemini anlatmaktadır?

- A) Bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.
- B) Demir nemden, insan gamdan çürür.
- C) Dost başa, düşman ayağa bakar.
- D) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

57. Osmanlı Devlet’inde uzun yıllar boyunca insanlar dilleri, dinleri, ırkları ve kültürleri farklı olsa da birlikte huzur ve refah içerisinde yaşayabilmışlardır.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinin toplumsal birlikteliği artırdığı söylenemez?

- A) Dini hoşgörü B) Adil yönetim
C) Toplumsal saygı D) Irk ve millet ayrımı

58. (.....) Sanatı suya resim yapma olarak da bilinen en eski Türk kağıt süsleme sanatlarından birisidir. (.....) Sanatı, yoğunlaştırılmış sıvı üzerine renklerin sınırsız değişimlerle birbirleriyle kucaklaşması, kaynaşması, dans etmesidir.

Verilen metinde anlatılan geleneksel el sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ebru B) Tezhip
C) Çinicilik D) Dokumacılık

59. Aşağıdakilerden hangisi sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın faydalarından biri değildir?

- A) Toplumsal barışa katkı sağlar.
B) Kardeşlik ve dostluk duyguları gelişir.
C) Fakir ile zengin arasındaki gelir farkı artar.
D) İnsanlar arasında birlik ve beraberlik güçlenir.

60. Her türlü doğal afet ve olumsuz durumlarda korumasız ve ihtiyaç sahiplerine yardım sağlamak, toplumda yardımlaşmayı geliştirmek ve kan ihtiyacını karşılamak amacıyla hizmet veren sivil toplum kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tema Vakfı B) Kızılay
C) Mehmetçik Vakfı D) Yeşilay

61. Toplumlari, milletleri, kuruluşları etkileyen olayları yer ve zaman göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri, olayların nedenlerini ve sonuçlarını, karşılıklı etkilenmeleri inceleyen bilim dalıdır.

Tanımı verilen kültür ögesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih B) Coğrafya
C) Felsefe D) Dil

62.

Yukarıdaki görseller kültür öğelerinin hangisiyle ilgilidir?

- A) Dil B) Halk oyunları
C) Mimari D) Mutfak kültürü

63. Atatürk Ortaokulu 6. sınıf öğrencileri, öğretmenleri ve okul idaresiyle iş birliği yaparak okulda kermes düzenlediler. Kermese katkı sağlamak için aileler adeta birbiriyle yarışıyordu. Kermesten elde edilen gelir şehit ve gazilerimizin yararına harcanacaktı.

Öğrencilerin kermesten elde ettikleri geliri şehit ve gazı yakınlarına ulaştırmak için öncelikle hangi sivil toplum kuruluşuyla iş birliği yapması uygun olur?

- A) Mehmetçik Vakfıyla
B) Tema Vakfıyla
C) Yeşilay ile
D) Kızılay ile

64.

Adım Ali Yılmaz, Almanya'nın Berlin kentinde ekmek fırını işletiyorum. On iki işçi çalıştırıyorum. İşçilerimin evlerinin günlük ekmek ihtiyaçlarını herhangi bir ücret almadan karşılıyorum. Ayrıca "askıda ekmek" uygulaması da yapıyoruz. İhtiyaç sahibi olanlar askıda ekmek uygulamamızdan faydalanaarak ekmek ihtiyaçlarını gideriyorlar. Alman işçilerim de var. Onlar "askıda ekmek" uygulaması ve çalışanlarımıza ücretsiz ekmek vermemizi hayretle karşılıyorlar ve "neden ücret almıyorsun?" diye soruyorlar.

Verilen metinde aşağıdaki değerlerimizden hangisi ön plana çıkarılmıştır?

- A) Konukseverlik B) Alçak gönüllülük C) Sorumluluk D) Yardımseverlik

65.

I	II
Salgın hastalıklarda hastalara yardım eder.	Toplumsal barışa katkı sağlar.
Yoksul ve muhtaçlar için aşevleri açar.	Şehit yakınlarına ve gazilere yardım eder.
Doğal afetlerde afetzedelere çadır, battaniye ve gıda yardımı yapar.	Şehit ve gazilerin çocuklarına bakım ve öğrenim desteği sağlar.

Verilen tabloya göre numaralandırılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I

II

- A) Darülaceze Başkanlığı TSK ve Mehmetçik Vakfı
 B) Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) TEMA Vakfı
 C) KIZILAY Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)
 D) KIZILAY TSK ve Mehmetçik Vakfı

66. Aşağıda bir apartman toplantısında yaşanan konuşmalara yer verilmiştir.

Yönetici

Arkadaşlar!
 Mahallemizde sık sık su kesintisi olduğu için apartmanımızda da su kesintisi var. Mahallemizde ki diğer binalarda da benzer durum varmış. Sizce bu sorunu nasıl çözmeliyiz?

Emre : Belediyeye giderek ilgili birime dilekçe verelim başkanım.

Alp : Belediye'nin resmi internet sayfasında dilek ve şikayet formu var. O formu dolduralım.

Aylin : Belediye'de çalışan bir akrabam var. Onu arayayım, bizim için bir şeyler yapsın.

Esin : Belediye'nin su işleri biriminin müşteri hizmetleri telefonu var. Orayı arayalım.

Yukarıda anlatılan sorunla ilgili kimin söylediği çözüm önerisi hak ve sorumluluklarımız açısından uygun değil-dir?

- A) Emre B) Alp C) Aylin D) Esin

67. Aşağıda Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) başvuru ekranı verilmiştir.

CİMER CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM MERKEZİ

BAŞVURU YAP

BAŞVURU SORGULA

E-Devlet ile başvuru yapmak için tıklayınız. »

T.C. Kimlik Numarası

Adınız

Soyadınız

Annenizin evl. önceki soyadı (İlk ve Son Harf)

Cep telefonu numaranız

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) başvuru işlemi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yalnızca şikayet işlemlerinde kullanılır.
- B) T.C. Kimlik numarasının girilmesi gerekir.
- C) E-Devlet uygulamasıyla başvuru yapılabilir.
- D) Daha önce yapılan başvurular sorgulanabilir.

68. TBMM'nin kabul ettiği 4077 Sayılı Kanun'un kapıdan satışlarla ilgili bir maddesinde, "Tüketici, teslim aldığı tarihten itibaren 7 gün içinde malı kabul etmekte veya hiçbir gerekçe göstermeden ve hiçbir yükümlülük altına girmeden reddetmekte serbesttir." ibaresi yer almaktadır.

Verilen bilgiye göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnternette alışverişlerde dikkatli olmalıyız.
- B) Üreticiler kanunla güvence altına alınmıştır.
- C) Tüketici olarak bazı hak ve sorumluluklarımız vardır.
- D) Siyasi haklarımız devlet tarafından güvence altına alınmıştır.

69.

Bizim evimiz ile okulumuzun arasında sanayi bölgesine giden işlek bir yol var. Okula giderken o yolda karşıdan karşıya geçmemiz gerekiyordu. Trafik ışığı veya üst geçit yoktu. Okula gidip gelirken kaza olmasından çok korkuyorduk. Okul müdürümüz ve bazı veliler belediye ile görüşerek durumu yazılı olarak belediyeye beyan ettiler. Belediye yetkilileri okulumuza gelerek inceleme yaptılar ve kısa sürede sanayi yolu üzerine bir üst geçit yaptılar. Hatta üst geçidi kullanacak engelli vatandaşları düşünerek asansör bile koydular.

Buna göre okul müdürü ve velilerin sorunu çözmede aşağıdakilerden hangisini kullandıkları söylenebilir?

- A) Yerleşme ve seyahat hakkı
- B) Seçme ve seçilme hakkı
- C) Bilgi edinme hakkı
- D) Dilekçe hakkı

70. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezinin telefon numarasıdır?

- A) Alo 184
- B) Alo 150
- C) Alo 144
- D) Alo 112

71. Her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumuna özgürlük veya hürriyet denir.

Buna göre aşağıdaki davranışlardan hangisi özgürlük olarak değerlendirilemez?

- A) Bir kişinin stadyuma giderek futbol maçı izlemesi
- B) Bir kişinin işinden dolayı şehirler arası seyahat etmesi
- C) Bir kişinin apartmanda çok yüksek sesli müzik dinlemesi
- D) Bir kişinin beğendiği bir şehirden ev alarak oraya yerleşmesi

72. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okul/kurumların bünyesinde faaliyet gösteren kantin, kafeterya, büfe, çay ocağı gibi gıda işletmelerinde satışa sunulacak hazır ambalajlı gıdalarda “Okul Gıdası” logosu yer alacak. Buralarda satılacak hazır ambalajlı gıdalar, Türk Gıda Kodeksi’ne de uygun olacak. Eğitim kurumlarında satışı uygun olmayan gıda ve içeceklerde “Okul Gıdası” logosu bulunamayacak. Bakanlıklar tarafından okullara dağıtımı yapılan okul sütü, okul üzümü ve benzeri bedelsiz ürünlerde de logo kullanılacak.

Buna göre “Okul Gıdası” logosu uygulaması öncelikle hangi hakkı güvence altına almaktadır?

- A) Barınma hakkı
- B) Sağlıklı beslenme hakkı
- C) Eğitim ve öğrenim hakkı
- D) Kişi dokunulmazlığı hakkı

73. Aşağıdakilerden hangisi hak arama veya sorun çözme yöntemine örnek gösterilemez?

- A) İlgili kurumlara yazılı olarak başvuru yapmak.
- B) Haksızlığa uğradığımızda yargı yoluna başvurmak.
- C) Sorunun daha hızlı çözülmesi için ilgilileri tehdit etmek.
- D) Sorunlarımızın çözümünde kanunlara uygun davranmak.

74. Sorumluluk, kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi demektir. Eğitim aldığımız okulda öğrenci olarak birtakım sorumluluklarımız vardır.

Aşağıdakilerden hangisi öğrenci olarak okul içindeki sorumluluklarımızdan birisi değildir?

- A) Yabancı kişilerin okula giriş çıkışını engellemek.
- B) Sınıflarımızı ve koridorları temiz tutmak.
- C) Derslere zamanında girip çıkmak.
- D) Dersleri dikkatli dinlemek.

75. Ve 76. Soruları aşağıdaki haber metnine göre cevaplayınız.

Z.U salı akşamı özel aracıyla arkadaş ziyaretine gitti. Arkadaşının evinin olduğu mahalle sakinleri Z.U’yu hırsız zannederek kaba davrandılar. Kamera kayıtları incelenince hırsız olmadığı anlaşılan Z.U, mahalleliden şikayetçi oldu.

(*Gazete haberinden derlenmiştir.*)

75. Mahalleli hırsız sandıkları kişiye kaba davranmadan sorunlarını nasıl çözmeliydi?

- A) O kişiyi tehdit ederek
- B) O kişiden özür dileyerek
- C) O kişinin kimliğini alarak
- D) O kişiyi polise ihbar ederek

76. Z.U’nun kendine kaba davrananlardan şikayetçi olması sorunların çözümü ile ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisinin kullanımına bir örnektir?

- A) Hak
- B) Öfke
- C) Özgürlük
- D) Sorumluluk

77. Haklarımızın haksız bir şekilde kısıtlandığı ve ihlal edildiği durumlarda aşağıdakilerden hangisini yaparsak sorunu demokratik olarak çözmüş oluruz?

- A) Şiddete başvurma
- B) Sorunu görmezden gelme
- C) Aynı şekilde karşılık verme
- D) İlgili yerlere dilekçe ile başvuru yapma

78. Oktay elektronik mağazasından aldığı tabletin bozuk olduğunu fark etti. Alışveriş yaptığı mağazaya giderek ürünün faturası ile birlikte yazılı bir belgeyle sorununun çözülmesi için başvuruda bulundu.

Yukarıda anlatılan duruma göre Oktay hangi vatandaşlık hakkını kullanmıştır?

- A) Eğitim hakkı
- B) Dilekçe hakkı
- C) Sağlık hakkı
- D) Bilgi edinme hakkı

79.

Osmanlı devleti zamanında kedi köpek gibi hayvanların yiyeceklerine “Manca” denirdi. Bu yiyecekleri satanlara ise “Mancacı” denirdi. Dileyen kişiler satın aldığı yiyecekleri hayvanlara verir, dileyen kişiler ise parasını verir, mancacı sokak hayvanlarını düzenli olarak beslerdi. Bu şekilde sokak hayvanlarının beslenmesine “mancacılık” denirdi.

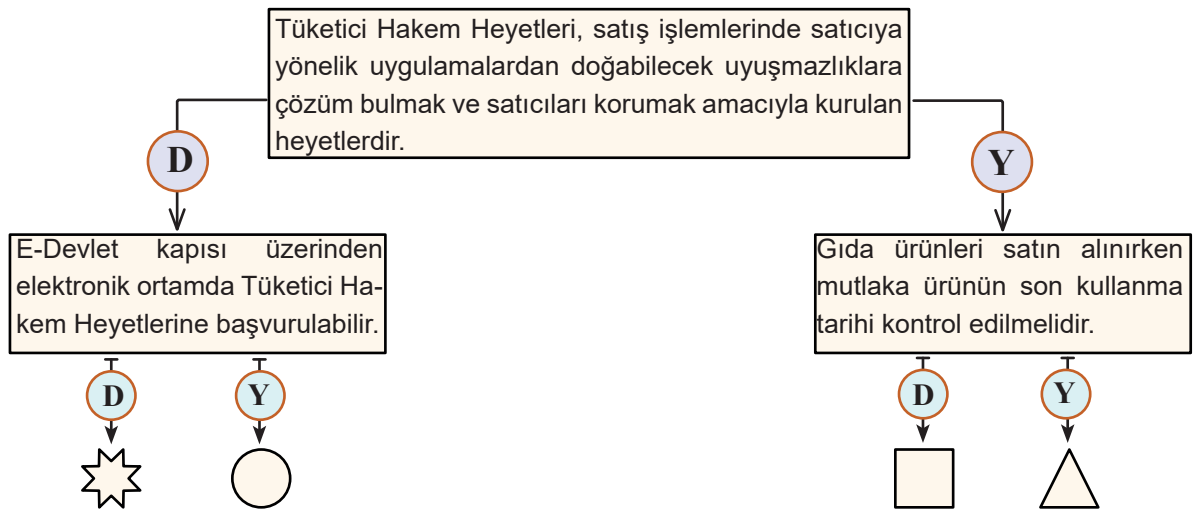
17. Yüzyılda Osmanlı Devlet’ini gezen batılı bir seyyah “Türklerin hayırları hayvanlar için de geçerlidir. Kedi, köpek, at gibi eti için beslenmeyen hayvanları öldürmek suçtur.” diye yazmıştır.

Kayseri’de yaşayan emekli üç arkadaş, yaban hayvanları için gönüllü olarak su kanalları açıp olukları tamir ediyor. Doğal su kaynaklarından beslenen çeşmeleri onarıyor. Arazideki eski çeşmelerin kuruduğunu, su kanallarının tahrip olduğunu ve hayvanların su ihtiyacını karşılamakta zorlandığını fark eden üç arkadaş, doğadaki hayvanlara su temin edebilmek için gönüllü çalışmaya başladı. Doğal su kaynaklarından beslenen ve zamanla tahrip olan oniki çeşmeyi kısa sürede tamir eden üç arkadaş, ilerleyen yaşlarına aldırmadan yaban hayvanları için gayretlerini sürdürüyor. (Genel ağ haberi, sadeleştirilmiştir.)

Verilen iki durum değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkler, hayvanseverliği Avrupalılardan öğrenmiştir.
- B) Günümüzde de geçmişte de Türkler hayvansever bir toplumdur.
- C) Türk Kültüründe sokak hayvanlarını korumak ve beslemek önemlidir.
- D) Türk Kültüründe yaban hayvanlarının su ihtiyacı için çeşmeler yapılmıştır.

80.

Yukarıdaki diyagramda verilen bilgilerin doğru veya yanlış olduğuna karar vererek ilerlediğimizde hangi sembole ulaşırız?

- A) ☆
- B) ○
- C) □
- D) △

CEVAPLAR

KELİMELER

SORUMLULUK
DAYANIŞMA
GÖRENEK
GELENEK
BAYRAM
DEVLET
MİMARİ
KÜLTÜR
KİMLİK
TÜRKÜ
TARİH
MİLLİ
CİRİT
EBRU
AİLE
HAK
DİL
DİN
ROL

S	M	i	M	A	R	i	G	M	T	D
K	O	M	L	H	Ü	R	E	A	K	A
K	E	R	i	O	A	i	L	R	Y	Y
H	i	N	U	L	R	K	E	Y	R	A
i	D	M	E	M	L	E	N	A	Ü	N
R	C	i	L	R	L	i	E	B	T	i
A	U	M	N	i	Ö	U	K	H	L	Ş
T	A	i	L	E	K	G	L	U	Ü	M
U	T	E	L	V	E	D	R	U	K	A
T	Ü	R	K	Ü	R	B	i	Y	K	E
T	D	i	L	i	E	T	i	R	i	C

ŞİFRE

T	Ü	R	K	İ	Y	E	C	U	M	H	U	R	İ	Y	E	T	İ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2.

SAYGI
BAYRAM
KIZILAY

GELENEK
FARKLILIK
AYRIMCILIK

ŞİFRE →

B	A	Y	R	A	K
1	2	3	4	5	6

3.

DOĞRU ÇIKIŞ : 6. ÇIKIŞ

3*1=3 PUAN

1. Çıkış	D	D	D	1 PUAN
2. Çıkış	D	D	Y	2 PUAN
3. Çıkış	D	Y	D	1 PUAN
4. Çıkış	D	Y	Y	0 PUAN
5. Çıkış	Y	D	D	2 PUAN
6. Çıkış	Y	D	Y	3 PUAN
7. Çıkış	Y	Y	D	2 PUAN
8. Çıkış	Y	Y	Y	1 PUAN

4.

Ön Yargı

Ayrımcılık

Bayramlar

Değerlerimiz

Sorumluluklarımız

Rol

5.

1.	D	3.	Y	5.	D	7.	D	9.	D	11.	Y
2.	Y	4.	D	6.	Y	8.	Y	10.	D		

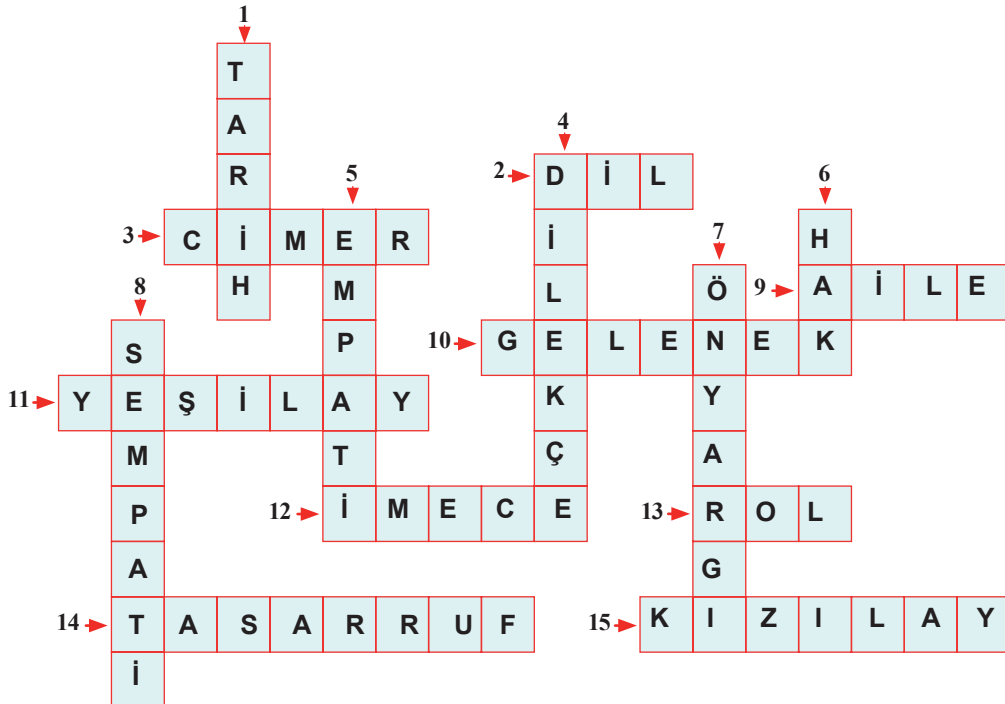
6.

DOĞRU ÇIKIŞ 2. ÇIKIŞ 3*1=3 PUAN											
1. Çıkış	D	D	D	2 PUAN		5. Çıkış	Y	D	D	2 PUAN	
2. Çıkış	D	D	Y	3 PUAN		6. Çıkış	Y	D	Y	1 PUAN	
3. Çıkış	D	Y	D	2 PUAN		7. Çıkış	Y	Y	D	0 PUAN	
4. Çıkış	D	Y	Y	1 PUAN		8. Çıkış	Y	Y	Y	1 PUAN	

7.

DAVRANIŞLAR		Çocukken (0-17 yaş)	Yetişkinken (18-64 yaş)	Yaşlıyken (65 yaş üstü)	Her zaman
1	Okuma yazmayı öğrenmek	✓			
2	Askere gitmek		✓		
3	Yere düşen birini kaldırmak				✓
4	Seçimlerde oy kullanmak		✓	✓	
5	Hasta ziyaretine gitmek				✓
6	Öğrencilere ders anlatmak		✓		
7	Sokak hayvanlarını beslemek				✓
8	Araç kullanmak		✓	✓	
9	Çizgi film seyretmek	✓			
10	Ağaçlandırma çalışmalarına katılmak, ağaç dikmek.				✓

8.

9.

	ÖN YARGININ NEDENİ	ÖN YARGI NASIL DÜZELTİLİR?
Herkes bilgisayar oyunu oynuyor, ben de oynayabilirim.	Genelleme Yapma	Araştırma yapma
Komedi filmleri dışındaki filmleri seyretmek çok sıkıcıdır.	Genelleme Yapma	Farklılıklara Saygı
Serkan'ı maça çağırmayalım o iyi oynayamıyor.	Ayrımcılık	Ayrımcılık Yapmama
Fatma ile gezmek istemiyorum çünkü kıyafetleri çok eski.	Fiziki Görünüş,	Empati- Hoşgörü
Sınıfımıza yeni gelen arkadaşımız bilgisayar oyunlarını çok fazla oynamıştır çünkü gözlük kullanıyor	Fiziki Görünüş, Alışkanlık	Ayrımcılık Yapmama
Göreceksiniz, okul futbol takımımız bu sene de okullar arası futbol turnuvasında final oynayacak.	Alışkanlık, Genelleme Yapma	Ayrımcılık Yapmama
Çöllerde hiç bir canlı yaşayamaz.	Yetersiz Bilgi	Araştırma yapma
Sosyal Bilgiler dersi kolay bir derstir.	Genelleme Yapma	Araştırma yapma

10.

Hangisinin kökeni Türk mutfak kültürü <u>değildir</u> ?	Pizza
Hangisi zamana bağlı olarak değişen rollerimizden birisi <u>değildir</u> ?	Evlat
Hangisi evdeki rollerimizden birisidir?	Evlat
Hangisi Türk tarihinde önemli bir yeri olan eserdir?	Orhun Abideleri
Ülkemize karşı sorumluluğumuz hangisidir?	Vergi vermek
Hangisi anayasal haklarımızdan birisidir?	Bir işte çalışmak
Alo Sosyal Yardım hattının numarası hangisidir?	Alo144
Hangisi ön yargının nedenlerinden biri <u>değildir</u> ?	Empati

11.

D
E
H
A
C
I
i
G
B
F

12.

DİN

TARİH

MİMARİ

GELENEK ve
GÖRENEK

Sıra No	İfadeler	Din	Dil	Tarih	Mimari	Gelenekler Görenekler
1	26 Ağustos 1922 tarihinde başlayan Büyük Taarruz ile vatan toprağı düşman işgalinden kurtarılmıştır.			X		
2	Fitre, zekat ve sadaka, milli birlik ve beraberliğimizi güçlendirir.	X				
3	Tarihimizde konutlar inşa edilirken kuşlar da düşünülmüştür. Evlerin duvarlarına kuş evleri yapılmıştır.				X	
4	Kültürümüzde misafirlerin ayrı bir yeri vardır. Misafiri en iyi şekilde ağırlamak gerekir.					X
5	1492 yılında İspanya’da yaşanan olaylardan sonra Osmanlı donanması İspanya’da yaşayan Müslümanları ve Yahudileri kurtararak güvenli bölgeye taşımıştır.			X		
6	Sivas- Divriği Ulu Cami, UNESCO tarafından “Dünya Kültür Mirası” listesine alınmıştır. Taş işçiliğinin en nadide ve en ince örneklerini yansıtan harikulade bir eserdir.				X	
7	Tarihi kentlerimizde cami, çeşme, hamam ve medrese gibi mimari eserlerin bir arada ve şehrin merkezinde olması.				X	
8	Bir yakını vefat eden kişiye taziye ziyareti yapılması. Vefat eden kişi için dua edilmesi.	X				X
9	Halide Edip Adivar’ın kaleme aldığı “Ateşten Gömlek” edebiyatımızdaki Kurtuluş Savaşı üzerine yazılmış bir romandır.		X			
10	Düğünlerde evlenen çiftlere altın, gümüş gibi ziynet eşyası takı olarak hediye edilir.					X

13.

14.Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezinin(CİMER) kurulması ve vatandaşlara dilekçe hakkı verilmesinin temel amacı nedir? Açıklayınız.

CEVAP: Vatandaşların kendileri ve kamuyla ilgili, talep, şikayet, ihbar, görüş ve önerileri ile bilgi edinme haklarına ilişkin idari makamlara yapacakları müracaatlara cevapların hızlı ve etkin bir şekilde verilmesi amaçlanmaktadır.

15. Kızılay, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Darülaceze, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Mehmetçik Vakfı gibi sivil toplum kuruluşlarının genel amaçları nelerdir?

CEVAP: Sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı geliştirerek Milli birlik ve beraberliğin oluşmasını sağlamak.

İhtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarının giderilmesine yardımcı olmak.

Doğal afet, savaş, salgın hastalıklar gibi zor dönemlerde insanlara yardım ederek devlet kurumlarına destek olmak.

16. İnsanların,
Yüzlerinin ve gözlerinin rengi
Başka başka da olsa,
Gözyaşlarının rengi hep aynıdır.

Yukarıda Prof. Dr. Üstün Dökmen’in “Tanışma” isimli şiirinden bir bölüm verilmiştir. Verilen bölümü “ayrımcılık ve ön yargı” bağlamında değerlendiriniz.

CEVAP: İnsanlar farklı kavimlerden, farklı şehirlerden olabilirler ancak yaşanan acılar ortaktır. Bu nedenle insanlara dış görünüşüne göre veya ten rengine göre davranmak yanlıştır. İnsanlara karşı ön yargı ile yaklaşılmamalı ve farklılığın bir zenginlik olduğu unutulmamalıdır.

17. Aşağıdaki verilen kelime ve kavramları cümlelerdeki boşluklara uygun ekler kullanarak doldurunuz.

1. **Darülaceze** ..... 1895 yılında Sultan II. Abdülhamit Han tarafından kurulmuş olan din, dil, ırk, cinsiyet farketmeksizin bütün muhtaç insanlara hizmet veren bir hayır kurumudur.
2. Toplumun kurum ve kuruluşlarıyla ortak değerlerde birleşmesi ve birlikte hareket etmesine **Toplumsal Dayanışma** ..... denir.
3. Sahip olduğumuz meslek grubunun gerektirdiği davranışlara **Mesleki Rol** ..... denir. Sahip olduğumuz mesleğe ve hukuk kurallarına uygun davranılması gerekir.
4. Geleneksel Türk kent kültürünün günümüzde en güzel örneklerinden birisi Karabük ili **Safranbolu** ..... ilçesinde görülmektedir. Bu ilçemizde 2000 kadar geleneksel Türk evi bulunmaktadır.
5. Halkın veya bir grubun başka grup hakkındaki duygusallaşmış, tecrübeyle çok az değişmiş olan inançlarına **Kalıp Yargı** ..... denir. Genelde cinsiyet, etnik grup veya dini gruplara karşı bu tür davranışlar görülür.
6. Nesilden nesile aktarılan ve bir toplumu diğer toplumlardan ayıran hayat tarzına **Milli kültür** ..... denir.
7. Duygu ve düşüncelerimiz **Dil** ..... sayesinde başka kişilere aktarılır. Milli birlik ve beraberliğin sağlanmasındaki en önemli kültür ögesidir.
8. **Ön Yargı** ..... bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargı olarak tanımlanabilir.
9. Evlilik ve kan bağına dayanan genelde anne, baba ve çocuklardan oluşan içinde bulunduğumuz ilk grup ve aynı zamanda ilk sosyal kuruma **Aile** ..... denir.
10. Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığına **Görenek** ..... veya âdet denir. Âdetlerin kültürümüzde önemli bir yeri vardır.

18. Aşağıdaki bilgiler doğru ise yay ayraç içine “D” , yanlış ise “Y” yazınız.

S.No	D/Y	S.No	D/Y
1.	D	11.	D
2.	Y	12.	Y
3.	D	13.	D
4.	Y	14.	Y
5.	D	15.	D
6.	D	16.	D
7.	D	17.	Y
8.	Y	18.	Y
9.	Y	19.	D
10.	D	20.	Y

19. Eğitim ve sağlık alanında çalışma yapan sivil toplum kuruluşları hangileridir?

Eğitim alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları

1, 2 ve 11.

Sağlık alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları

4, 6, 7, 9 ve 10.

20. Yeni bir sivil toplum kuruluşu hayal ediniz. İsmi ve çalışma alanlarını aşağıya yazınız. Hayal ettiğiniz sivil toplum kuruluşuyla ilgili yeni bir logo tasarlayarak 12 numaralı kutucuğa yerleştiriniz.

STK Adı : Öğrencinin belirleyeceği bir isim.

STK Çalışma Alanı: Sivil Toplum kuruluşları toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için eğitim, sağlık, çevre, hukuk, arama kurtarma, ilk yardım, yardımlaşma ve dayanışma alanlarında çalışma yapar. Bu alanlardan birisi seçilebilir.

21. Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini toplumsal birlik ve dayanışma açısından değerlendiriniz.

Sivil toplum kuruluşları, resmi kurumlar dışında ve bunlardan bağımsız olarak çalışan, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük usulüyle alan, kâr amacı gütmeyen kuruluşlardır. Bu kuruluşlar eğitim, sağlık, çevre, arama kurtarma, ilk yardım, yardımlaşma ve dayanışma alanlarında çalışma yaparak toplumsal birlik ve dayanışmanın gelişmesine ve kalıcı olmasına katkı sağlayan sivil kurumlardır.

S.NO	CVB	S.NO	CVB	S.NO	CVB	S.NO	CVB	S.NO	CVB	S.NO	CVB
22	A	32	C	42	B	52	A	62	B	72	B
23	D	33	D	43	D	53	B	63	A	73	C
24	C	34	C	44	C	54	B	64	D	74	A
25	B	35	B	45	A	55	A	65	D	75	D
26	D	36	A	46	D	56	D	66	C	76	A
27	B	37	C	47	B	57	D	67	A	77	D
28	C	38	B	48	C	58	A	68	C	78	B
29	B	39	A	49	D	59	C	69	D	79	A
30	A	40	C	50	B	60	B	70	B	80	C
31	D	41	D	51	C	61	A	71	C		

meb.gov.tr